

INFORMATOR OŚWIATOWY

BIULETYN OŚRODKA DOSKONALENIA NAUCZYCIELI W SŁUPSKU

STANDARDY JAKOŚCI

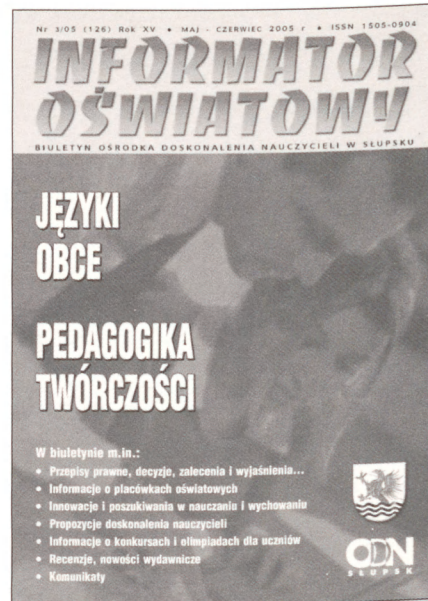
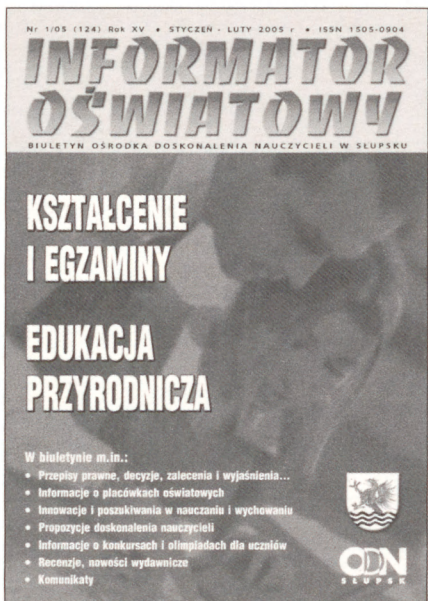
ZARZĄDZANIE WIEDZĄ

W biuletynie m.in.:

- Przepisy prawne, decyzje, zalecenia i wyjaśnienia...
- Informacje o placówkach oświatowych
- Innowacje i poszukiwania w nauczaniu i wychowaniu
- Propozycje doskonalenia nauczycieli
- Informacje o konkursach i olimpiadach dla uczniów
- Recenzje, nowości wydawnicze
- Komunikaty

ODN
S Ł U P S K

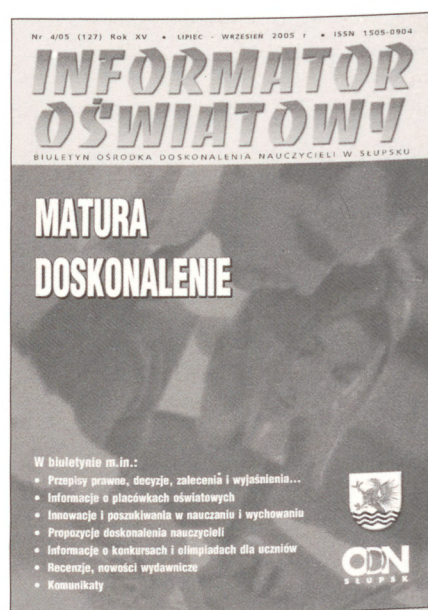
Szanowny Czytelniku

Zaprenumeruj
„INFORMATOR OŚWIATOWY”
na rok 2006

Koszt prenumeraty 60 zł

Numer konta
na dołączonym druku

Wpłat prosimy dokonywać
od stycznia 2006

INFORMATOR OŚWIATOWY

Nr 5/05 (128) • Rok XV • PAŹDZIERNIK-GRUDZIEŃ 2005 • ISSN 1505-0904

▪ Kontynuacja i rozwój. Rozmowa z Małgorzatą Kowalską dyrektorem ODN w Słupsku (s.2-3) ▪

PRZEPISY, ZALECENIA, WYJAŚNIENIA s. 4

▪ Polecamy... ustawy, rozporządzenia, zarządzenia (s.4-6) ▪ Dzień Edukacji Narodowej 2005 (s.6): * Nagroda Pomorskiego Kuratora Oświaty * Nagroda Ministra Edukacji Narodowej * Nagroda Marszałka Województwa Pomorskiego ▪ Komunikaty MEiN (s.7): * Rozstrzygnięcie konkursu Nauczyciel Roku 2005 * Podział kompetencji... * Ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków uczniów i studentów * Program Operacyjny „Wyszkolenie i Kompetencje” na lata 2007-2013 * Konkurs „Europa w szkole” ▪ Komunikaty KO w Gdańsku (s.7): * Odbiór dokumentacji * System Informacji Oświatowej ▪ Komunikat CKE (s.7-8): * Na stronie www.cke.edu.pl publikowane są... * Polska w PIRLS 2006 ▪ Komunikaty różne (s.8): * Bezpłatne studia podyplomowe dla nauczycieli w zakresie ICT, języków obcych oraz drugiego przedmiotu * www.biomasa.org/edukacja * www.uczyc-sie-z-historii.pl * Bezpłatne szkolenia dla nauczycieli ▪

INFORMACJE, OPINIE, PROPOZYCJE s. 9

▪ Pomorskie Certyfikaty Jakości Edukacji: ▪ Mirosława Mazurkiewicz: Miejskie Przedszkole nr 19 w Słupsku (s. 9-11) ▪ Anna Butryn, Jan Wild: Szkoła Podstawowa nr 9 w Słupsku. Cztery gwiazdki dla „Dziwiątki”(s.12-13) ▪ Elżbieta Komorowska: Szkoła Podstawowa nr 1 w Ustce (s.14) ▪ Leokadia Kuper: Szkoła Podstawowa nr 2 w Ustce (s.14) ▪ Mariola Małecka: Szkoła Podstawowa nr 3 w Lęborku (s.15-17) ▪ Barbara Przychoździeń, Teresa Kutajczyk: Jak komunikować i korzystać z wyników egzaminu gimnazjalnego (s.18-25) ▪ Beata Świątek: Wykorzystanie mnemotechniki w procesie nauczania i uczenia się ortografii (s.26-28) ▪ Elżbieta Wild: Integralne nauczanie i wychowanie (s.29) ▪ Małgorzata Brejt-Banaszak, Małgorzata Jabłońska: Samorząd Uczniowski (s.30) ▪ Ewa Bonat: Edukacja zdrowotna (s.31) ▪ Zenon Bereżański, Monika Strzałkowska: Nasza świetlica (s.32) ▪ Danuta Pobłocka: Miejsce telewizji w życiu dzieci (s.33-34) ▪ Teresa Jaworska-Rudy: Z pędzlem po zabytkach Słupska. Opis projektu (s.35-36) ▪

DOSKONALENIE NAUCZYCIELI s. 37

▪ Ewa Misiewicz: Odkryto się w ODN... (s.37) ▪ Akademia Dyrektora (s. 38) ▪ Anna Maria Rombalska: Relacja z wizyty roboczej projektu ALOS w Danii (s.38) ▪ Jolanta Gierszewska: Po egzaminach maturalnych (s.39) ▪ Jan Tyborczyk: Szacowanie wartości dodanej – metoda staninowa i analiza regresji (XI Konferencja Diagnostyki Edukacyjnej. Gdańsk-Sobieszewo, 26-28 września 2005 r.) (s.40-42) ▪ Elżbieta Wisławska: II Słupskie Konfrontacje Regionalne (s.42-43) ▪ Anna Pliszka: Działalność Klubu Opiekunów Pracowni Internetowych (s.43-44) ▪ Bogdan Okuniewski: W leśnym kompleksie promocyjnym. Konferencja metodyczna (s. 44) ▪ Danuta Mieszczyk: Listopadowe czuwanie (s.45) ▪ Hanna Piórska: Zaproszenie do NaturBornholm. Wycieczki szkolne na Bornholm (s.46-47) ▪

OLIMPIADY, KONKURSY s. 48

▪ Renata Kolada: Konkurs Krasomówczy (s.48) ▪ Mariusz Domański: I Ogólnopolski Konkurs Mickiewiczowski (s.49) ▪ Małgorzata Lipska: FOKI z usteckiej Dwójki w finale w Turcji (s.49) ▪ Beata Jabłońska-Szczypińska, Ewa Maleszka: IV Międzyszkolny Konkurs Wiedzy o AIDS dla uczniów szkół podstawowych (s.50) ▪ Inne konkursy: * Konkurs języka angielskiego i języka niemieckiego dla uczniów klas VI szkół podstawowych województwa pomorskiego * Konkurs Skandynawia – daleka czy bliska? * XXIX Ogólnopolski Konkurs i Wystawy Twórczości Plastycznej Dzieci i Młodzieży Szkolnej (s.50) ▪ Jerzy Paczkowski: * Międzynarodowy Konkurs Matematyczny * XIV Regionalny Konkurs Matematyczny dla uczniów klas I-II szkół ponadgimnazjalnych (s.51) ▪ Maria Rój-Krupińska: Jubileusz Szkoły Podstawowej nr 2 w Słupsku (s.52) ▪

KSIĄŻKI I CZASOPISMA s. 54

▪ Jerzy Paczkowski: Amir Jan Fazlagić, Marketingowe zarządzanie szkołą, Wydawnictwa CODN Warszawa 2003 (s. 53-54) ▪ Elżbieta Wisławska: Podróże z literaturą w tle (s.54) ▪ Elżbieta Pliszka: Biblioteka ODN poleca... (s.55) ▪ Renata Mazurek: Wydział Multimedialny Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Słupsku (s.56) ▪ To warto przeczytać – wybór ze zbiorów PBW: * Wioletta Pająk: Gazetka szkolna (s.57) * Jolanta Janonis: Klasa szkolna, Hospitacja diagnozująca (s.57-58) ▪ Agata Szklarkowska: Do widzenia, Emilko! ▪ Emilia Waśniowska: Wigilijny Wieczór... (s.32), Siewca (s.59) ▪

Kontynuacja i rozwój

Rozmowa z Małgorzatą Kowalską dyrektorem ODN w Słupsku

Pytanie: Pani Dyrektor, Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku uzyskał w roku szkolnym 2004/2005 akredytację Pomorskiego Kuratora Oświaty. Co to oznacza?

Odpowiedź: ODN w Słupsku 5.08.2005 roku uzyskał akredytację Pomorskiego Kuratora Oświaty. Akredytacja jest potwierdzeniem wysokiej jakości pracy. Oznacza to, że został uznany nasz wkład i wieloletnia działalność w zakresie realizowania potrzeb edukacyjnych nauczycieli jak również wpisanie się w politykę oświatową państwa i województwa pomorskiego.

Jakie, zdaniem Pani Dyrektora, są znaki szczególne naszego Ośrodka?

To co wyróżnia nasz Ośrodek, to wysoko wykwalifikowana i wyspecjalizowana kadra oraz profesjonalizm i jakość we wszystkich podejmowanych działaniach, to ludzie którzy tworzą instytucję. Dodatkowo na szczególną uwagę zasługują projekty dotyczące edukacji regionalnej, powołanie Klubu Dyrektora i Akademii Dyrektora – działania mające na celu podnoszenie jakości pracy osób kierujących placówkami oświatowymi.

Z jakich form doskonalenia nauczyciele korzystają najczęściej?

Żeby uczyć innych należy zacząć od siebie. W związku z tym nauczyciele konsultanci podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w różnych formach doskonalenia organizowanych przez CODN w Warszawie, OKE, CMPPP, KOWEŻiU i in.

Placówka ma zasięg wojewódzki, ale nie oznacza to, że z ościennych powiatów i gmin nie zgłaszają się do nas nauczyciele oraz całe rady pedagogiczne z prośbą o zorganizowanie szkoleń w miejscu zamieszkania. Najczęściej są to krótkie formy warsztatowe lub kursy doskonalące umiejętności nauczyciela.

Każdy, kto jest zainteresowany podnoszeniem swoich kwalifikacji zawodowych, umiejętności dydaktycznych i wychowawczych znajdzie u nas ofertę, która będzie pomocna w jego dalszej pracy.

W bieżącym roku dużą popularnością cieszą się kursy z zakresu wychowania i opieki, podnoszenia jakości pracy szkoły, pomiaru dydaktycznego, awansu zawodowego, oceniania uczniów. Nauczyciele chętnie uczestniczą w tzw. kursach grantowych. Granty uzyskujemy wygrywając w przetargach nieograniczonych ogłaszanych przez Pomorskiego Kuratora Oświaty. Podkreślić należy, że przeszkoliliśmy ponad 5 000 nauczycieli. Ponadto organizujemy kursy kwalifikacyjne np. dla kierowniczej kadry oświatowej, z zakresu bibliotekoznawstwa, wychowania do życia w rodzinie, z oligofrenopedagogiki.

W roku szkolnym 2004/2005 największym dla nas wyzwaniem była Nowa Matura. Powołano zespół ds. Nowej Matury który służył pomocą nie tylko nauczycielom ale też rodzicom i maturzystom. Pomagaliśmy w prawidłowym sporządzaniu bibliografii, przygotowaniu autoprezentacji oraz wskazywaliśmy jak radzić sobie ze stresem w sytuacjach trudnych itp.

Kto prowadzi zajęcia?

Zajęcia prowadzą nauczyciele konsultanci ODN oraz pracownicy naukowcy uczelni wyższych: PAP w Słupsku, Uniwersytetu Gdańskiego, UMK w Toruniu, WSHE w Łodzi. Dużym wsparciem są wizytatorzy Pomorskiego Kuratorium Oświaty, pracownicy Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku oraz konsultanci z zaprzyjaźnionych ośrodków doskonalenia.

W jaki sposób Ośrodek rozpoznaje potrzeby nauczycieli w zakresie doskonalenia?

Co roku ODN występuje z ankietą badającą potrzeby nauczycieli szkół i placówek oświatowych różnych szczebli organizacyjnych. Od ubiegłego roku diagnozowanie potrzeb jest realizowane przez Kuratorium Oświaty przy naszej współpracy. Informacja uzyskana pozwoliła na opracowanie oferty doskonalenia na bieżący rok szkolny.

Wskazówkę do tematyki spotkań z nauczycielami znajdujemy w rozporządzeniu o nadzorze z dnia 23.04.2004 oraz w priorytetach Ministerstwa i Kuratora Oświaty. Nasi konsultanci dodatkowo na prowadzonych zajęciach dokonują ewaluacji pytając o stopień spełnienia oczekiwań oraz o potrzeby szkoleniowe. Ewaluacja zwrotna, w tym także odroczone, potwierdza, że szkolimy dobrze i skutecznie.

Warto dodać, że nasza oferta szkoleniowa jest otwarta; w miarę możliwości uwzględniamy wnioski dyrektorów i nauczycieli.

Form doskonalenia jest wiele. Gdzie odbywają się zajęcia?

Posiadamy 2 sale dydaktyczne z pełnym wyposażeniem w środki multimedialne oraz pracownię komputerową. Na użytek własny i naszych klientów mamy bogato wyposażoną bibliotekę-mediatekę.

W wielu przypadkach ze względu na dojazd nauczycieli prowadzimy kursy i szkolenia rad pedagogicznych na miejscu w placówkach oświatowych.

Wróciła pani Dyrektor z wyjazdu studyjnego do Danii. Prosimy o przybliżenie celu?

Rzeczywiście nasza placówka weszła jako partner do programu Sokrates Grundtvig 2 i uzyskała dotację unijną na realizację Projektu, który ma na celu zbadanie

wielokulturowej różnorodności strategii uczenia się i nauczania dorosłych w obszarze nauk ścisłych. Partnerami w projekcie są placówki: z Danii – główny koordynator, z Niemiec (2), Czech, Holandii i Finlandii.

Odbyła się pierwsza wizyta robocza w Roskilde. Omówiono zasady współpracy oraz wkład każdej z grup w realizację programu. Gospodarzem kolejnego spotkania w marcu 2006 roku będzie nasz ODN.

Czy i w jakich innych edukacyjnych projektach nasz Ośrodek uczestniczy?

Aktualnie ponownie złożyliśmy aplikację do Narodowej Agencji Systemu Sokrates Grundtvig 2 w Projekcie EUROPE NET, w którym zostaliśmy partnerami Szwecji, Francji, Włoch i Wielkiej Brytanii. W ramach projektu ma powstać internetowa platforma wymiany doświadczeń pomiędzy partnerami – międzynarodową grupą nauczycieli i słuchaczy dorosłych.

Dać należy, że wielu inicjatyw nie można byłoby realizować gdyby nie ścisła współpraca, pomoc i wsparcie Departamentu Edukacji i Spraw Społecznych w Urzędzie Marszałkowskim w Gdańsku.

Jakie nowe zadania podejmuje Ośrodek w roku szkolnym 2005/2006?

Wyzwaniem jest dla nas stałe ulepszanie metod pracy i form pomocy nauczycielom, rozszerzenie oferty doskonalenia na wizytatorów i pracowników oświaty samorządowej. Ważne pozostaje poszerzanie i unowocześnianie bazy dydaktycznej, nowe zakupy programów i pomocy multimedialnych.

W „Informatorze Oświatowym” odnotowujemy nie tylko fakty z działalności ODN. Zamieszczamy także opisy praktyki nauczycielskiej wielu pedagogów. Jak ocenia Pani Dyrektor przydatność naszego Biuletynu?

Przydatność Biuletynu oceniam bardzo wysoko, gdyż zamieszczane są tam informacje niezbędne do funkcjonowania placówek oświatowych jak i prowadzenia innowacji pedagogicznych, wprowadzania zmian edukacyjnych i rozwiązywania codziennych problemów oświatowej rzeczywistości. Ważne, że w każdym numerze „Informatora Oświatowego” znajduję interesujące artykuły i komunikaty wielu, nawet kilkudziesięciu autorów z placówek oświatowych różnego szczebla. Zależy nam tzn. całemu Ośrodkowi na poszerzaniu kręgu odbiorców i autorów. Zachęcam także do korzystania z informacji zamieszczanych na naszej stronie internetowej www.odn.slupsk.pl

Dziękujemy za pozytywną i motywującą ocenę.

Korzystając z okazji pragnę podziękować konsultantom, pracownikom administracji i obsługi, a przede wszystkim mojej zastępczyni Pani Łucji Knop, za twórczą realizację bieżących zadań i podejmowanie wyzwań edukacji XXI wieku.

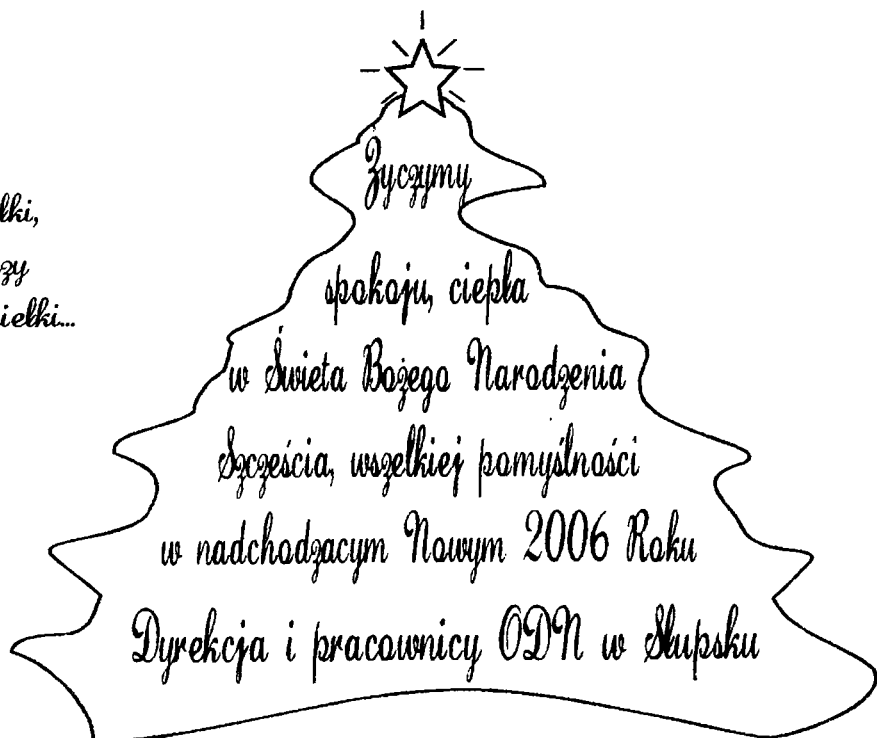
Z okazji Świąt Bożego Narodzenia oraz Nowego Roku życzę czytelnikom „Informatora Oświatowego” i wszystkim z nami współpracującym, pomyślności w życiu osobistym i sukcesów w pracy zawodowej.

Dziękujemy za rozmowę

Jan Tyborczyk i Dorota Iwanowicz

*...Oby się
wszystkie
trudne sprawy
porozkrecały jak supelki,
własne ambicje i urazy
zaczęły śmieszyć jak kukielki...*

ks. Jan Twardawski

PRZEPISY ZALECENIA WYJAŚNIENIA

Polecamy....

Ustawy

- Z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 169, poz. 1412).
- Z dnia 8 lipca 2005 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Dz. U. Nr 169, poz. 1419).
- Z dnia 8 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 175, poz. 1457).
- Z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy – Karta Nauczyciela (Dz. U. Nr 167, poz. 1397).
- Z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 169, poz. 1421).
- Z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 172, poz. 1438). *Zmiany dotyczą zasad zawierania ugody oraz mediacji.*
- Z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 172, poz. 1439).
- Z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 178, poz. 1478). *Zmiany dotyczą postępowania przed Sądem polubownym.*
- Z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkownika wieczystego w prawo własności nieruchomości (Dz. U. Nr 175, poz. 1459).
- Z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz. U. Nr 175, poz. 1462).
- Z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485) + *Załączniki: nr 1 – Wykaz środków odurzających; nr 2 – Wykaz substancji psychotropowych.*

- Z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy – Karta Nauczyciela (Dz. U. Nr 179, poz. 1487). *Stwierdza się m.in., że nadzór pedagogiczny w odniesieniu do wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych sprawowany jest na podstawie przepisów ustawy Karta Nauczyciela.*
- Z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493).
- Z dnia 29 sierpnia 2005 r. o Funduszu im. Komisji Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 167, poz. 1400).
- Z dnia 29 sierpnia 2005 r. o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym (Dz. U. Nr 177, poz. 1468).

Rozporządzenia

- Rady Ministrów z dnia 19 lipca 2005 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2006 (Dz. U. Nr 178, poz. 1482).
- Rady Ministrów z dnia 5 września 2005 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2006 r. (Dz. U. Nr 177, poz. 1469).
- Rady Ministrów z dnia 27 września 2005 r. w sprawie sposobu, zakresu i trybu udostępniania danych zgromadzonych w rejestrze publicznym (Dz. U. Nr 205, poz. 1692) + *Załącznik: Wzór wniosku o udostępnienie danych zgromadzonych w rejestrze publicznym.*
- Rady Ministrów z dnia 11 października 2005 r. w sprawie minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w formie elektronicznej (Dz. U. Nr 1781) + *Załącznik: Minimalne wymagania dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w formie elektronicznej.*
- Rady Ministrów z dnia 31 października 2005 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz zniesienia Ministerstwa Edukacji Narodowej i Ministerstwa Nauki i Informatyzacji (Dz. U. Nr 220, poz. 1879).
- Prezesa Rady Ministrów z dnia 31 października 2005 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji i Nauki (Dz. U. Nr 220, poz. 1886).
- Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 2005 r. w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie

badania statystycznych statystyki publicznej na rok 2006 (Dz. U. Nr 206, poz. 1707).

- Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 września 2005 r. w sprawie warunków organizacyjno-technicznych doręczania dokumentów elektronicznych podmiotom publicznym (Dz. U. Nr 200, poz. 1651) + Załącznik: *Wymagania techniczne i organizacyjne dla systemu teleinformatycznego wykonywanego przez podmiot publiczny do wytworzenia urzędowego poświadczenia odbioru.*
 - Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 września 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad, trybu i kryteriów udzielania, spłacania oraz umarzania kredytów i pożyczek studenckich, wysokości kredytu studenckiego i pożyczki studenckiej, warunków i trybu rozliczeń z tytułu pokrywania odsetek należnych bankom od kredytów studenckich oraz wysokości oprocentowania pożyczki i kredytu studenckiego spłacanego przez pożyczkobiorcę lub kredytobiorcę (Dz. U. Nr 186, poz. 1552).
- § 17. *„Wysokość miesięcznej raty pożyczki lub kredytu, w tym raty kredytu poręczanego przez Bank Gospodarstwa Krajowego ze środków Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych, w roku akademickim 2005/2006 wynosi 600 zł.”*
- Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 października 2005 r. w sprawie egzaminów na tytuły czeladnika i mistrza w zawodzie, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. Nr 215, poz. 1820) + Załączniki: nr 1 – *Wzór Świadectwa czeladniczego*; nr 2 – *Wzór dyplomu mistrzowskiego.*
 - **BARDZO WAŻNE!** Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 października 2005 r. zmieniające zarządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 218, poz. 1840).
 - Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 października 2005 r. w sprawie stawek oraz szczegółowych zasad, trybu udzielania i rozliczania dotacji przedmiotowych do podręczników szkolnych i akademickich (Dz. U. Nr 218, poz. 1841) + Załączniki: nr 1 – *Wzór wniosku o dotację przedmiotową do podręcznika szkolnego*; nr 2 – *Wzór o dotację przedmiotową do podręcznika akademickiego*; nr 3 – *Wzór kalkulacji wstępnej kosztów wydania podręcznika szkolnego / podręcznika akademickiego.*
 - Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 października 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad dzia-

lania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz. U. Nr 212, poz. 1767) + *Załączniki: od numeru 1 do 6.*

- Ministra Kultury z dnia 31 sierpnia 2005 r. w sprawie ramowych statutów publicznych szkół i placówek artystycznych (Dz. U. Nr 181, poz. 1507) + Załączniki: nr 1 – *Ramowy statut publicznej szkoły artystycznej*, nr 2 – *Ramowy statut publicznej placówki artystycznej – ogniska artystycznego.*
- Ministra Polityki Społecznej z dnia 30 września 2005 r. w sprawie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych (Dz. U. Nr 205, poz. 1701) + Załącznik: *Wzór zaświadczenia kwalifikacyjnego stwierdzającego ukończenie szkolenia dla rodzin zastępczych.*
- Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 r. w sprawie szczegółowych zasad nadzoru nad przestrzeganiem standardu opieki i wychowania w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz nadzoru nad działalnością ośrodków adopcyjno-opiekuńczych (Dz. U. Nr 214, poz. 1812).
- Ministra Sportu z dnia 31 października 2005 r. w sprawie dofinansowania zajęć ze środków Funduszu Zajęć Sportowo-Rekreacyjnych dla Uczniów (Dz. U. Nr 226, poz. 1942).
- Ministra Finansów z dnia 19 sierpnia 2005 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 170, poz. 1426) + Załączniki: *od numeru 1 do 30 – Wzory sprawozdań, od numeru 31 do 33 – Instrukcje sporządzania sprawozdań budżetowych; nr 34 i 35 – terminy przekazywania sprawozdań oraz odbiorcy sprawozdań.*
- Ministra Finansów z dnia 29 września 2005 r. w sprawie podziału części równoważącej subwencji ogólnej dla gmin na rok 2006 (Dz. U. Nr 194, poz. 1621).
- Ministra Finansów z dnia 29 września 2005 r. w sprawie podziału części równoważącej subwencji ogólnej dla powiatów na rok 2006 (Dz. U. Nr 194, poz. 1622).
- Ministra Finansów z dnia 29 września 2005 r. w sprawie podziału części równoważącej subwencji ogólnej dla województw na rok 2006 (Dz. U. Nr 194, poz. 1623).
- Ministra Finansów z dnia 17 listopada 2005 r. w sprawie wysokości kwoty ulgi uczniowskiej (Dz. U. Nr 222, poz. 1951).
- Ministra Finansów z dnia 17 listopada 2005 r. w sprawie wysokości kwoty ulgi uczniowskiej w podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. Nr 229, poz. 1952).

- Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 9 września 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przyjęcia Uzupełnienia Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006 (Dz. U. Nr 198, poz. 1644).
- Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 października 2005 r. w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności przeprowadzanych w toku postępowania o uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu przewoźnika turystycznego (Dz. U. Nr 214, poz. 1805).
- Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 września 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz.U. Nr 186, poz. 1554).
§ 5 ust. 3. „Na wniosek pracownika pracodawca może wyrazić zgodę na przejazd w podróży samochodem osobowym, motocyklem lub motorowerem niebędącym własnością pracodawcy. W takim przypadku pracownikowi przysługuje zwrot kosztów przejazdu w wysokości stanowiącej iloczyn przejechanych kilometrów przez stawkę za jeden kilometr przebiegu, ustaloną przez pracodawcę...”

Obwieszczenia

- Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 listopada 2005 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 229, poz. 1954) + Załącznik: Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
- Marszałka Sejmu z dnia 22 września 2005 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 196, poz. 1628) + Załącznik: Ustawa z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych.
- Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U.Nr 190, poz. 1606) + Załącznik: Ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych.
- Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 listopada 2005 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (Dz. U. Nr 231, poz. 1965) + Załącznik: Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania.

J. T.

DZIEŃ EDUKACJI NARODOWEJ 2005

Nagroda Pomorskiego Kuratora Oświaty

1. **Batruch Mirosław** – Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Łodzieży
2. **Kaszczuk Antoni** – Zespół Szkół Ogólnokształcących w Bytowie
3. **Kołąkowska Barbara** – Zespół Szkół Ogólnokształcących w Ustce
4. **Kotwica Barbara** – Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Lęborku
5. **Markiewicz Lucyna** – Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Słupsku
6. **Raś Lech** – Gimnazjum Nr 4 w Słupsku
7. **Repiński Jerzy** – Liceum Ogólnokształcące w Lęborku
8. **Skiba Kazimierz** – Szkoła Podstawowa Nr 2 w Słupsku
9. **Śmigielska Jolanta** – Szkoła Podstawowa Nr 10 w Słupsku

Nagroda Ministra Edukacji Narodowej

1. **Marcinkowska Dorota** – Szkoła Podstawowa Nr 3 w Słupsku – I stopień
2. **Bonat Andrzej** – Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Słupsku – II stopień
3. **Bownik Dariusz** – Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Słupsku – II stopień
4. **Gierszewska Jolanta** – Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Słupsku – II stopień
5. **Grecka Ewa** – Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Słupsku – II stopień
6. **Jank Genowefa** – Zespół Szkół Agrotechnicznych w Słupsku – II stopień
7. **Śliwińska Aleksandra** – IV Liceum Ogólnokształcące w Słupsku – II stopień

Wykaz nagrodzonych przekazał Jerzy Ochotny – Pomorski Kurator Oświaty pismem NR KO-XIV.ES-1170-119/05 z dnia 25 listopada 2005 r.

Nagroda Marszałka Województwa Pomorskiego

- **Ewa Misiewicz** – nauczyciel konsultant Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku
- **Mariola Łukasiuk** – dyrektor Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Słupsku
- **Ewa Bonat** – dyrektor Wojewódzkiego Zespołu Szkół Policealnych w Słupsku
- **Elżbieta Wróblewska** – dyrektor Wojewódzkiego Zespołu Szkół Policealnych w Gdyni
- **Andrzej Wielewski** – nauczyciel bibliotekarz Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Gdańsku
- **Halina Gorzyniak-Wójtewicz** – nauczyciel bibliotekarz Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Gdańsku
- **Przemysław Gleske** – nauczyciel Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Wejherowie

Komunikaty

MEiN informuje

➤ Rozstrzygnięcie konkursu Nauczyciel Roku 2005

- **Nauczyciel Roku 2005**
Jacek Świerkocki – Gimnazjum Nr 2 w Żorach
- **Nauczyciel Nauczycieli**
prof. Czesław Kupisiewicz
- **NOMINACJA do tytułu Nauczyciel Roku**
Stanisław Stefański – Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Słupsku

➤ Ministerstwo Edukacji i Nauki

Sprawy dotyczące oświaty i szkolnictwa wyższego należą do kompetencji nowo utworzonego Ministerstwa, znajdującego się przy al. Szucha 25, 00-918 Warszawa, tel. /+48 22/ 52-24-100. Natomiast sprawy nauki należą do kompetencji nowo utworzonego Ministerstwa, znajdującego się przy ul. Wspólnej 1/3, 00-529 Warszawa, tel. /+48 22/ 529-27-18.

➤ Ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków uczniów i studentów

Zgodnie ze stanowiskiem Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków uczniów (studentów) – w rozumieniu ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 z późn. zm) – nie ma statusu ubezpieczenia obowiązkowego.

Ubezpieczenie uczniów (studentów) od następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW) ma charakter dobrowolny. O przystąpieniu do tej formy ubezpieczenia, a także o wyborze towarzystwa ubezpieczeniowego decydują sami zainteresowani. Odmowa zawarcia umowy ubezpieczenia i płacenia składek z tytułu ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków nie może rodzić dla uczniów (studentów) jakichkolwiek skutków ze strony szkoły (uczelni).

➤ Program Operacyjny „Wyszkolenie i Kompetencje” na lata 2007-2013

Ministerstwo Edukacji Narodowej, we współpracy z partnerami społecznymi, opracowało projekt Programu Operacyjnego „Wyszkolenie i Kompetencje” na lata 2007-2013 (PO WiK). Program ten określa zadania w obszarze edukacji, które będą wspierane środkami finansowymi pochodzącymi z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Autorzy Projektu zachęcają wszystkich do uczestnictwa w formułowaniu ostatecznej wersji Programu. Wszelkie komentarze i sugestie należy kierować na adres: Departament Strategii Edukacyjnej i Funduszy Strukturalnych Ministerstwo Edukacji Narodowej, al. Szucha 25, 00-918 Warszawa, e-mail: POWIK@men.gov.pl Autorzy zapraszają także do wzięcia udziału w ankiecie, która ma na celu sprawdzenie, na ile zaproponowane rozwiązania odpowiadają oczekiwaniom społecznym. Poznanie opinii na temat zaproponowanych działań pozwoli na ostateczne opracowanie dokumentu. Ankieta: http://www.men.waw.pl/menis_pl/analizy_i_badania/ankieta.php

➤ Konkurs „Europa w szkole”. Idea partnerstwa w Europie wielu narodów – piętnasta polska edycja – rok szkolny 2005/2006

Konkurs odbywa się pod patronatem Rady Europy, Wspólnoty Europejskiej i Europejskiej Fundacji Kultury; organizatorem polskiej edycji jest Ministerstwo Edukacji Narodowej, Centrum Europejskie Uniwersytetu Warszawskiego, Biuro Informacji Rady Europy, Młodzieżowy Dom Kultury im. W. Broniewskiego w Warszawie.

Celem Konkursu jest krzewienie idei jednoczącej się Europy, włączenie dzieci i młodzieży w kształtowanie ogólnoeuropejskich wartości, wykorzystanie kultury jako uniwersalnego środka porozumienia. Uczestnikami mogą być dzieci i młodzież wszystkich typów przedszkoli i szkół w wieku 4/5-21 lat, którzy wykonają pracę indywidualnie, bądź w grupach, np. klasa, zespół lub koło zainteresowań (co najmniej 10 osób).

Warunkiem uczestnictwa w Konkursie jest wykonanie pracy:

- plastycznej, w różnorodnych technikach i rozmiarach,
- pisemnej, w dowolnym rodzaju i gatunku literackim, publicystycznym,
- fotograficznej, filmowej, komputerowej.

Adres Komisji Konkursu w Województwie Pomorskim:
Pałac Młodzieży, ul. Ogarna 56, 80-826 Gdańsk.

Szczegółowe informacje (warunki uczestnictwa, tematy dla wszystkich i poszczególnych grup wiekowych, zasady uczestnictwa, terminy, nagrody) dostępne są: http://www.men.waw.pl/wspolpraca/konferencje/europa_06.php

Ze strony www.men.waw.pl

➤ KO w Gdańsku informuje

➤ Odbiór dokumentacji

Zespół ds. Awansu Zawodowego i Doskonalenia prosi o niezwłoczny odbiór dokumentacji załączonej do wniosków o wszczęcie postępowania kwalifikacyjnego na stopień nauczyciela dyplomowanego. Dokumenty dołączone do wniosków rozpatrywanych w Kuratorium Oświaty w Gdańsku są do odbioru w pok. nr 260, II piętro (budynek Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, Gdańsk ul. Okopowa 21/27).

➤ System Informacji Oświatowej

Na stronie bip.kuratorium.gda.pl Biuletynu Informacji Publicznej KO uruchomiono w menu tematycznym podstronę dotyczącą Systemu Informacji Oświatowej. Znajdują się tam wszelkie istotne dane dotyczące wprowadzanych administracyjnych baz danych oświatowych: bieżące informacje, pytania i odpowiedzi, akty prawne, osoby do kontaktu w sprawie SIO, przekazywanie danych itd.

Ze strony www.kuratorium.gda.pl

➤ CKE i OKE w Gdańsku informują

➤ Na stronie www.cke.edu.pl publikowane są:

- Sprawozdania o wynikach z egzaminu maturalnego w 2005
- Nowe druki deklaracji przystąpienia do egzaminu maturalnego
- Nowe biuletyny maturalne dla Maturzystów
- Broszury o egzaminie zawodowym

- Informatory o egzaminach w latach 2006-2007
- Struktura egzaminu maturalnego, tj. przedmioty, które można wybierać jako obowiązkowe i dodatkowe w części ustnej i w części pisemnej w poszczególnych latach oraz istotne różnice pomiędzy maturą do 2007r. i od roku 2008

➤ Polska w PIRLS 2006

PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study) to międzynarodowe badanie osiągnięć w rozumieniu czytanego tekstu przeprowadzane od 1991 roku na reprezentatywnych próbkach dziesięciolatków. W projekcie PIRLS 2006 bierze udział 40 krajów. Badanie koordynuje IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement), czyli Międzynarodowe Stowarzyszenie ds. Oceny Osiągnięć Szkolnych z siedzibą w Amsterdamie i centrum obliczeniowym w Hamburgu.

Przedmiotem pomiaru jest czytanie: ▪ dla doświadczenia literackiego (teksty literackie), ▪ w celu uzyskania informacji (teksty użytkowe). W trakcie badania uczeń rozwiązuje test składający się z dwóch części, odpowiadających dwóm wymienionym wyżej rodzajom czytania. Na wykonanie każdej części, składającej się z tekstu i kilkunastu zadań (zamkniętych i otwartych), przeznaczona jest 40 minut – z 10-minutową przerwą.

Pomiarowi osiągnięć w czytaniu towarzyszy badanie ankietowe: ▪ uczniów (m.in.: zainteresowania, stosunek do nauki czytania, metody uczenia się czytania, otrzymywana pomoc); ▪ nauczycieli (m.in.: przygotowanie zawodowe, metody nauczania czytania, pomoce dydaktyczne, ocenianie); ▪ rodziców (m.in.: rozwój dziecka, wykształcenie i sytuacja socjoekonomiczna, pomoc udzielana dziecku, opinia o szkole); ▪ dyrektorów szkół (m.in.: zasoby szkoły, strategie nauczania, rola dyrektora, współpraca z rodzicami).

Polska przystąpiła do projektu PIRLS 2006. Wykonanie zadania MENiS zleciło Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Ze strony www.cke.edu.pl

➤ Komunikaty różne

➤ **Bezpłatne studia podyplomowe dla nauczycieli w zakresie ICT, języków obcych oraz drugiego przedmiotu**

Celem studiów podyplomowych jest umożliwienie nauczycielom zatrudnionym w szkołach lub placówkach, o których mowa w art.2 ustawy o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. nr 256 poz. 2572 ze zm.), uzyskania kwalifikacji do nauczania drugiego przedmiotu, a ponadto przygotowanie do posługiwania się technologią informacyjną i jej wykorzystywania w nauczaniu przedmiotu oraz podniesienie poziomu znajomości języka obcego, tak aby kwalifikacje osób, które ukończą studia podyplomowe były porównywalne z kwalifikacjami absolwentów studiów wyższych zawodowych w specjalizacji nauczycielskiej, prowadzonych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w sprawie standardów kształcenia nauczycieli (Dz. U. Nr 207, poz. 2110).

Nauczyciele z obszaru województwa kujawsko-pomorskiego, pomorskiego i zachodniopomorskiego zatrudnieni w szkołach lub placówkach, o których mowa jest w art. 2 ustawy o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. nr 256 poz. 2572 ze zm.), mogą zgłaszać się na studia podyplomowe w zakresie: ▪ przyrody, ▪ informatyki, ▪ techniki, ▪ podstaw przedsiębiorczości, ▪ kształcenia zintegrowanego, ▪ wiedzy o kulturze, ▪ przygotowania pedagogicznego do nauczania języka angielskiego, ▪ przygotowania pedagogicznego do nauczania języka niemieckiego, ▪ wychowania muzycznego (muzyki), ▪ wychowania fizycznego. Szczegółowe informacje: szkola.eduportal.pl

➤ **www.biomasa.org/edukacja**

Fundacja Partnerstwo dla Środowiska realizuje współfinansowany przez NFOSiGW projekt obejmujący prowadzenie serwisu edukacyjnego. Serwis poświęcony jest tematyce zmian klimatycznych i odnawialnych źródeł energii. Stworzono go, by służył pomocą w prowadzeniu zajęć lekcyjnych z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi edukacyjnych. Skierowany jest przede wszystkim do uczniów oraz nauczycieli szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

➤ **www.uczyc-sie-z-historii.pl**

Witryna jest adresowana zarówno do nauczycieli i innych osób oraz instytucji pracujących z młodzieżą i dla młodzieży, jak również do samej młodzieży szkolnej (gimnazjalnej i licealnej). Jej głównym zadaniem jest wspieranie edukacji historycznej poświęconej dwóm totalitaryzmom: nazizmowi i komunizmowi.

Na stronach znajdują się przykładowe opisy projektów edukacyjnych zrealizowanych w szkołach w ramach „nietypowych” lekcji, jak i zajęć pozalekcyjnych: kółek historycznych, seminariów, warsztatów, wycieczek, konkursów, wystaw, spektakli teatralnych, imprez okolicznościowych, wymiany międzyszkolnej itd. Nauczyciele mogą przysyłać swoje propozycje i opisy własnych doświadczeń edukacyjnych.

➤ **Bezpłatne szkolenia dla nauczycieli**

Kursy finansowane są przez Program Socrates i organizowane są we Włoszech. Dla nauczycieli, trenerów i dyrektorów szkół są bezpłatne. Językiem oficjalnym jest język angielski – w przypadku grupy międzynarodowej, ale jeśli zbierze się „polska grupa” będzie on prowadzony po polsku z tłumaczeniem na angielski.

Aby otrzymać finansowanie, należy skontaktować się z Magdaleną Gessel w Agencji Narodowej Programu Socrates-Comenius (tel. 022 622 37 12 w. 307 lub 306), następnie wypełnić formularz zgłoszeniowy – aktualny pojawi się w grudniu/styczeniu na stronie <http://www.socrates.org.pl> w dziale Comenius w odnośniku formularze <http://www.socrates.org.pl/socrates2/index1.php?dzial=5&node=30&doc=1000077>

Najbliższy termin kursu: 10.07 2006r. Zgłoszenia przyjmowane będą w Agencji Narodowej od 1 stycznia!!!

Warunki uczestnictwa na stronie: <http://www.socrates.org.pl/socrates2/index1.php?dzial=5>

Opis kursu na stronie: <http://comedb.programkonto-ret.se/CourseManagement/ASP/CourseInfo.asp?CourseId=9595>

D. I.

INFORMACJE OPINIE PROPOZYCJE

POMORSKIE CERTYFIKATY JAKOŚCI EDUKACJI

Miejskie Przedszkole nr 19 w Słupsku

Wprowadzenie Pomorskich Certyfikatów Jakości Edukacji spotkało się z ogromnym zainteresowaniem całej społeczności Przedszkola Miejskiego nr 19 w Słupsku.

Udział w tym programie potraktowałyśmy priorytetowo, ponieważ była to niepowtarzalna okazja udowodnienia, że określona przez nas wizja (marzec 1998r.) – *Stworzenia przyjaznego przedszkola, które daje optymalne szanse i warunki rozwoju każdego dziecka* – oraz zrealizowane w tym celu zadania, przemieniły naszą placówkę z niewyróżniającej się niczym szczególnym w „tę jedyną pod słońcem”.

W związku z przystąpieniem w 2003 r. placówki do programu w zakresie wszystkich standardów, opracowałyśmy własny Profil Samooceny Przedszkola (PSP), który obejmował dwanaście standardów określonych przez Pomorskiego Kuratora Oświaty jako wyznaczników określających wysoką jakość działalności naszej placówki.

Stworzyłyśmy wielostopniowy model, obejmujący procesy zachodzące na poziomie jednostki, oddziału przedszkolnego, placówki i społeczności lokalnej. Pozwoliło to nam na zainicjowanie poważnej i ukierunkowanej dyskusji we wszystkich grupach udziałowców placówki. Z obrazu przedszkola widzianej oczyma kadry, rodziców i dzieci wynikały sprawy wymagające głębszego poznania i określenia. Dzięki temu powstał swoistego rodzaju dialog o cechach i kryteriach jakości na poziomie przedszkola.

Udowodnienie jakości w zakresie poszczególnych standardów, wymagało od nas przygotowania planu dzia-

łania oraz określenia projektu, w którym istotną rolę odegrało ustalenie definicji jakości, pytań kluczowych jak również metod i źródeł pozyskiwania informacji.

W raportach starałyśmy się udowodnić, że spełniamy wszystkie kryteria jakości określających badany obszar. Dokonałyśmy analizy dokumentów znajdujących się w placówce (np.: dokumentacja obserwacji pedagogicznej dziecka, statut przedszkola, protokoły zebrań z rodzicami, planowanie miesięczne, zapisy w dziennikach, protokoły rad pedagogicznych, programy autorskie, wieloletni plan rozwoju przedszkola, kronika, dokumentacja popularyzacji przedszkola, nadzór pedagogiczny) oraz zasięgnęłyśmy opinii: pracowników przedszkola, nauczycieli szkół podstawowych, którzy uczą naszych absolwentów, rodziców dzieci uczęszczających do przedszkola, rodziców naszych absolwentów oraz rodziców naszych przyszłych wychowanków.

Określiłyśmy również plan działania oraz projekt będący metodologicznym zapisem wykonania badań.

Udział w programie Pomorskich Certyfikatów Jakości Edukacyjnej pozwolił nam na zainicjowanie poważnej i ukierunkowanej dyskusji we wszystkich grupach udziałowców placówki oraz dostarczył nam obrazu pracy naszego przedszkola. Potwierdził również sens naszych działań i podniósł znaczenie tych aspektów przedszkolnego życia, których wcześniej nie zauważałyśmy. Dało nam to pewność, że warto podejmować ryzyko i próbować nowych rozwiązań w dążeniu do stworzenia przyjaznego przedszkola, które daje optymalne szanse i warunki rozwoju każdego dziecka.

Poniżej przedstawiamy nasze osiągnięcia w zakresie dziecięciu standardów (I-VII, IX, X, XII), które zostały uhonorowane Pomorskimi Certyfikatami Jakości Edukacji.

I. PRZEDSZKOLE UZYSKUJE WYSOKIE EFEKTY PRACY DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZEJ

1. Przedszkole prowadzi systematyczne działania mające na celu osiągnięcie przez dzieci wysokiego poziomu wielokierunkowego rozwoju.
2. Wypracowane przez placówkę standardy edukacyjne określające profil absolwenta, spełniają oczekiwania środowiska.
3. Systematycznie monitoruje się osiągnięcia wychowanków.
4. Dzieci prezentują swoje osiągnięcia zarówno na terenie placówki jak i na zewnątrz.
5. Analiza wyników dotyczących losów absolwentów potwierdza skuteczność działań przedszkola w przygotowaniu dzieci do podjęcia nauki w szkole.

II. PRZEBIEG KSZTAŁCENIA WSPOMAGA ROZWÓJ DZIECKA

1. Oferta edukacyjna uwzględnia zarówno kierunki rozwoju systemu edukacji, uwarunkowania środowiskowe, potrzeby dzieci oraz oczekiwania rodziców.
2. Praca dydaktyczno-wychowawcza prowadzona jest w oparciu o programy autorskie wspomagające realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego:
 - a) „Kształtowanie kompetencji komunikacyjnej dzieci w wieku przedszkolnym poprzez stosowanie autorskiego modelu działań edukacyjnych z wykorzystaniem naturalnej nauki języka B. Cutting'a”
 - b) „Prawa dziecka odbiciem praw człowieka”
 - c) „Moja mała ojczyzna – edukacja regionalna”
 - d) „Pedagogika zabawy w pracy z dziećmi 3-4 letnimi”
3. Odpowiedni dobór metod, form oraz organizacja warsztatu pracy sprzyja ustaleniu dla każdego dziecka indywidualnego toku oddziaływań.
4. Przyjęty model pracy oparty jest na edukacji alternatywnej traktującej podmiotowe podejście do każdego dziecka.
5. Organizacja dnia w przedszkolu uwzględnia prawo dzieci do odpoczynku i zabawy.
6. Podstawowym zadaniem nauczycieli jest inspirowanie refleksji nad celami kształcenia i wychowania oraz metodami ich osiągania.
7. Prowadzona obserwacja pedagogiczna pozwala na nastawienie się na postęp dziecka i na jakość tych przemian.

III. PRZEDSZKOLE PROWADZI OBSERWACJE PEDAGOGICZNE SŁUŻĄCE POZNANIU I ZABEZPIECZENIU POTRZEB ROZWOJOWYCH DZIECI

1. Opracowano procedury i narzędzia „poznania” dziecka oraz zasady jej dokumentowania.
2. Ewaluacja metod obserwacji wynika przede wszystkim z umiejętności samooceny kompetencji własnych nauczycieli.
3. Opracowane zasady przekazywania informacji w znacznym stopniu wspomagają działania placówki w celu uzyskania pełniejszego obrazu wychowanka.
4. Działania placówki są nakierowane na określenie postępów dziecka, dają gwarancję na podjęcie wczesnej interwencji specjalistycznej.
5. Analiza wyników obserwacji pedagogicznej dziecka pozwala na ciągłe rewidowanie warsztatu pracy i tworzenie własnego stylu, którego efektem jest m.in. realizacja programów autorskich.
6. Poddawanie refleksji działań powoduje, że nauczyciele stale podnoszą swoje kwalifikacje, wprowadzają zmiany, tworzą własny niepowtarzalny styl pracy.

IV. PRACA WYCHOWAWCZA PRZEDSZKOLA UMOŻLIWIA DZIECIOM HARMONIJNY ROZWÓJ OSOBOWOŚCIOWY

1. Personel przedszkola identyfikuje się z edukacją alternatywną zakładającą podmiotowe podejście sytuacyjne do każdego dziecka.
2. W planowaniu pracy wychowawczej uwzględnia się oczekiwania rodziców jak również wspiera się ich oddziaływania wychowawcze.
3. Działania wychowawcze oparte są na programie promującym prawa dziecka.
4. Bardzo dobra atmosfera w przedszkolu daje gwarancję prawidłowych oddziaływań wychowawczych.
5. Przedszkole podejmuje różnorodne działania w celu integracji wszystkich podmiotów.
6. Uczestnictwo nauczycieli w różnych formach doskonalenia nauczycieli pozwala na uatrakcyjnianie form wychowawczych.

V. OPIEKA I PROFILAKTYKA WSPOMAGA DZIECKO W JEGO ROZWOJU

1. Priorytetowym zadaniem jest umiejętność rozpoznawania zagrożeń ze szczególnym uwzględnieniem problemu „dziecka krzywdzonego”.
2. Działania prozdrowotne podejmowane są w oparciu o moduły, które dotyczą zdrowia, bezpieczeństwa w aspekcie fizycznym i psychicznym, higieny oraz aktywności ruchowej.
3. Ważnym elementem jest realizacja programu dotyczącego wspomagania dziecka do adaptacji warunków przedszkolnych.
4. W placówce duży nacisk kładzie się na zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom.

5. Przedszkole tworzy warunki do wyrównywania szans edukacyjnych.
 6. Placówka wspomaga rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej lub losowej.
- VI. ATMOSFERA PRZEDSZKOLA PROWADZI DO DOBRZYCH RELACJI W ŚRODOWISKU PRZEDSZKOLNYM
1. Wytworzenie właściwej atmosfery pozwala na określenie kierunku działań wszystkich podmiotów w celu stworzenia przedszkola naszych marzeń
 2. Wszystkie podmioty przedszkola są zarówno gospodarzami jak i pełnoprawnymi członkami społeczności przedszkolnej.
 3. Prowadzone różnorodne formy współpracy sprzyjają integracji środowiska przedszkolnego.
 4. Wdrożenie autorskiego programu dotyczącego praw dziecka wspomaga działania placówki zmierzające do przestrzegania praw człowieka.
 5. Stworzenie prawidłowych relacji między wszystkimi członkami społeczności przedszkolnej w znacznym stopniu przyczyniło się do podniesienia jakości pracy przedszkola.
 6. Wdrożenie autorskiego programu dotyczącego adaptacji dziecka do warunków przedszkolnych wspomaga wychowanków w procesie przystosowania się do życia w społeczności przedszkolnej, jak również przygotowuje rodziców do udzielania dziecku wsparcia psychicznego oraz pomocy.
 7. Opracowany harmonogram działań przedszkola uwzględnia wiele różnorodnych imprez integrujących społeczność przedszkolną.
 8. Organizowany od wielu lat „Dzień Absolwenta” pozwala na utrzymanie przyjaznych kontaktów z byłymi wychowankami, jak również jest znakomitą okazją do refleksji i oceny działań przedszkola.
- VII. RODZICE SĄ PARTNERAMI W PODEJMOWANYCH PRZEZ PRZEDSZKOLE DZIAŁANIACH
1. Przedszkole umiejętnie pozyskuje rodziców do partnerskiej współpracy.
 2. Oczekiwania i inicjatywy rodziców są uwzględniane w planowaniu i realizowaniu zadań edukacyjnych.
 3. Placówka ma jasno sprecyzowane formy współpracy z rodzicami.
 4. Rodzice na bieżąco są informowani o działalności przedszkola.
 5. Budowana jest prawidłowa relacja między wszystkimi podmiotami triady jakimi są: dziecko – rodzic – nauczyciel.
- IX. ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE PRZEDSZKOLEM SPRZYJA EFEKTYWNEJ PRACY
1. Podstawą pracy placówki jest planowanie.
 2. Permanentne monitorowanie działalności pozwala na modyfikację planowania i dążenia ku wizji.
 3. Istotną rolę w organizacji placówki odgrywają rodzice.
 4. Nauczyciele posiadają umiejętność dokonywania samooceny, na jej podstawie wytyczne są kierunki do dalszej pracy.
 5. Dyrektor docenia zaangażowanie nauczycieli i osiągnięte przez nich wyniki pracy.
 6. W placówce promuje się działalność innowacyjną.
 7. Rodzice wysoko oceniają działalność przedszkola.
- X. KWALIFIKACJE I ROZWÓJ ZAWODOWY PRACOWNIKÓW UMOŻLIWIA PEŁNĄ REALIZACJĘ ZADAŃ EDUKACYJNYCH
1. Wszyscy nauczyciele posiadają wykształcenie wyższe magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym o kierunku wychowanie przedszkolne.
 2. 60% nauczycieli posiada kwalifikacje do nauczania dwóch przedmiotów.
 3. Placówka jest otwarta na wymianę doświadczeń. Prowadzone są zajęcia dla studentów oraz nauczycieli ze szkół i przedszkoli.
 4. Nauczyciele publikują swoje artykuły na łamach „Informatora Oświatowego” wydawanego przez ODN w Słupsku.
 5. Permanentne doskonalenie pozwala na ciągłe rewidowanie warsztatu pracy i tworzenie własnego stylu, którego efektem jest m.in. tworzenie i realizacja programów autorskich.
- XII. PRZEDSZKOLE PODEJMUJE RÓŻNORODNE ZADANIA NA RZECZ PODWYŻSZENIA JAKOŚCI SWOJEJ PRACY
1. Systematycznie prowadzenie mierzenia jakości pracy zapewnia wyczerpującą informację o przedszkolu.
 2. Stosowane są różnorodne formy analizowania i oceniania, które umożliwiają wysoką sprawność w pozyskiwaniu informacji.
 3. Wyniki badań są wykorzystywane do opracowywania planu działalności przedszkola.
 4. Skuteczność prowadzenia zadań na rzecz podwyższenia jakości pracy jest widoczna przy opracowywaniu rozwiązań projakościowych.
 5. Opracowano Profil Samooceny Przedszkola jako wielostopniowy model, obejmujący procesy zachodzące na poziomie jednostki, oddziału przedszkolnego, placówki i społeczności lokalnej.
 6. Celem mierzenia jest pobudzenie dialogu o celach, priorytetach i kryteriach jakości na poziomie przedszkola. ♦

Mirosława Mazurkiewicz
dyrektor Przedszkola nr 19 w Słupsku

Szkoła Podstawowa nr 9 w Słupsku CZTERY GWIAZDKI DLA „DZIEWIĄTKI”

Reforma edukacji, sytuacja polskiej oświaty oraz przystąpienie do Unii Europejskiej, sprzyjają wprowadzaniu jakości edukacji do polskich szkół. Podnoszenie jakości stało się priorytetowym działaniem władz oświatowych we wszystkich rozwiniętych krajach Europy i świata.

Słupska Szkoła Podstawowa nr 9 wychodzi naprzeciw wszelkim działaniom mogącym podnieść efekty pracy placówki, jak też działaniom promującym Szkołę w środowisku. Posiada już tytuł „Szkoły z klasą”, wykazała, że jest szkołą uczącą czytania ze zrozumieniem, myślenia twórczego i krytycznego oraz działania na rzecz innych w ogólnopolskiej akcji *Lęgo Cogito Ago*. Mając na celu dalsze podnoszenie efektywności i skuteczności kształcenia Szkoła przystąpiła do Pomorskich Certyfikatów Jakości Edukacyjnej i zgłosiła realizację czterech standardów, które zostały pozytywnie zaopiniowane. W maju br. została uhonorowana certyfikatami w następujących standardach: ▪ Ocenianie wewnątrzszkolne pełni funkcję motywująco-wspierającą, ▪ Praca wychowawcza szkoły umożliwia uczniom harmonijny rozwój osobowościowy, ▪ Szkoła aktywnie współpracuje ze środowiskiem, ▪ Kompetencje i rozwój zawodowy pracowników umożliwiają pełną realizację zadań edukacyjnych.

Zespół nauczycieli bardzo dokładnie opisał i udokumentował osiągnięcia Szkoły w omawianych zakresach. Praca nad standardami zaangażowała większość pracowników Szkoły: nauczycieli i administrację. Pracę nadzorowała, funkcjonująca przy Radzie Pedagogicznej, komisja do spraw jakości szkoły.

W zakresie standardu *Ocenianie wewnątrzszkolne pełni funkcję motywująco-wspierającą* wykazano, że istniejące w Szkole zasady systemu oceniania i informowania uczniów o postępach w nauce i zachowaniu są całkowicie akceptowane przez rodziców i uczniów. Sprzyjają one rozwojowi ucznia i pełnią funkcję motywującą i kształtującą a nie selekcyjną. Uczniowie oceniani są sprawiedliwie. Dla lepszego przepływu informacji pomiędzy uczniami, rodzicami i nauczycielami stworzono oficjalną stronę internetową. W placówce określone są jasne reguły, jak trzeba się zachować, czego nie można robić i co za to grozi. Uczniowie wiedzą, dlaczego dostają takie a nie inne oceny z zachowania. Znają swoje obowiązki i prawa. Pierwszy semestr nauki każdorazowo kończy się specjalnym zebraniem, na

którym dzieci informują rodziców o swoich sukcesach osobistych i o sukcesach całej klasy, prezentują własne uzdolnienia. Co roku organizowany jest Festiwal Nauki, który służy prezentacji sukcesów poszczególnych uczniów i całej zbiorowości. Rodzice są zapraszani na poszczególne imprezy, mają okazję obejrzeć wystawy pokazujące osiągnięcia swoich dzieci. Zespoły samokształceniowe opracowują testy sprawdzające wiedzę i umiejętności ucznia na poziomie kl. III oraz kl. V. Testy opracowywane są według standardów wymagań. Wyniki testów wewnątrzszkolnych jak również zewnętrznych (sprawdzian w klasach szóstych) są dokładnie analizowane, przedstawiane na posiedzeniach Rady Pedagogicznej, a na podstawie analiz są wyciągane wnioski do dalszej pracy z uczniem.

Standard *Praca wychowawcza szkoły umożliwia uczniom harmonijny rozwój osobowościowy* pokazał, że działanie Szkoły ukierunkowane jest na rozwijanie samorządności uczniowskiej, odpowiedzialności oraz budowanie społeczeństwa obywatelskiego. Młodzież prętnie działa w samorządzie klas młodszych i starszych, uczestniczy w podejmowaniu zadań stawianych przez Szkołę, redaguje gazetki uczniowskie: *Temperówkę* – popularną gazetkę uczniowską SU, *Liczydło* – gazetkę matematyczno-informatyczną, *Ekoludka w Szpitalu* – gazetkę Szkoły Filialnej, *Literki* – gazetkę poświęconą twórczości literackiej oraz pisemko ortograficzne dla klas I-III. Szkoła kształtuje u uczniów umiejętności organizacyjne, pracy zespołowej, odpowiedzialności za siebie i innych. Młodzież w ramach kół zainteresowań uczy się opracowywać projekty badawcze, dokumentować zajęcia, wykonywać pomoce naukowe, przygotowywać do konkursów, zdobywać i pogłębiać swoje umiejętności. Na lekcjach z wychowawcą wykorzystywany jest autorski *Zeszyt ćwiczeń ucznia z zakresu marynistyki i regionalizmu*. Uczniowie kształtują w sobie odpowiedzialność za siebie i innych poprzez udział w różnorodnych akcjach, nie tylko charytatywnych. Działania ukierunkowane są na szkołę przyjazną dla środowiska i bezpieczną. Wszyscy pracownicy traktują ucznia podmiotowo, stwarzając mu życzliwą atmosferę, dbając by uczeń czuł się bezpieczny.

W raporcie opisującym standard *Szkoła aktywnie współpracuje ze środowiskiem* zaprezentowano szeroko zakrojoną działalność „Dziewiątki” wychodzącą poza mury szkolne. Z uwagi na marynistyczny patronat realizowany jest program wychowania marynistycznego w ścisłej współpracy z Centrum Szkolenia Marynarki Wojennej w Ustce oraz z Urzędem Morskim w Słupsku. Co roku Szkoła jest głównym organizatorem Festiwalu Piosenki Marynistycznej „Lajba”, któremu towarzyszą konkursy: dziennikarski i plastyczny o zasięgu ogólnokrajowym (obydwa wpisane do Ogól-

nopolskiego Kalendarza Imprez prowadzonego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki – są tam tylko trzy konkursy organizowane w Słupsku). Przy organizacji festiwalu Szkoła współpracuje z: Dowódcą Marynarki Wojennej RP, Wojewodą Pomorskim, Pomorskim Kuratorem Oświaty, Prezydentem Słupska, Starostą Słuskim, Urzędem Morskim, CSzMW, Wydziałem Kultury i Sportu UM, Wydziałem Oświaty Starostwa Słuskiego, Wydziałem Oświaty UM, Słuskim Ośrodkiem Kultury. Za wielkie zaangażowanie na rzecz propagowania marynistycznej tradycji i kultury Dyrektor Szkoły Jan Wild został w 2004 r. pierwszym słupszczaninem nominowanym do ogólnopolskiej nagrody „Złotego Kompas”. W ramach działań na rzecz ochrony zabytków Szkoła włączyła się do konkursu ogłoszonego przez słupski oddział Towarzystwa Opieki nad Zabytkami. Szkoła Filialna działająca na trzech oddziałach Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego jako jedyna w regionie przyłączyła się do akcji „Cała Polska czyta dzieciom”. SP 9 współpracuje także ze Słuską Drużyną Rycerzy Bogusława V, której wojowie wspomagają nauczycieli w edukacji historycznej, czerpiąc inspiracje z kultury naszego regionu. Młodzież szkolna uczestniczy w różnorodnych formach życia kulturalnego, akcjach i imprezach organizowanych w Słupsku.

Samorząd Uczniowski bierze udział w zebraniach samorządów uczniowskich wszystkich szkół odbywających się w UM; stworzył również własny projekt struktury Młodzieżowej Rady Miasta Słupska, którą zamierzano reaktywować i zaproponował do niej kandydatury naszych uczniów. Corocznie nauczyciele są organizatorami Warsztatów Dziennikarskich dla uczniów i nauczycieli – opiekunów gazetek szkolnych, owocem których jest wspólne pismo i na organizację których szkoła otrzymała grant z Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Od 2000 roku nauczyciele współtworzą redakcję pisma nauczycieli, uczniów i rodziców „Słupskie Studia Gimnazjalne”. W szkole organizowany jest Słupski Konkurs Historyczny dla uczniów szkół podstawowych, odbywający się pod patronatem Wydziału Oświaty UM we współpracy z Polskim Towarzystwem Historycznym oraz Konkurs Przedmiotowy z historii dla gimnazjalistów z powiatów: bytowskiego, słupskiego grodzkiego i słupskiego ziemskiego.

Czwartą gwiazdkę Szkoła otrzymała za to, że **Kompetencje i rozwój zawodowy pracowników umożliwiają pełną realizację zadań edukacyjnych**. Nauczyciele ciągle podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe uczestnicząc w różnorodnych formach kształcenia (studia, studia podyplomowe, kursy, konferencje, spotkania miedzyodcenne). Zatrudnionych jest 35 (78%) nauczycieli dyplomowanych, 2 (4%) nauczycieli mianowanych, 4 (9%) nauczycieli kontraktowych; 4 (9%) nauczycieli staży-

stów. Dzielą się oni wiedzą i doświadczeniem organizując lekcje pokazowe i otwarte dla nauczycieli swojej i innych słupskich szkół podstawowych. Nauczyciele opublikowali blisko 100 artykułów dotyczące opisu imprez i uroczystości, przeprowadzanych zajęć wraz ze scenariuszami, działań innowacyjnych, spostrzeżeń na temat oceny opisowej i dokumentowania osiągnięć ucznia klas I-III, agresji i problemów wychowawczych w szkole, specyfiki nauczania w szkole filialnej działającej przy Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalu, refleksji na temat odbytych warsztatów i szkoleń, historii naszego miasta. Szkoła prowadzi działalność wydawniczą. W ramach „Biblioteki Dziewiątki” wydano już cztery książki: W. Kubielski, A.A. Suchocka, *Statystyka dla pedagogów. Podstawowe pojęcia i techniki opracowywania wyników badań*. Słupsk 2003, *Zeszyt ćwiczeń ucznia Szkoły Podstawowej nr 9 z zakresu regionalizmu i marynistyki* pod red. A. Butryn, J. Porady, J. Wilda. Słupsk 2003, *Szkoła Podstawowa nr 9 w Słupsku 1957-2002*. Praca zbiorowa pod red. J. Wilda. Słupsk 2002; *Leśna szkoła*. Słupsk 2005. Obecnie kończą się prace nad wydaniem *Zeszytu do informatyki*. Szkoła organizuje cyklicznie imprezy: marynarskie pasowanie pierwszoklasistów na uczniów, morski chrzest czwartoklasistów, Festiwal Nauki, Festyn Rodzinny, Festiwal Piosenki Marynistycznej „Łajba” i towarzyszące mu konkursy dziennikarski i plastyczny o wymiarze ogólnopolskim.

Posiadanie certyfikatu jest dowodem bardzo wysokiej oceny jakości pracy Szkoły w zakresie określonego standardu. Certyfikaty Jakości promują bowiem najlepsze szkoły. Upowszechniają przykłady dobrej praktyki, pomagają rodzicom w wyborze najlepszej szkoły dla swojego dziecka. Ułatwiają także nawiązywanie kontaktów partnerskich ze szkołami w innych krajach. „Dziewiątka” współpracę ze szkołami w Anglii, Grecji, Czechach i w Niemczech nawiązała już po uzyskaniu czterech pierwszych certyfikatów. W ostatnim okresie Kuratorium Oświaty przyznało placówce wyposażenie pracowni komputerowej i multimedialnego centrum informatycznego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Dokładne informacje o przyznanych certyfikatach i o działalności Szkoły można przeczytać na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gdańsku w Pomorskiej Księdze Jakości. Aktualnie cztery zespoły pracowników kończą opracowywanie raportów w celu uzyskania kolejnych certyfikatów. Raporty jeszcze w grudniu br. trafią do Kuratorium Oświaty. ♦

Anna Butryn – nauczyciel matematyki
Jan Wild – dyrektor SP nr 9 w Słupsku

Szkoła Podstawowa nr 1 w Ustce

Szkoła Podstawowa nr 1 im. kpt. Leonida Teligi w Ustce posiada 4 Certyfikaty Jakości Edukacji przyznane przez Pomorskiego Kuratora Oświaty w zakresie standardów:

1. Szkoła aktywnie współpracuje ze środowiskiem.
2. Ocenianie wewnętrzne pełni funkcję motywująco-wspierającą.
3. Atmosfera szkoły prowadzi do dobrych relacji w środowisku szkolnym.
4. Opieka i profilaktyka wspomaga ucznia w jego rozwoju.

Rada Pedagogiczna podjęła decyzję o przystąpieniu do zdobywania „gwiazdek” ze świadomością wielkości i złożoności przedsięwzięcia pod względem merytorycznym i organizacyjnym.

Mierzenie jakości pracy naszej szkoły stało się motywacją do powołania Zespołów Zadaniowych zgodnie z kompetencjami zawodowymi nauczycieli, którzy mieli dostarczyć rzetelnej i pełnej informacji w formie raportu w zakresie wybranego standardu. Ponadto pragnęliśmy zdobyć uznanie i akceptację dla naszych osiągnięć w środowisku lokalnym, organu prowadzącego i nadzoru pedagogicznego.

Zespołowe działanie nauczycieli, a także rodziców i uczniów, którzy zostali zaangażowani w procedury mierzenia jakości pracy szkoły, pozytywnie wpływały na doskonalenie i wzbogacanie warsztatu pracy o nowe metody dydaktyczne. Metody i narzędzia badawcze wykształciły umiejętności samooceny i ewaluacji przedsięwzięć edukacyjnych i wychowawczych, które tak naprawdę trudno „zmierzyć”, bo są one niejednokrotnie trudne do wartościowania.

Raporty końcowe z wielkim trudem przygotowane przez Zespoły Zadaniowe, nie zawsze spełniały wymagania Kapituły, trzeba było przygotowywać poprawki – aneksy, co wzbudzało emocje i czasami niechęć do ponownej żmudnej pracy. Jednakże końcowy efekt – uroczystość wręczenia przez Kuratora Oświaty Certyfikatów – jest niezwykle miła, a „gwiazdki” na plakacie „Pomorskie Certyfikaty Jakości Edukacji” upiększają mury szkoły i są powodem do dumy całej społeczności.

Idea zdobywania kolejnych Certyfikatów w Radzie Pedagogicznej trwa. Pracują Zespoły Zadaniowe nad następnymi trzema raportami. Prowadzimy pracę badawczą w wybranych obszarach pracy szkoły. ♦

Elżbieta Komorowska
wicedyrektor SP nr 1 w Ustce

Szkoła Podstawowa nr 2 w Ustce

Nasza szkoła ubiega się o certyfikaty Pomorskiego Kuratora Oświaty od samego początku konkursu. Wystartowaliśmy wielokierunkowo, tworząc raporty do wszystkich dwunastu standardów. Bazując na szczegółowych wytycznych organizatora akcji, przystąpiliśmy do tworzenia aneksów do wyjściowych opracowań.

Tą metodą wywalczyliśmy dotychczas cztery gwiazdki osiągając następujące standardy: **III** – *Ocenianie wewnętrzne pełni funkcję motywująco-wspierającą*. **V** – *Opieka i profilaktyka wspomaga ucznia w jego rozwoju*. **VI** – *Atmosfera szkoły prowadzi do dobrych relacji w środowisku szkolnym*. **X** – *Kompetencje i rozwój zawodowy pracowników umożliwiają pełną realizację zadań edukacyjnych*.

Aktualnie oczekujemy na rozpatrzenie raportów do standardu pierwszego i ósmego, a tymczasem opracowywane są dwa kolejne aneksy.

Decyzja o przystąpieniu do walki o PCJE zapadła w naszej szkole niemal jednogłośnie i była logiczną konsekwencją naszych dotychczasowych działań. Zawsze bowiem staraliśmy się wychodzić naprzeciw oczekiwaniom zmieniającej się rzeczywistości, od lat realizujemy programy autorskie oraz innowacje pedagogiczne. Stale podnosząc jakość naszej pracy, osiągamy wysokie efekty nauczania i wychowania, a więc podjęcie kolejnego wyzwania wydawało się wręcz oczywiste – certyfikaty jakości stały się szansą na obiektywne potwierdzenie wartości naszej pracy. Tworzenie raportów okazało się zajęciem bardzo pracochłonnym i wymagającym wielostronnego oglądu, dlatego opracowujemy je w kiluosobowych grupach międzyprzedmiotowych, łącząc nauczycieli różnych specjalności. Dzięki temu każdy może przyczynić się do końcowego sukcesu, co prowadzi również do integracji całego zespołu.

Miniony rok szkolny zaburzył jednak harmonijną pracę naszej placówki, okazało się bowiem, że standardy edukacyjne stworzono również na szczeblu ministerialnym i, niestety, nie zostały one w żaden sposób zsynchronizowane z wytycznymi PCJE. W ten sposób spadła na nas podwójna praca, doszło do znacznego zakłócenia planowanych działań, a w konsekwencji także do zniechęcenia i niewiary w sens podjętego wysiłku.

Od kilku lat szkoły zalewa narastająca fala pracy „papierkowej”: plany, sprawozdania, analizy, ewaluacje, standardy... Trudno oprzeć się wrażeniu, że bezpośredni kontakt z uczniem i prowadzenie lekcji staje się powoli nieistotnym dodatkiem do pracy nauczyciela... ♦

Leokadia Kuper
dyrektor SP Nr 2 w Ustce

Szkoła Podstawowa nr 3 w Lęborku

Rozpoczynając przed siedmiu laty działalność na stanowisku dyrektora robiłam wszystko, aby utrzymać wysoki poziom placówki. Chciałam kontynuować dobre tradycje szkoły, a jednocześnie wprowadzić nowe propozycje w jej ofercie edukacyjnej, wzbogacić bazę, udoskonalić warunki pracy, stworzyć warunki do realizacji programów innowacyjnych nauczycieli. Praca, którą rozpoczęłam w 1998 roku zaczęła przynosić „owoce”. Zwiększyła się liczba uczniów spoza rejonu. Wielu nauczycieli wystąpiło z inicjatywą innowacji programów nauczania.

Postanowiliśmy zmierzyć się z 7 standardami. Powołaliśmy grupy zadaniowe składające się z 5-6 osób, które opracowywały jeden standard. Skonstruowaliśmy własne formularze, w których notowaliśmy najważniejsze działania i efekty tych działań (z podziałem na wskaźniki). Przydały się zdolności analityczne wielu nauczycieli. Przez kilka miesięcy trwała intensywna praca nad zebraniem informacji z kilku lat. Wszystkie dane były kserowane i gromadzone w segregatorach.

Po tym etapie nastąpiła praca nad opisem zebranego materiału. Raz w tygodniu odbywało się „czytanie” przygotowanych sprawozdań. Koleżanki i koledzy zapraszali na nie innych pedagogów, aby uzyskać ich opinię. Po tym następowała poprawa zapisu materiału, oraz uzupełnianie danych. Powstały raporty, dzięki którym wiele informacji i działań nie zostało zapomnianych. To doskonała, bardzo szczegółowa kronika kilkuletnich działań szkoły.

Szkoła nasza uzyskała 7 certyfikatów osiągając standardy: **II** – Przebieg kształcenia wspomaga rozwój dziecka. **III** – Ocenianie wewnątrzszkolne pełni funkcję motywująco-wspierającą. **V** – Opieka i profilaktyka wspomaga ucznia w jego rozwoju. **VI** – Atmosfera szkoły prowadzi do dobrych relacji w środowisku szkolnym. **VII** – Rodzice są partnerami w podejmowanych przez szkołę działaniach. **VIII** – Szkoła aktywnie współpracuje ze środowiskiem. **XI** – Szkoła dysponuje właściwą bazą i wyposażeniem. W ubiegłym roku złożyliśmy raporty z kolejnych 3 standardów.

A oto co zrobiliśmy w celu uzyskanych certyfikatów w zakresie standardów II i V.

STANDARD II: Przebieg kształcenia zapewnia uczniom wszechstronny rozwój

W naszej szkole mamy 4 nowoczesnie wyposażone pracownie komputerowe ze stałym łączem internetowym. W każdej klasie lekcyjnej znajduje się komputer podłączony do internetu. Jest on wykorzystywany jako pomoc dydaktyczna dla nauczyciela i ucznia. Posiadamy na bieżąco aktualizowaną stronę internetową (www.sp3.lebork.pl). Skrzynka e-mail jest dostępna dla wszystkich zainteresowanych. Każde dziecko naszej szkoły posiada również własny adres e-mail, może korespondować z kolegami, nauczycielami i rodzica-

mi. Nauczyciele zadają dodatkowe zadania, których rozwiązania uczniowie przesyłają pocztą elektroniczną.

W szkole jest 67 komputerów, 10 drukarek, 3 laptopy, 1 rzutnik multimedialny, 4 skanery, 21 radiomagnetofonów, 21 telewizorów. Mamy dwie sale gimnastyczne (dużą i małą), aulę, dwa boiska, bieżnię, skocznię w dal, świetlicę dzienną i środowiskową, bibliotekę. Pełna baza dydaktyczno-wychowawcza daje olbrzymie możliwości wszechstronnego rozwoju ucznia. Dzięki szerokiej ofercie kół zainteresowań uczniowie posiadają wiedzę i umiejętności wykraczające znacznie poza program nauczania.

Szerokim zainteresowaniem cieszą się klasy sportowe tworzone od czwartej klasy o profilach pływanie, piłka siatkowa i piłka nożna.

Od najmłodszych lat – już od I klasy – dzieci uczą się języków obcych (angielskiego lub niemieckiego). Zajęcia odbywają się z podziałem na grupy. Swoje umiejętności językowe uczniowie ćwiczą również na zajęciach koła języka angielskiego i niemieckiego (także korespondencyjnie z uczniami i nauczycielami zaprzyjaźnionej szkoły w Niemczech z miejscowości Stralsund).

Nauczanie informatyki jest prowadzone również z podziałem na grupy już od klasy pierwszej. W kl. I – III zajęcia odbywają się raz w tygodniu, nauczanie w kl. IV – VI dwa razy w tygodniu.

W szkole realizowanych jest 30 programów innowacyjnych (wszystkie są zarejestrowane w kuratorium). Są to m.in.:

- 1) Podstawy nauczania języka angielskiego w szkole podstawowej w kl. I – III.
- Podstawy nauczania języka niemieckiego w szkole podstawowej w kl. I – III.
- 2) Wykorzystywanie komputera w nauczaniu przyrody w kl. IV – VI.
- 3) Program innowacyjny z edukacji czytelnicy – biblioterapia.
- 4) „Europa na co dzień”.
- 5) „Rodzice bliżej szkoły”.
- 6) Rozwój aktywności twórczej poprzez kontakt z muzyką z ukierunkowaniem na ruch w muzyce.
- 7) Rozwój twórczy aktywności, wrażliwości u dzieci poprzez wykorzystywanie techniki teatralnej.
- 8) Mój dom – moja szkoła – moje środowisko.
- 9) Kształtowanie zachowań prospołecznych u uczniów klas III z wykorzystaniem różnych form ich aktywności.

W naszej placówce stosuje się zróżnicowane wymagania edukacyjne. Każdy nauczyciel opracował szczegółowe kryteria ocen z przedmiotów dla uczniów poszczególnych klas. Co roku przeprowadza się monitoring doboru podręczników i ćwiczeń.

W każdym roku szkolnym prowadzi się zajęcia wyrównawcze dla uczniów mających kłopoty w nauce. Jest również gimnastyka korekcyjna prowadzona

na sali oraz 1 raz w tygodniu na basenie miejskim. W miarę potrzeb w naszej szkole prowadzone jest nauczanie indywidualne oraz rewalidacja. Nauczyciele naszej szkoły podejmują świadome działania motywujące uczniów do nauki. Zadania stawiane uczniom są dostosowane do ich możliwości. Praca uczniów jest oceniana poprzez wykorzystywanie przyjętych w szkole zasad.

Zajęcia pozalekcyjne są organizowane po uwzględnieniu wyników ankiet przeprowadzanych wśród uczniów. I tak uczeń może uczestniczyć w zajęciach kół: ■ ekologicznym, ■ umuzykalniającym, ■ informatycznym, ■ matematycznym, ■ języka angielskiego, ■ historyczno-turystycznym, ■ w zajęciach wyrównawczych, ■ w zajęciach korekcyjnych, ■ SKS-ach, ■ pływaniu. Oferty zajęć są podane do wiadomości publicznej. Pod koniec roku przeprowadza się ankiety wśród uczniów, czy ich oczekiwania wobec zajęć zostały spełnione.

Każdego roku nauczyciele wypełniają ankietę dotyczącą zapotrzebowania na pomoce dydaktyczne i naukowe. Sukcesywnie w miarę posiadanych środków są one zakupywane. W różnych latach wydatki na ten cel przedstawiały się następująco np.: 2000/2001 – wydaliśmy na ten cel 15500 zł, a w roku 2001/2002 – 103660 zł. Szkoła od kilku lat składa wnioski i wykorzystuje dotacje z 1% rezerwy ministerialnej. Dzięki temu baza szkoły umożliwia realizację wielu przedsięwzięć dydaktycznych. Bogato wyposażona jest w programy komputerowe. W szkole istnieje sieć logiczna. Od tego roku funkcjonuje w szkole „Dziennik elektroniczny”. W każdej klasie jest komputer z podłączeniem do Internetu nie ma żadnych problemów z wykorzystaniem tego programu. Rodzice uczniów otrzymują raporty z informacjami o osiągnięciach swoich dzieci co 1 lub 2 tygodnie.

Dużym powodzeniem cieszą się wycieczki i lekcje w terenie. Uczniowie wyjeżdżali do Warszawy – zwiedzali Sejm RP, do Krakowa, Wieliczki, Zakopanego, Gdańska, Gdyni oraz do Stralsund – zaprzyjaźnionej szkoły. Organizowano również wiele biwaków, kuligów, rajdów rowerowych, wycieczek do instytucji, urzędów, zakładów pracy, kina. Od lat organizowane są cykliczne spotkania z policjantem z Referatu Sekcji Ruchu Drogowego w Lęborku i aspirantem Powiatowej Straży Pożarnej.

Szkoła nasza uczy umiejętności kluczowych. Aby nauczyciele potrafili kształtować te umiejętności u uczniów są na bieżąco szkoleni. Uczestniczyli m.in. w kursach: „Aktywnych metod nauczania” i „Kreatywności” – organizowanych przez wyspecjalizowane firmy edukacyjne.

Kształtowane umiejętności uczenia się, gromadzenia i oceny informacji, planowania własnej pracy i twórczego rozwiązywania problemów, pracy zespołowej, komunikacji interpretowanej oraz umiejętności posługiwania się komputerem odbywa się na wielu zajęciach z różnych przedmiotów. Na zajęciach tych nauczyciel jest przewodnikiem uczniów.

Szkoła organizuje kształcenie zgodnie z zasadami ochrony zdrowia i higieny pracy. Od kilku lat realizujemy w ramach działalności profilaktycznej program „Bezpieczna szkoła”. Odbywają się spotkania nie tylko uczniów, ale i rodziców z policjantem, lekarzem, psychologiem. W ubiegłym roku szkoła nasza przystąpiła do programu „Szkoła promująca zdrowie”. W ramach tego programu w szkole organizuje się wiele ciekawych przedsięwzięć.

W szkole wykonano podjazdy dla osób niepełnosprawnych, przed wejściem zamontowano windę na salę gimnastyczną. Założono poręczę przy wejściu z górnego boiska na dolne. Uniemożliwiono zjazd po poręczach wewnątrz budynku. Założono kraty antypoślizgowe zabezpieczając miejsca niebezpieczne.

W szkole działa społeczny inspektor pracy. Przeprowadza się okresowe przeglądy bhp. W roku szkolnym 2002 nasza szkoła w Ogólnopolskim Konkursie „Z policją bezpieczniej” zajęła I miejsce. Kl. VI wyjechała na wycieczkę do Paryża. Uczniowie zajmują czołowe miejsca w różnych konkursach. Na wyróżnienie zasługuje uczeń klasy IV b, który otrzymał nagrodę w Ogólnopolskim konkursie plastycznym „Europa w szkole”. Wraz z nauczycielką wyjechał do Warszawy do Zamku Królewskiego; nagrodę wręczył mu Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Aleksander Kwaśniewski.

Od kilku lat jesteśmy organizatorami wojewódzkich konkursów: ■ „Ostatnio przeczytałem książkę”, ■ Wojewódzkiego Konkursu języka angielskiego i języka niemieckiego. Laureaci tego ostatniego konkursu wyjeżdżają w nagrodę na wycieczkę do Niemiec.

Metody i formy pracy w naszej szkole są dostosowane do współczesnych nowatorskich rozwiązań metodycznych. Sposób realizacji celów jest atrakcyjny, efektywny, sprzyja aktywizacji uczniów i tych uzdolnionych, i tych potrzebujących pomocy.

STANDARD V: Opieka i profilaktyka wspomaga ucznia w jego rozwoju

Cele pracy wychowawczej, ustalone w szkolnym programie wychowawczym są spójne z celami i zadaniami szkoły określonymi w podstawie programowej.

W dobie globalizacji, wielkich przemian społecznych, szybkiego tempa życia, wstąpienia Polski do Unii Europejskiej następuje zmiana hierarchii wartości, postaw i oczekiwań społecznych. Czas bezrobocia i pauperyzacji społeczeństwa, zagrożenie alkoholizmem, narkomanią, agresją i przemocą w rodzinie wpływa na zachowanie się dzieci w szkole. Część dzieci została jakby odrzucona i zapewniona zignorowana przez ludzi dorosłych. Dlatego też nasza szkoła podjęła działania wielopłaszczyznowe wspomagające rozwój psychofizyczny ucznia, starając się uświadomić istniejące problemy rodzicom.

Od 5 lat w naszej szkole działa prężnie świetlica szkolna (dzienna) i świetlica środowiskowa (popołudniowa).

Realizowane są szkolne programy wychowawcze i profilaktyczne istniejące niezależnie (jednakże spójne).

Szkoła na podstawie prowadzonego monitoringu oraz mierzenia jakości pracy, rozpoznaje zagrożenia i podejmuje działania prowadzące do zminimalizowania zaistniałych problemów, tym samym zapewniając naszym uczniom bezpieczeństwo psychiczne i fizyczne. Rada Pedagogiczna powołała do tych zadań zespół ds. monitoringu programu wychowawczego. W oparciu o ten program, klasowe zespoły nauczycielskie (nauczycieli uczących w danej klasie) z udziałem rodziców i uczniów opracowały wychowawcze programy klasowe.

Na prośbę rodziców zwiększono liczbę nauczycieli pełniących dyżury podczas przerw międzylekcyjnych. W miesiącu wrześniu 2002 roku wprowadzono identyfikatory dla nauczycieli pełniących dyżury, tak by każde dziecko i rodzic nowo przyjętych uczniów mógł rozpoznawać nauczyciela dyżurującego i w razie konieczności zwrócić się o pomoc.

Zwiększono ochronę obiektu przed wstępem osób spoza szkoły. Od kilku lat całodobowo szkołę chroni firma ochroniarska. Szkoła posiada szczegółowo i czytelnie oznaczone drogi ewakuacyjne. Systematycznie, każdego roku przeprowadzane są próbne alarmy ewakuacyjne dla dzieci i pracowników szkoły.

W ramach bezpiecznej drogi do i ze szkoły w latach 1996/2000 na wniosek dyrektora i rady szkoły zainstalowano przy ul. Kossaka sygnalizator świetlny i dźwiękowy. Pracownicy Komendy Powiatowej Policji w Lęborku w miesiącu wrześniu, każdego roku prowadzą prelekcje na temat bezpiecznego poruszania się po drogach. W miesiącach poprzedzających ferie zimowe oraz wakacje policjanci prowadzą zajęcia dotyczące bezpiecznych zabaw w czasie wolnym. Ponadto funkcjonariusze przeprowadzali warsztaty dla nauczycieli i rodziców na temat profilaktyki uzależnień.

Strażacy każdego roku w grudniu prowadzą prelekcje na temat niebezpiecznych zabaw środkami pirotechnicznymi, zapobiegania poparzeniom oraz poparzeniom piorunami. W każdym roku szkolnym Młodzieżowa Służba Ratownictwa Medycznego przygotowuje pokazy udzielania pierwszej pomocy. W roku 2003 w tych pokazach uczestniczyli lekarze z Pogotowia Ratunkowego w Lęborku. Opracowano i wdrożono do realizacji „Regulamin zorganizowanego wyjścia na obiady” do stołówki przy Zespole Szkół nr 3 w Lęborku.

W szkole funkcjonuje gabinet pielęgniarki. Odbywają się zajęcia z gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej. W latach 2000-2002 wszyscy uczniowie naszej szkoły uczestniczyli 1 raz w tygodniu w zajęciach pływania na basenie miejskim.

Przeprowadziliśmy w roku 2001/2002 w naszej szkole kompleksowe badania słuchu u dzieci kl. I-III oraz komputerowe badania wad postawy. Organizuje się w ramach edukacji prozdrowotnej wiele imprez np.: „Sport i kul-

tura wolne od dymu tytoniowego”, „Dziękuję nie”, „Życie bez nałogu”, „Wpływ nikotyny na organizm człowieka”, „Zdrowy styl życia”, „Dzień walki z AIDS”, „Śniadanie szkolne dla wszystkich uczniów”, „Higiena żywienia”.

Na uwagę zasługuje świetlica z elementami socjoterapii działająca w naszej szkole. Celem świetlicy jest: ■ zorganizowanie czasu wolnego dla uczniów z rodzin z dysfunkcjami, ■ kształtowanie prawidłowych postaw prospołecznych, ■ udzielanie porad pedagogicznych i psychologicznych. Formy i metody pracy w tej świetlicy są bardzo bogate. Zajęcia trwają od godziny 15⁰⁰ do 18⁰⁰. Co roku opieką świetlicy objętych jest ponad 30 uczniów.

Do naszej szkoły uczęszczają wychowankowie Domu Dziecka. Wprowadziliśmy od roku 2000/2001 dyżury nauczycieli dla wychowanków Domu Dziecka. W roku 2002 wprowadzono udział wychowawców Domu Dziecka w szkolnych radach pedagogicznych dotyczących problemów ich wychowanków. Dyrektor szkoły oraz pedagog uczestniczyli w radach rekwalifikacyjnych w Domu Dziecka.

Szkoła współpracuje z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Uczniowie nasi są dożywiani, otrzymują stypendia socjalne, zasiłki losowe, podręczniki.

Na wyróżnienie zasługuje współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Lęborku. Od kilku lat cyklicznie psycholog z tej poradni organizuje warsztaty dla nauczycieli i rodziców. Trzy razy w roku odbywają się spotkania z rodzicami. Tematem tych spotkań – warsztatów: „Przeciwdziałanie przemocy w relacjach rodzic – dziecko, uczeń – uczeń”, „Skuteczne wychowanie dzieci – metody wychowawcze”. W roku 2002/2003 zorganizowano warsztaty z rodzicami na temat: „Jak rozwiązywać sytuacje konfliktowe”. „Przemoc i agresja wśród uczniów”, „Niwelowanie przemocy w grupach rówieśniczych i nie tylko”.

Szkoła nasza jest przyjacielem uczniów, chroni swoich wychowanków przed szkodliwą presją, uczy tolerancji. Nasi uczniowie mają zapewnione poczucie bezpieczeństwa wynikające z prawidłowo sprawowanej opieki. Dzieci mają zapewnioną pomoc psychologiczno-pedagogiczną, materialną i socjalną.

Uważam, że możemy być wzorem dla wielu szkół podejmujących działania w zakresie polepszenia opieki i profilaktyki. ♦

Mariola Małecka

dyrektor SP nr 3 w Lęborku

Barbara Przychodzeń

Teresa Kutajczyk

Wydział Badań i Analiz OKE w Gdańsku

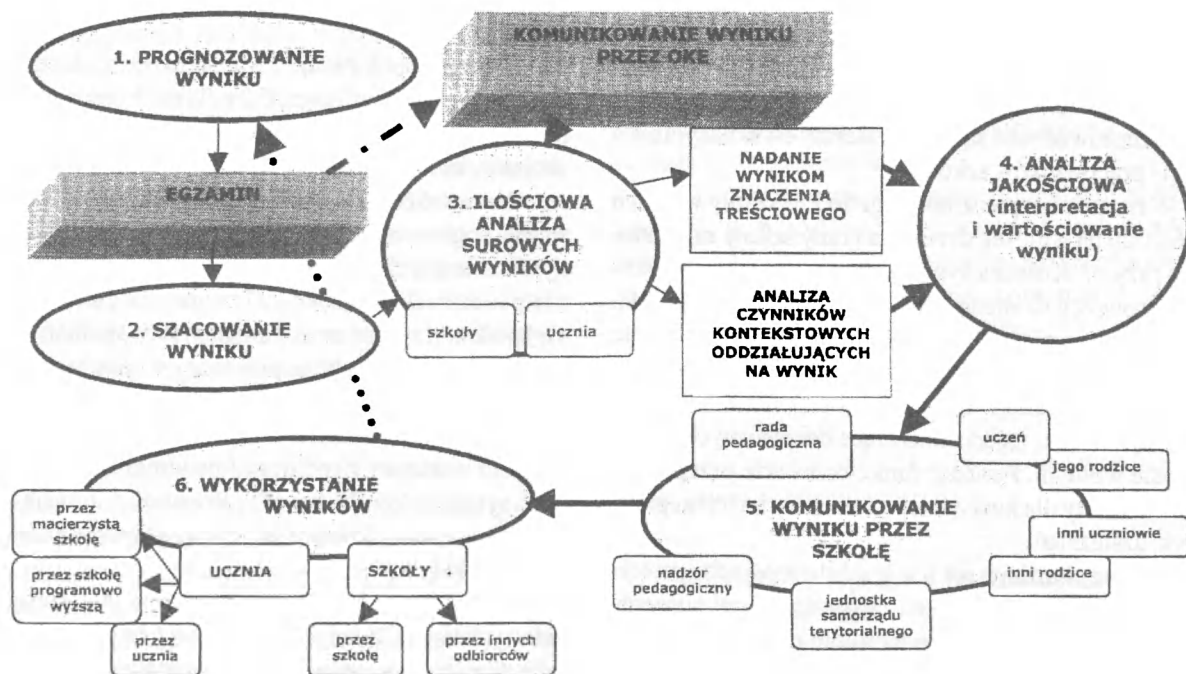
Jak komunikować i korzystać z wyników egzaminu gimnazjalnego

Wykorzystanie wyników egzaminu w dużym stopniu zależy od jakości komunikatu. Komunikując wyniki egzaminu, należy:

- nadać im **znaczenie treściowe** poprzez odniesienie do wiadomości i umiejętności opisanych w standardach wymagań egzaminacyjnych i sprawdzanych zadaniami zawartymi w arkuszach egzaminacyjnych
- wskazać **czynniki kontekstowe**, które mogły mieć wpływ na wyniki.

Etapy postępowania z wynikami w szkole

Postępowanie z wynikami egzaminów w szkole ma znamiona procesu badawczego o charakterze ewaluacyjnym. Zofia Lisiecka zaproponowała następujący schemat etapów takiego procesu (patrz: Zofia Lisiecka, *Wykorzystanie wyników egzaminów...*, Biuletyn Badawczy 4/2005, CKE).

Przedstawiony proces należy postrzegać systemowo, traktując go jako znaczący element planu rozwoju szkoły/placówki. Trzeba mieć na uwadze, że odnoszenie wyniku danej szkoły do wyniku populacji województwa czy kraju nie uprawnia do wnioskowania o jakości pracy szkoły, natomiast o jakości pracy szkoły może świadczyć wykorzystanie możliwości, jakie w danej szkole istnieją.

Etapy szkolnej analizy wyników egzaminu

(na podstawie: A. Brożek, *Szkolna analiza wyników...*, Biuletyn Badawczy 4/2005, CKE)

1. Analiza zakresu treści egzaminu.
2. Przyporządkowanie treści egzaminu treściom programowym.
3. Analiza wyników uzyskanych przez szkołę, poszczególne oddziały i poszczególnych uczniów.
4. Kontekstowa interpretacja wyników uzyskanych przez szkołę, poszczególne oddziały i poszczególnych uczniów.
5. Komunikowanie wyników uczniom.
6. Formułowanie wniosków dotyczących korekty nauczycielskiego i szkolnego systemu dydaktycznego.

Etap 1. Analiza zakresu treści egzaminu

Wykorzystując kartoteki zestawów egzaminacyjnych, analizujemy zakres treści egzaminu, czyli tego, co sprawdziły poszczególne zadania w odniesieniu do standardów wymagań egzaminacyjnych. Kartoteka zestawu zawiera wykaz czynności badanych zadaniami oraz przyporządkowanie tych czynności standardom wymagań egzaminacyjnych. Poniżej przedstawiono fragment kartoteki standardowego zestawu egzaminacyjnego z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych egzaminu gimnazjalnego w 2005 roku.

Tabela 1. Kartoteka zestawu egzaminacyjnego – część matematyczno-przyrodnicza egzaminu gimnazjalnego w 2005 roku (fragment)

Nr ¹⁾	Badana umiejętność – uczeń:	Standard ²⁾
1	porównuje liczby	I.2)
2	zamienia procent na ułamek	I.2)
3	oblicza procent danej liczby	I.2)
4	oblicza różnicę powierzchni kontynentów	I.2)
5	czyta ze zrozumieniem tekst i wybiera ilustrujący go schemat	I.1)
6	określa rodzaj zależności między populacjami	III.1)
7	objaśnia zależności zachodzące między populacjami	III.1)
...

¹⁾ numer zadania (w przypadku zadań wielopunktowych) nr kryterium punktowania

²⁾ numer standardu z załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów (Dz.U. z 2001 r. Nr 92, poz. 1020)

Etap 2. Przyporządkowanie treści egzaminu treściom programowym

W drugim etapie analizy określamy, na których zajęciach edukacyjnych umiejętności sprawdzane na egzaminie były czy też miały być nabywane i rozwijane. Efektem tej pracy będzie uzupełnienie Tabeli 1. o dodatkową kolumnę (Tabela 2.) zawierającą wykaz tych zajęć.

Tabela 2. Zakres treści egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej i wykaz zajęć edukacyjnych

Nr	Badana umiejętność – uczeń:	Standard	Zajęcia edukacyjne-przedmioty
1	porównuje liczby	I.2)	wszystkie zajęcia
2	zamienia procent na ułamek	I.2)	matematyka, fizyka i astronomia, geografia, chemia, biologia
3	oblicza procent danej liczby	I.2)	matematyka, fizyka i astronomia, geografia, chemia, biologia
4	oblicza różnicę powierzchni kontynentów	I.2)	matematyka, geografia
5	czyta ze zrozumieniem tekst i wybiera ilustrujący go schemat	I.1)	wszystkie zajęcia
6	określa rodzaj zależności między populacjami	III.1)	biologia, edukacja ekologiczna
7	objaśnia zależności zachodzące między populacjami	III.1)	biologia, edukacja ekologiczna, edukacja prozdrowotna
...

Ten etap analizy wyników wiąże się również z szukaniem wskaźników, które pozwolą odpowiedzieć na szereg pytań dotyczących przebiegu procesu kształcenia. Między innymi:

- Czy na bieżąco zapoznawałem uczniów ze standardami wymagań egzaminacyjnych?
- Czy (i w jakim stopniu) uwzględniałem w wymaganiach edukacyjnych wiadomości i umiejętności opisane w standardach wymagań egzaminacyjnych?
- Czy wśród form i sposobów oceniania wewnątrzszkolnego uwzględniałem te, które zapewniają uczniom opanowanie umiejętności pracy z arkuszem egzaminacyjnym oraz określonym rodzajem i typem zadań? Jak często je stosowałem?
- Czy oceniając prace uczniów, stosowałem schematy punktowania zadań? Czy zapoznawałem z nimi uczniów?

Efektem takiej analizy będzie (jeśli zajdzie potrzeba) np. weryfikacja ustalonych przedmiotowych wymagań edukacyjnych, form i sposobów oceniania czy szkolnych zestawów programów nauczania.

ETAP 3. Analiza wyników uzyskanych przez szkołę, poszczególne oddziały i poszczególnych uczniów

Jeżeli jest w szkole więcej niż jeden oddział, dla każdego z nich analizę wyników przeprowadzamy osobno. Należy pamiętać o tym, że taką analizę powinni przeprowadzić w zespole wszyscy nauczyciele prowadzący zajęcia edukacyjne w danym oddziale.

Każda szkoła otrzymała zbiorcze zestawienie wyników obejmujące wyniki uczniów obu części egzaminu w zakresie poszczególnych obszarów standardów wymagań egzaminacyjnych i za cały zestaw zadań, wyniki poszczególnych oddziałów, wyniki szkoły, gminy, województwa i okręgu oraz indywidualne wyniki uczniów uzyskane za rozwiązanie poszczególnych zadań.

Przykład indywidualnych zestawień wyników uczniów klasy III A uzyskanych z części matematyczno-przyrodniczej przedstawia Tabela 3.

Tabela 3. Zestawienie indywidualnych wyników uzyskanych przez uczniów

Uczeń	Liczba punktów uzyskanych za poszczególne zadania										Razem
	Zad. 1	Zad. 2	Zad. 3	Zad. 4	Zad. 5	Zad. 6	Zad. 7	...	Zad. 26	...	
A01	1	1	1	1	0	0	1	...	0	...	22
A02	1	1	1	1	1	1	1	...	2	...	32
A03	0	0	1	1	0	0	0	...	1	...	24
...
Łatwość	0,77	0,81	0,70	0,75	0,72	0,81	0,30	...	0,42	...	0,46

Analizując wyniki powinniśmy określić, w jakim stopniu uczniowie danego oddziału (szkoły) opanowali umiejętności sprawdzane na egzaminie gimnazjalnym. W tym celu użyteczna będzie analiza łatwości zadań (umiejętności). W wyniku tej analizy zostanie uzupełniona Tabela 2. o kolejną kolumnę, w której wpisujemy wartość wskaźnika łatwości zadań sprawdzających poszczególne wiadomości i umiejętności dla danego oddziału (szkoły). Ten krok analizy przedstawiono w Tabeli 4.

Tabela 4. Zakres treści egzaminu i łatwość zadań (umiejętności)

Nr	Badana umiejętność – uczeń:	Standard	Zajęcia edukacyjne - przedmioty	Łatwość
1	porównuje liczby	I.2)	wszystkie zajęcia	0,77
2	zamienia procent na ułamek	I.2)	matematyka, fizyka i astronomia, geografia, chemia, biologia	0,81
3	oblicza procent danej liczby	I.2)	matematyka, fizyka i astronomia, geografia, chemia, biologia	0,70
4	oblicza różnicę powierzchni kontynentów	I.2)	matematyka, geografia	0,75
5	czyta ze zrozumieniem tekst i wybiera ilustrujący go schemat	I.1)	wszystkie zajęcia	0,72
6	określa rodzaj zależności między populacjami	III.1)	biologia	0,81
7	objaśnia zależności zachodzące między populacjami	III.1)	biologia	0,30
...

Łatwość badanych umiejętności jest wskaźnikiem stopnia ich opanowania. Na tej podstawie nauczyciele w zespołach przedmiotowych określają „mocne” i „słabe” strony uczniów, którzy pisali część matematyczno-przyrodniczą egzaminu gimnazjalnego. Do „mocnych” stron uczniów należy zaliczyć te umiejętności, których wskaźnik łatwości wynosi co najmniej 0,70. Dla nauczycieli różnych zajęć edukacyjnych są to istotne informacje o tym, czy zastosowane przez nich strategie nauczania okazały się skuteczne i czy nie wymagają modyfikacji.

Szkoły otrzymują również wyliczone wskaźniki łatwości dla poszczególnych oddziałów w obszarach standardów wymagań egzaminacyjnych.

Kolejnym krokiem jest analiza wyników w obszarach standardów wymagań egzaminacyjnych. Warto porównać te wyniki z wynikami w powiecie, województwie i całej populacji. Przykład takiego porównania przedstawia Tabela 5.

Tabela 5. Zbiorcze zestawienie wyników egzaminu gimnazjalnego

	Liczba uczniów	Część matematyczno-przyrodnicza									
		Obszary standardów wymagań								Razem (0-50)	
		I (0-15)		II (0-12)		III (0-15)		IV (0-8)			
		wynik średni	łatwość	wynik średni	łatwość	wynik średni	łatwość	wynik średni	łatwość	wynik średni	łatwość
Kl. III A	20	7,0	0,47	7,1	0,59	5,6	0,37	3,5	0,43	23,1	0,46
Kl. III B	20	9,2	0,61	9,2	0,77	7,8	0,52	4,2	0,52	30,3	0,61
...
Szkoła	166	9,1	0,61	8,3	0,69	6,8	0,45	3,4	0,43	27,6	0,55
Gmina	1362	7,8	0,52	7,6	0,63	5,7	0,38	3,0	0,37	24,0	0,48
Woj. pom.	31 113	8,0	0,53	7,7	0,64	5,8	0,39	3,0	0,37	24,4	0,49
Okręg	60 244	7,9	0,52	7,6	0,63	5,8	0,38	2,9	0,36	24,1	0,48
Kraj	538 211	7,9	0,53	7,7	0,64	5,8	0,39	2,9	0,36	24,3	0,49

Wyrażenie wyników surowych w skali znormalizowanej umożliwi śledzenie dynamiki zmian w postępach uczniów w kolejnych latach. Przykład:

Tabela 6. Średnie wyniki szkoły w latach 2002-2005 w punktach i skali staninowej

	Wynik średni szkoły							
	2002		2003		2004		2005	
	Wynik w pkt.	Stanin	Wynik w pkt.	Stanin	Wynik w pkt.	Stanin	Wynik w pkt.	Stanin
część matematyczno-przyrodnicza	26,0	5	26,7	6	25,3	6	27,6	7
I - umiejętność stosowanie terminów, pojęć i procedur....	8,3	4	9,3	7	8,6	6	9,1	7
II - wyszukiwanie i stosowanie informacji	8,5	3	7,3	3	6,3	6	8,3	7
III - wskazywanie i opisywanie faktów, związków i zależności....	6,2	7	7,4	6	7,5	6	6,8	5
IV - stosowanie zintegrowanej wiedzy i umiejętności do rozwiązywania problemów	2,7	5	3,3	7	2,9	6	3,4	7

Procentowy rozkład wyników uczniów w kolejnych staninach pozwoli porównać zróżnicowanie wyników uczniów w poszczególnych oddziałach i w szkole na tle wyników w okręgu i kraju (Tabela 7.).

Tabela 7. Procentowy rozkład wyników uczniów z części matematyczno-przyrodniczej

	Numer stanina								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Nazwa stanina	najniższy	bardzo niski	niski	niżej średni	średni	wyżej średni	wysoki	bardzo wysoki	najwyższy
Przedział punktowy	0-8	9-11	12-15	16-20	21-26	27-32	33-38	39-43	44-50
Klasa III A	5%	5%	10%	25%	20%	20%	10%	5%	-
Klasa III B	-	-	-	5%	30%	35%	15%	15%	-
...
Szkoła	1,2%	2,4%	3,0%	10,8%	28,9%	25,6%	14,5%	12,6%	1,2%
Okręg/kraj	4%	7%	12%	17%	20%	17%	12%	7%	4%

ETAP 4. Kontekstowa interpretacja wyników uzyskanych przez szkołę, oddziały i poszczególnych uczniów

Analizując wyniki, zawsze staramy się znaleźć dla nich jakieś miejsce na skali porządkowej. Wyniki uzyskane przez grupę uczniów można zinterpretować jako niepowodzenie, osiągnięcie średnie bądź też sukces. Na przykład, gdy widzimy, że uczniowie klasy III B z obszaru *wyszukiwanie i stosowanie informacji* uzyskali 77% punktów możliwych do uzyskania – przy 64% uzyskanych przez wszystkich zdających w kraju, to uznajemy, iż jest to wynik zadowolający.

Poszukując właściwego wyjaśnienia przyczyn takich czy innych wyników egzaminu, powinniśmy ustalić, w jakich warunkach przebiegało uczenie się i nauczanie, czyli przeprowadzić kontekstową interpretację wyników. Obejmuje ona analizę czynników, które w znaczący sposób mogły wpłynąć na poziom osiągnięć uczniów.

Czynniki te dzielimy na trzy grupy:

- 1) czynniki indywidualne (uczniowskie), czyli indywidualne właściwości uczniów
- 2) czynniki środowiskowe, które obejmują wpływy bliższego i dalszego środowiska uczniów
- 3) czynniki pedagogiczne (szkolne), które dotyczą instytucji edukacyjnej: szkoły, systemu szkolnego, nauczycieli.

Interpretując wyniki egzaminu gimnazjalnego, trzeba pamiętać, że są one tylko jednym ze wskaźników osiągnięć edukacyjnych ucznia. Taka informacja jest cenna głównie dla trzech podmiotów:

- 1) ucznia (element samowiedzy, informacja zwrotna o osiągnięciach, znaczenie motywujące)
- 2) rodzica (informacja o stopniu opanowania poszczególnych umiejętności ich dziecka, informacja o efektywności kształcenia)
- 3) szkoły (źródło informacji o efektywności pracy, o dalszych możliwościach edukacyjnych jej absolwentów).

Zawsze powstaje pytanie: w jakim stopniu wartość tego wskaźnika zdeterminowana jest przez pracę szkoły, a w jakim przez możliwości rozwojowe uczniów, którzy podjęli naukę w gimnazjum, czy możliwości ich rodziców (prawnych opiekunów)?

Analizę uwarunkowań kontekstowych można przeprowadzać na podstawie własnej wiedzy o uczniach oraz celowo zebranych danych. Bardzo ważne jest określenie, czy dany wynik można uznać np. za sukces lub niepowodzenie (pamiętając, że w pewnych sytuacjach oszacowany przez nas wpływ czynników kontekstowych może spowodować, że taki sam wynik uznamy w wypadku jednej grupy uczniów za sukces, a w wypadku innej – za porażkę).

Tabela 8. Wybrane czynniki, które mogą wpływać na wyniki uczniów z egzaminu

Czynniki		
indywidualne	środowiskowe	pedagogiczne (szkolne)
1) inteligencja	1) wykształcenie rodziców	1) model i program szkoły
2) uzdolnienia kierunkowe	2) aktywność zawodowa rodziców	2) baza szkoły
3) potencjał edukacyjny na progu szkoły (na wejściu)	3) sytuacja finansowa rodziny	3) przygotowanie i doświadczenie zawodowe nauczycieli
4) stan zdrowia	4) wielkość rodziny	4) programy nauczania
5) zainteresowania	5) prawidłowość funkcjonowania rodziny	5) formy i metody prowadzenia zajęć edukacyjnych
6) aspiracje	6) patologie społeczne w rodzinie	6) udział uczniów w kołach zainteresowań oraz konkursach i olimpiadach
7) motywacja do nauki	7) atmosfera domu rodzinnego	7) wzajemna współpraca pracowników pedagogicznych szkół oraz ich współpraca z rodzicami (prawnymi opiekunami), organem prowadzącym szkołę, wizytatorem i różnymi instytucjami
8) nieobecność uczniów na zajęciach	8) warunki do nauki w domu	8) relacje pomiędzy pracownikami pedagogicznymi szkoły, uczniami i ich rodzicami
9) stosunek ucznia do - przedmiotu - nauczycieli - szkoły	9) aspiracje rodziców	9) przygotowywanie uczniów do sprawdzianu/egzaminu
	10) stosunek rodziców do nauki	10) analizowanie postępów osiągnięć edukacyjnych uczniów
	11) współdziałanie rodziców ze szkołą	11) uczestnictwo w dodatkowych zajęciach przygotowujących do egzaminu.
	12) środowisko rówieśnicze	
	13) tradycje społeczności lokalnej	

Analizując wpływ czynników kontekstowych na wyniki egzaminu powinniśmy uwzględnić następujące uwarunkowania:

1. wpływu większości czynników na osiągnięcia uczniów w normalnych warunkach nie da się precyzyjnie zmierzyć, zatem nasze analizy będą polegać na przybliżonym szacowaniu;
2. szacując wpływ czynników indywidualnych i środowiskowych nie możemy naruszyć dóbr osobistych uczniów i ich rodziców (niektórych danych ze względów prawnych i etycznych nie wolno gromadzić);
3. szczególną uwagę należy poświęcić czynnikom pedagogicznym, ponieważ za ich wpływ na osiągnięcia uczniów zespół nauczycieli jest odpowiedzialny w największym stopniu.

Do analizy czynników kontekstowych można wykorzystać Tabele 9.–11., które wypełnia zespół nauczycieli uczących daną klasę. Szacowanie wpływu czynnika odbywa się dla całego oddziału.

Tabela 9. Wpływ czynników indywidualnych na osiągnięcia uczniów klasy III A

Lp.	Czynnik	Wpływ		
		niski	przeciętny	wysoki
1.	inteligencja		x	
2.	zainteresowania	x		
3.	aspiracje	x		
4.	stan zdrowia		x	
5.	motywacja do nauki	x		
...

Jeżeli dany czynnik szacujemy jako „niski”, oznacza to, że jego wpływ na osiągnięcia uczniów z egzaminu jest ujemny (negatywny). Wpływ czynnika określonego jako „wysoki” jest dodatni (pozytywny). W podobny sposób możemy oszacować czynniki środowiskowe.

Tabela 10. Wpływ czynników środowiskowych na osiągnięcia uczniów klasy III A

Lp.	Czynnik	Wpływ		
		niski	przeciętny	wysoki
1.	wykształcenie rodziców		x	
2.	aktywność zawodowa rodziców	x		
3.	sytuacja finansowa rodziny	x		
4.	aspiracje rodziców		x	
5.	współdziałanie rodziców ze szkołą	x		
...

Tylko niektóre czynniki indywidualne i środowiskowe mogły mieć negatywny wpływ na osiągnięcia uczniów klasy III A z egzaminu gimnazjalnego. Przyczyn niskich wyników tej klasy należy poszukać również wśród czynników pedagogicznych. Trzeba także zwrócić uwagę na zajęcia edukacyjne, na których poszczególne umiejętności mogły być kształcone. Jedynie w atmosferze szczerości i otwartości zespołu nauczycieli może być przeprowadzona rzetelna analiza czynników pedagogicznych, a wówczas jej efekty będą prowadzić do podnoszenia jakości pracy szkoły.

Tabela 11. Wpływ czynników pedagogicznych na osiągnięcia uczniów klasy III A

Lp.	Czynnik	Wpływ		
		niski	przeciętny	wysoki
1.	model i program szkoły			x
2.	baza szkoły		x	
3.	przygotowanie i doświadczenie zawodowe nauczycieli		x	
4.	programy nauczania		x	
5.	formy i metody prowadzenia zajęć edukacyjnych	x		
...

ETAP 5. Komunikowanie wyników uczniom

Wynik i komentarz do niego to informacja o charakterze oceny. Komentarz zwykle dotyczy: warunków uczenia się, sposobu uzyskania informacji o wyniku oraz poprawnej interpretacji wyniku, sposobu wykorzystania tej informacji w toku dalszego uczenia się. Komunikując wyniki, należy posługiwać się kartoteką zestawu egzaminacyjnego poszerzoną o wskaźniki łatwości zadań (badanych umiejętności) dla grup uczniów, których wyniki mieszczą się w kolejnych staniach (patrz opracowanie: *Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w części matematyczno-przyrodniczej egzaminu gimnazjalnego w 2005 roku*).

ETAP 6. Formułowanie wniosków dotyczących korekty nauczycielskiego i szkolnego systemu dydaktycznego

Wyniki egzaminu są jednym ze wskaźników efektywności kształcenia, a ich analiza i kontekstowa interpretacja – składnikiem ewaluacji szkolnego systemu dydaktycznego.

Warto zachować pewną ostrożność w formułowaniu wniosków, gdyż każdy wynik może być obciążony pewnym błędem. Zatem nie należy pochopnie wykorzystywać wyników egzaminów, bez rozpoznania kontekstów kształcenia, do oceny jakości pracy szkół i nauczycieli. O jakości pracy szkoły może świadczyć wykorzystanie możliwości, jakie w danej szkole istnieją. Analizując obszary szkolnego systemu dydaktycznego, można sformułować szczegółowe pytania odnoszące się do nich. Oto propozycja niektórych pytań.

Tabela 12. Przykłady pytań dotyczących wybranych obszarów szkolnego systemu dydaktycznego

Obszar	Przykłady pytań
Szkolny zestaw programów nauczania	<ul style="list-style-type: none"> • Czy program nauczania uwzględniał kształcenie umiejętności określonych standardami wymagań egzaminacyjnych? • Czy należy zmienić program nauczania? (Ewentualna zmiana wymaga głębszej analizy; nie tylko wyników egzaminu).
Planowanie i projektowanie pracy dydaktycznej	<ul style="list-style-type: none"> • Czy zdiagnozowano osiągnięcia edukacyjne uczniów na wejściu? Jeżeli tak, to na podstawie jakich informacji? • Czy czas przeznaczony w rozkładzie materiału nauczania na kształcenie danej umiejętności był wystarczający? • Czy przedmiotowy system oceniania uwzględniał sprawdzanie tej umiejętności? • Czy podjęto próbę wykorzystania wyników egzaminu gimnazjalnego do korekty szkolnego systemu dydaktycznego? Jeżeli tak, to w jaki sposób?
Organizacja zajęć lekcyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • Czy zadania rozwiązywane na lekcjach były podobne do zadań zawartych w arkuszach egzaminacyjnych? • Czy metody pracy stosowane na lekcjach sprzyjały kształceniu danej umiejętności? • Czy czas na lekcjach był wykorzystywany optymalnie?
Stosowane podręczniki i pomoce dydaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Czy podręcznik zawierał ćwiczenia kształtujące daną umiejętność? • Czy należy uzupełnić zestaw pomocy dydaktycznych? Jeżeli tak, to o jakie pomoce?
Kompetencje nauczycieli w zakresie oceniania	<ul style="list-style-type: none"> • Czy nauczyciele są egzaminatorami? • Czy wykonywali zadania egzaminatora?
Doskonalenie zawodowe	<ul style="list-style-type: none"> • Czy nauczyciele w zespołach analizowali wymagania egzaminacyjne? • Czy uczestniczyli w szkoleniach w zakresie oceniania zewnętrznego (np. doskonalących szkoleniach egzaminatorów)?
Umiejętność samooceny i gotowość jej dokonywania	<ul style="list-style-type: none"> • Czy nauczyciele analizowali i interpretowali wyniki egzaminu? • Czy nauczyciele potrafią dokonać samooceny, zauważyć swoje „słabe strony”, zaprojektować własny rozwój (np. jakie doskonalenie jest niezbędne...)?

Obszar	Przykłady pytań
Stosunek nauczycieli do uczniów	<ul style="list-style-type: none"> • Czy nauczyciele indywidualizowali proces dydaktyczny stosownie do możliwości edukacyjnych i psychofizycznych uczniów? • W jaki sposób nauczyciele komunikowali wyniki oceniania uczniom?
Sposoby motywowania uczniów do uczenia się	<ul style="list-style-type: none"> • Czy nauczyciele motywowali uczniów i starali się ich zainteresować przedmiotem?
Współpraca między nauczycielami kształtującymi te same lub podobne umiejętności	<ul style="list-style-type: none"> • Czy nauczyciele tych samych i pokrewnych przedmiotów współpracowali za sobą, wymieniali doświadczenia i materiały? • Czy współpraca obejmowała umiejętności ponadprzedmiotowe i treści ścieżek edukacyjnych?
Nieobecności nauczycieli i organizacja zastępstw	<ul style="list-style-type: none"> • Czy podczas nieobecności nauczycieli zastępowali ich nauczyciele tego samego przedmiotu, kontynuując realizację programu nauczania?
Organizacja zajęć pozalekcyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • Czy w szkole odbywały się zajęcia dodatkowe (zespoły wyrównawcze, koła zainteresowań)? Jeżeli tak, to jaka była na nich frekwencja?
Przygotowywanie uczniów do egzaminu	<ul style="list-style-type: none"> • Czy w szkole odbywały się dodatkowe zajęcia przygotowujące uczniów do egzaminu? • Czy w szkole przeprowadzono egzamin próbny? Jeżeli tak, to jak wykorzystano jego wyniki?

Zamieszczone pytania mają na celu jedynie ukierunkowanie refleksji zespołu nauczycieli nad szkolnym systemem dydaktycznym. Podobnych pytań można postawić znacznie więcej. Nie wystarczy jednak tylko odpowiedzieć na nie. Każda odpowiedź powinna pobudzać do wytyczenia drogi zmierzającej ku poprawie efektywności nauczania, np. do:

- sformułowania propozycji zmian procesu dydaktycznego
- określenia przyczyn niepowodzeń oraz sukcesów uczniów
- przewidywania ewentualnych zagrożeń.

Mówiąc o osiągnięciach uczniów, należy wziąć pod uwagę wyniki **diagnozowania osiągnięć edukacyjnych**, które polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i realizowanych w szkole programów nauczania. Diagnoza edukacyjna jest rozpoznawaniem przebiegu, wyników i uwarunkowań uczenia się, a diagnostyka edukacyjna to metodologia i uporządkowany dorobek badawczy takich diagnoz.

Wyniki uczniów uzyskane na egzaminie gimnazjalnym należy traktować jako jeden ze wskaźników ich osiągnięć edukacyjnych. Odniesienie wyników z egzaminu do potencjału edukacyjnego uczniów na wejściu, którego wskaźnikiem jest między innymi wynik uzyskany na sprawdzianie, pozwoli określić postęp w tym zakresie i być może w przyszłości oszacować tzw. edukacyjną wartość dodaną. ✦

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku
ul. Na Stoku 49
80-874 Gdańsk
(058) 320-55-90

e-mail: komisja@oke.gda.pl
www.oke.gda.pl

Beata Świątek

Szkoła Podstawowa nr 8 w Słupsku

Wykorzystanie mnemotechniki w procesie nauczania i uczenia się ortografii

W procesie nauczania – uczenia się ważną rolę odgrywa zapamiętywanie różnorodnych treści. Jeśli nie jest ono połączone ze zrozumieniem nowych wiadomości, prowadzi do złego nawyku, tzw. zapamiętywania mechanicznego i związanego z nim szybkiego zapomnienia, co z kolei może wywoływać zniechęcenie uczącego się do nauki i brak wiary we własne siły.

Aby nauczanie było skuteczne, nauczyciele starają się stosować różne metody wspomagające proces zapamiętywania nowego materiału. Jedną z nich, którą uważam za wyjątkowo efektywną, jest tzw. **mnemotechnika** (z języka greckiego *mneme* – „pamięć”, *technikos* – „biegły”), czyli zespół sposobów usprawniających pamięć, ułatwiających przyswajanie nowej wiedzy, przechowywanie i odtwarzanie danego materiału poprzez wiązanie go z ustalonym kodem. Metoda ta, wykorzystująca zdolność mózgu do kojarzenia słów, obrazów i idei, opiera się na sposobach kojarzenia informacji wcześniej już przyswojonej z nowo nabywaną. Ta „sztuczka pamięciowa”, jak ją niektórzy nazywają, bazuje na przekonaniu, że informacja zawsze jest lepiej zapamiętana, jeśli jest skojarzona z czymś żywym, ciekawym, niezwykłym, związanym z przyjemnymi emocjami, wrażeniami. Ćwiczenia ułatwiające przyswojenie trudnego materiału polegają zwykle na grupowaniu czy porządkowaniu, według jakiejś – przyjętej z góry przez uczących się zasady, np. podobieństwa znaczeniowego czy formalnego elementów materiału do zapamiętania, albo na powiązaniu z elementami, które dzięki swemu rytmicznemu układowi, żartobliwej lub zawierającej jakiś sens formie dają się łatwo zapamiętać. Techniki takie pozwalają znacznie zwiększać zakres i trwałość pamięci, niezbędnej przy opanowywaniu nowych umiejętności czy nowych nazw, reguł.

Nauczyciel posiadający umiejętność posługiwania się mnemotechniką, zachęcający ucznia do korzystania z łatwiejszych niż mechaniczne zapamiętywanie sposobów uczenia się, staje się bardziej otwarty na dziecko, efektywniej stymuluje rozwój dziecka, pobudza jego chęć działania i odkrywania.

Mnemotechniczna metoda szybkiego uczenia się (np. *system cyfrowo-literowy*) znajduje zastosowanie na geografii, biologii, matematyce czy historii, w których aż roi się od nazw, liczb i dat. Bardzo przydatna jest też na języku polskim, głównie *technika organizacji materiału*, tzw. *sieć skojarzeniowa* czy *mapy myśli*, które stymulują pracę obydwu półkul mózgowych.

Z mojego doświadczenia zawodowego wynika, że stosowanie mnemotechniki jako metody ułatwiającej za-

pamiętywanie poprzez wykorzystanie konkretnej pamięci obrazowej oraz pamięci logicznej w oparciu o budowanie skojarzeń jest wyjątkowo przydatne i skuteczne w nauczaniu ortografii. Zastosowanie „techniki pamięciowej” pożądanym jest (o czym przekonuje M. Janczarska w książce *Metoda rysunkowych ogniw ortograficznych*) przede wszystkim w uczeniu się wyrazów o pisowni nie motywowanej, opierającej się na konwencjonalnej i historycznej zasadzie pisowni polskiej, które wymagają od uczniów pamięciowego przyswojenia.

Mnemotechnika jest metodą atrakcyjną, ponieważ nie opiera się na rutynie, wymaga pomysłowości w budowaniu skojarzeń, pobudza wyobraźnię i angażuje emocjonalnie. Jest łatwa do zastosowania przez samego ucznia, nie stawia żadnych ograniczeń – może być modyfikowana, udoskonalana. Ponadto uczeń ma wrażenie, że to on „odkrywa” sposób radzenia sobie z problemem ortograficznym, co pozytywnie motywuje go do dalszej pracy.

Ponieważ materiał ikoniczny silniej wywiera wpływ na pamięć wzrokową dziecka, dla podniesienia sprawności ortograficznej warto w nauczaniu ortografii wykorzystać kilka poniższych sposobów budowania skojarzeń.

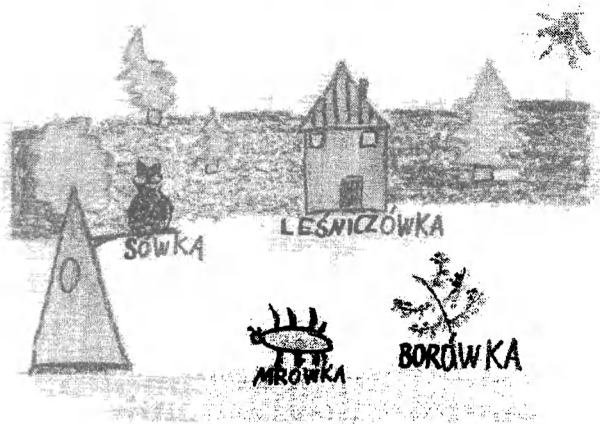
• **Skojarzenie cech desygnatu z jego zapisem literowym** – najpierw mamy przed sobą poprawnie zapisany wyraz, potem szukamy dla niego symbolu sygnalizującego ortografię, np. który – „znak zapytania”, róża – „kolce”, król – „głowa z koroną”.

• **Połączenie obrazu graficznego danego słowa z jego zapisem literowym**, np.

• **Podpisywanie prac plastycznych wyrazami z jednakową trudnością ortograficzną.**

mego skojarzenia, czego potwierdzeniem są poniższe prace uczniowskie.

Jak widać różny jest poziom rysunków, ale w tym przypadku nie chodzi o jakość artystyczną prac, ale skuteczność uczenia się ortografii – materiał ikoniczny powinien ułatwiać szybsze zapamiętanie trudnej pisowni zgromadzonych wyrazów, a jednocześnie wpływać na rozwój kreatywnego myślenia i wzrost motywacji do przezwycięzania kolejnych trudności ortograficznych.

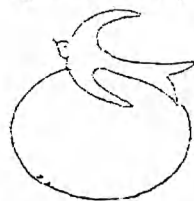
Innym sposobem budowania skojarzeń w celu zapamiętania, przechowania i odtworzenia materiału ortograficznego jest technika **Wierszyki-rymowanki**. Dzieci, układając – sami lub z pomocą nauczyciela – krótkie, często żartobliwe rymowanki przyswajają poprawną pisownię trudnych dla nich wyrazów, np. w oparciu o taki wierszyk piątoklasisty:

Samo h

Hańba w rosyjskim **ga**ńba – godna nagany
Błazen – człek z **bla**hych postępków znany,
Druh swej **dr**uzynie zawsze pomaga,
Wahadło nie może oprzeć się słowom: **wa**żyć i **w**aga.

Sposobem zapamiętywania, łączącym dwie wyżej wymienione techniki, jest **ilustrowany słownik**. Metoda ta polega na tym, że uczeń, aby zapamiętać pisownię trudnych wyrazów, tworzy swoisty słowniczek ortograficzny – wymyśla dwuwersową rymowankę i wykonuje prosty rysunek ilustrujący daną trudność, np.

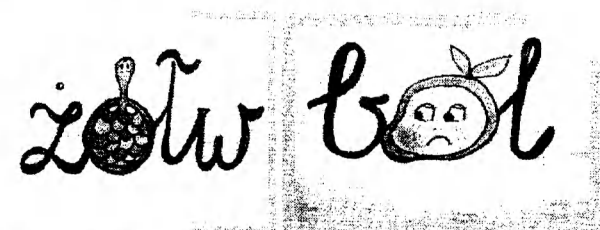
Mózg pisząc, **m**ysł o **g**łowie.
Jej kształt wszystko ci powie.

Przez **ó** pisz **j**askółka,
Wszak w locie **ro**bi **k**ółka.

W ramach mnemotechniki warto stosować również tzw. **Kolorowe słowniki ortograficzne**. Pomysł tworzenia ich zrodził się z badań nad mózgiem ludzkim. Wiadomym jest, że kolory są rejestrowane przez ośrodki znajdujące się w prawej półkuli mózgu, wzorce ortograficzne tymczasem w ośrodkach korowych lewej półkuli. Wykorzystując zatem kolory w nauce ortografii (szczególnie w klasach starszych), stymulujemy pracę obu półkul, a co za tym idzie – wspomagamy również zapamiętywanie na drodze skojarzeń.

Pętlewska, w ramach tejże techniki proponuje przyporządkować każdemu ortogramowi odpowiedni kolor

Dzieci o słabszej sprawności manualnej, precyzji psychoruchowej skupiały się raczej na zaakcentowaniu sa-

w słowniku. Uczeń wpisuje trudny wyraz na stronę o odpowiednim kolorze, np. ortogram *ó* zapisuje na kartce żółtej, *u* – na błękitnej itd., a na „czarnej liście” notuje wyrazy, których w żaden sposób nie może zapamiętać.

Pomysł na nauczanie ortografii poprzez zabawę kolorami wykorzystuje popularna ostatnio *Ortofrajda*. Jej twórca – Lesław Furmaga – mając w dzieciństwie kłopoty z poprawnym pisaniem wyrazów, szukał sposobu „na problemy ortograficzne”. Inspiracją stały się dla niego ... znaki drogowe. Furman wykorzystał spostrzeżenie, że użyte w nich kolory wywołują u kierowcy szybkie skojarzenie z właściwym postępowaniem i stworzył własną ideę, którą ilustruje poniższy wiersz:

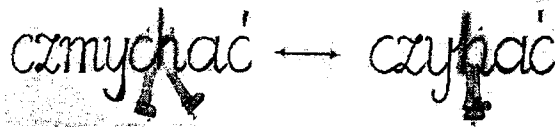
Ó różowe od dziś będzie,
granatowe rz wszędzie,
ż zielone niezawodnie
h brązowe – bardzo modnie!
Wyjątki – czerwone,
u i **ch** – czarnym posmolone.

Metoda Furmana znalazła uznanie szczególnie wśród nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej jako forma aktywizująca, wspomagająca opanowanie poprawnej pisowni wyrazów.

Metoda par skojarzeń – to kolejna mnemotechnika, która polega na łączeniu w wyobraźni słowa o trudnej pisowni ze stałym, wcześniej poznanym przez dzieci symbolem określonej trudności. Warunkiem skuteczności takiego działania jest znajomość pisowni słów-symboli, które uczniowie przyswajają sobie na trwałe. Tak jest na przykład z wyrazem *próchno*. Uczeń zapamiętuje pisownię wyrazu, budując takie skojarzenie: ogród jest otoczony starym, spróchniałym płotem. W ten sposób, jeśli w przyszłości nie będzie miał pewności, jak napisać to słowo, przypomni sobie płot, który zaktualizuje się z ogrodem – symbolem trudności.

Moi uczniowie szczególnie lubią tworzyć asocjacje par podobnie brzmiących wyrazów, posiłkując się skojarzeniami z określonym gestem i ruchem. „Zabawę” umysłową zaczynają od wyodrębnienia podobieństwa znaczeniowego, a potem dopiero poszukują takiej różnicy, która pomoże im zapamiętać trudny wyraz. Aby nie być gołosłowną, przytoczę przykłady zaczerpnięte z zajęć języka polskiego w klasie piątej. Wyrazom *chytry* – *hojny*, które bardzo myliły się uczniom, dzieci przyporządkowały wspólną cechę: oba słowa skojarzyły im się z pieniędzmi. Kontrast natomiast powstał w oparciu o różnice w gestykulacji: wyraz *hojny* narzucił dzieciom konotacje z osobą, która rozkłada szeroko ramiona i wszystko, co ma, oddaje, sama zostając z niczym, natomiast *ch* w wyrazie *chytry* skojarzyły im się z pazernością, chwytaniem w obie ręce i kurczowym przyciskaniem do siebie wszystkiego, co w danej chwili da się wziąć. I jeszcze jedno wyobrażenie uczniów, które utrwalił również za pomocą skojarzeń i materiału ikonycznego. Ponieważ parę wyrazów: *czmychać* – *czyhać* dzieci skojarzyły z ruchem, różnica, jaką wyłoniły, też łączyła się z nim, tj. *ch* w *czmychać* skojarzyło się z przebieraniem nogami w trakcie

ucieczki, a w wyrazie *czyhać* – *h* narzuciło im konotacje ze staniem w miejscu w postawie wyprostowanej ze złączonymi nogami. W celu lepszego zapamiętania poprawnego zapisu trudnego słowa można zakończyć budowanie skojarzeń interpretacją plastyczną, np.

Efektywna w uczeniu się poprawnego pisania w klasach starszych może być **technika odkrywania reguł ortograficznych**. Polega ona na tym, że uczniowie formułują zasadę na bazie obserwacji oraz odkrywania podobieństw wizualnych i brzmieniowych. Odkrywanie odbywa się etapami. Najpierw uczniowie otrzymują rozsypankę wyrazową, którą muszą pogrupować według zauważonych podobieństw (np. *różowy, żołnierz, róża, stróż, podróż, próżny, wyróżnienie, każdy, dróżka, rażący, różaniec, kałuża, próznować*).

róża	dróżka	różowy	różaniec
stróż	próżny	podróż	wyróżnienie

Uczniowie formułują następnie wniosek, który będzie pełnił rolę reguły ortograficznej i dopisują jeszcze kilka przykładów, aby utrwalić zapis trudnej części. Takie samo ćwiczenie możemy wykonać przy wprowadzeniu innych reguł np. *rząd-*, *zo-żu-*, *ży-*, *zel-* itd.

Mnemotechniką, która wykorzystuje pamięć obrazową i logiczną do budowania skojarzeń jest **grupowanie wyrazów**, np. „*hałaśliwe słowa*” (*huk, harmider, huragan, halny, helikopter, hej, hura, hulać* itp.) lub **układanie zdań do zapamiętania**, złożonych z jednego typu wyrazów, np. *Żubr żartok żuje żołędzie*.

Zaprezentowane przeze mnie techniki szybszego zapamiętywania i odtwarzania trudnego materiału są tylko jednym ze sposobów pracy nad poprawnością ortograficzną. Niemniej jednak często wykorzystuję je zarówno na zajęciach języka polskiego, jak i podczas terapii dzieci ze stwierdzoną dysleksją rozwojową. Mnemotechnika ma bowiem wiele zalet. Jest skutecznym treningiem mózgu, rozwija myślenie twórcze, spostrzegawczość i koncentrację uwagi. Wymyślanie ciągów skojarzeń czyni dzieci bardziej otwartymi i aktywnymi, a samodzielne odkrywanie „metody na zapamiętanie” trudnego wyrazu pozytywnie motywuje uczniów do pracy nad kolejnymi trudnościami ortograficznymi. Uczeń, aktywnie „współtworząc” ćwiczenia, nabiera przekonania, że lekcja ortografii nie musi być nudna, a on sam jest w stanie znaleźć sposób na poradzenie sobie z problemem. ♦

- BIBLIOGRAFIA:** • 1. Brześkiewicz Z., *Superpamięć*, Warszawa 1997.
 • 2. Łukasiewicz M., *Sukces w szkole*, Poznań 1999. • 3. H. Pętłewska P., *Przewycięzanie trudności w czytaniu i pisaniu*, Kraków 1999.
 • 4. Stankiewicz Z., *Trening umysłu*, Warszawa 1999.

Elżbieta Wild

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku

Integralne nauczanie i wychowanie

Ważnym założeniem kształcenia wczesnoszkolnego jest integracja wyrażona w programie w następującym sformułowaniu: „Ideą przewodnią kształcenia jest rozpatrywanie faktów, zjawisk, procesów wydarzeń z różnych punktów widzenia. Wymaga to umiejętnej integracji treści i metod w zakresie wszystkich przedmiotów nauczania, wychodzenia od doświadczeń dzieci, a następnie stopniowego ich poszerzania”.

I.S. Bruner (Proces kształcenia. Warszawa 1964) o zaletach nauczania w sposób czynnościowy pisze: „nie trzeba i nie należy niewolniczo stosować się do naturalnego przebiegu rozwoju umysłowego uczniów, ale trzeba nim także kierować i dostarczać okazji do myślenia, które by ten sam rozwój posuwało naprzód”. Formą służącą do myślenia ucznia powinna być odpowiednia działalność ucznia mająca podbudowę emocjonalną. Tym bardziej, że w klasach początkowych procesy myślenia dziecka są ściśle powiązane z działaniem i praktyką. Ta zależność jest nierozzerwalna.

Rozwój myślenia dziecka w młodszym wieku szkolnym dokonuje się stopniowo metodą interioryzacji czynności zewnętrznych (opartych na spostrzeżeniach wyobrażeniach przedmiotów oraz przekształcaniu się tych czynności w operacje myślowe).

Dlatego też realizacja zadań dydaktyczno-wychowawczych we współpracy ze środowiskiem pozwoli na rozwój aktywności i samodzielności dzieci.

Pojęcie integralnego nauczania i wychowania używane jest na określenie procesów scalania, harmonizowania, uzupełniania elementów przy tworzeniu całości. Pierwszy aspekt dotyczy nauczania początkowego. Polega na wprowadzeniu w całościowe układy treści o otaczającej rzeczywistości poprzez wybrane sytuacje, w których dziecko uzyskuje wiedzę z różnych dziedzin życia. Drugi aspekt odnosi się do wyższego poziomu kształcenia. Polega na scalaniu wiedzy w toku nauczania poszczególnych przedmiotów. Trzeci aspekt dotyczy kształcenia umiejętności ogólnych „ponadtreściowych” metod poznawania świata, działania i zachowania się w nim.

Najwcześniej opracowano genezę wyodrębnionych aspektów w odniesieniu do małego dziecka w wycho-

waniu przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Od początku kształtowały się tendencje do poszukiwania pewnych pojęć globalnych, z punktu widzenia których wykorzystywano otaczającą rzeczywistość jako źródło treści kształcenia i jako teren bezpośredniego kontaktu. Ten kierunek znajdujemy u Łucji Muszyńskiej („Integralne wychowanie i nauczanie w klasach I-III” Warszawa-Poznań 1974r.), która integralnym nauczaniem i wychowaniem nazywa „System pracy w klasach niższych, polegający na łącznej realizacji celów nauczania i wychowania przez organizację wszechstronnej działalności dziecka”. System ten bierze pod uwagę organizację różnych elementów życia klas niższych, takich jak działanie i współzycie w zespołach, przeżywanie wspólnych wychowawczo-wartościowych treści, wchodzenie w kontakty z otoczeniem społecznym, gospodarowanie wspólnym mieniem oraz planowanie i organizowanie działań zespołowych. Zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne muszą mieć cechy zabawy.

Współczesna koncepcja integracji w nauczaniu początkowym ma przede wszystkim charakter czynnościowy. Obejmuje czynności dydaktyczno-wychowawcze i czynności poznawcze uczniów. Wprawdzie układ treści kształcenia ma charakter przedmiotowy, to realizacja – dzięki konstrukcji poszczególnych elementów programu – pozwala na zintegrowanie czynności nauczyciela i ucznia.

W nauczaniu zintegrowanym materiał nauczania grupujemy w jednostki tematyczne, łącząc je ze sobą w sposób logiczny. Podstawową formą realizacji treści programowych są ośrodki pracy, które realizuje się w kilku kolejnych dniach pracy. Dzień zajęć jest odcinkiem całokształtu pracy dydaktyczno-wychowawczej. Każda integralna jednostka metodyczna realizowana jest w ciągu dnia pracy i ma określony temat, który łączy poczynania nauczycieli i dzieci oraz formy ich pracy.

We współczesnej koncepcji kształcenia dzieci w młodszym wieku, zasada integracji nabiera szczególnego znaczenia, gdyż pozwala ujmować rzeczywistość całościowo, co umożliwia dzieciom na szczeblu propeutycznego kształcenia lepiej, wnikliwiej zrozumieć zjawiska zachodzące w otaczającym nas świecie, rozpatrując je z różnego punktu widzenia nie tylko w ujęciu przyrodniczym ale też w aspekcie humanistycznym, matematycznym, fizycznym i estetycznym. Prowadzi to do syntezy wiadomości z różnych dziedzin życia i ukazania obrazu rzeczywistości. ♦

Małgorzata Brejt-Banaszak
Małgorzata Jabłońska
Zespół Szkół w Redzikowie

Samorząd Uczniowski

Młodzi ludzie coraz częściej chcą mieć wpływ na to, co się dzieje w ich szkole. Praca w samorządzie umożliwia dzieciom współtworzenie wizerunku szkoły. Daje im poczucie, że atmosfera panująca w szkole zależy także od nich. Dlatego bardzo chętnie angażują się w działalność sprzyjającą rozwijaniu ich inicjatyw.

Już na samym początku każdego roku szkolnego uczniowie opracowują regulamin i plan pracy na najbliższy rok. Jasno określają także cele swojej działalności.

W Szkole Podstawowej w Redzikowie Samorząd Uczniowski wykonuje następujące zadania:

1. Dbamy o przyjazny wygląd naszej szkoły poprzez wykonywanie licznych gazetek, różnorodnych dekoracji okazjonalnych (np. gazетка na powitanie nowego roku szkolnego, informująca dzieci i rodziców o Statucie i zmianach WSO; z okazji DEN, świąteczny wystrój szkoły, gazетка informacyjna z nowymi kryteriami ocen z zachowania).
2. Organizujemy imprezy integracyjne, sportowe, rekreacyjne. Co roku Samorząd Uczniowski organizuje:
 - Zabawę andrzejkową. W zabawie tej uczestniczą uczniowie kl. IV-VI Szkoły Podstawowej. W trakcie zabawy odbywają się różne konkursy z nagrodami fundowanymi przez sklepik uczniowski. Podczas przerw można korzystać z „fachowej” porady wróżek, w które wcielają się uczennice naszej szkoły.
 - Loterię mikołajkową. 6 grudnia uczniowie mają okazję kupić losy w cenie 1 zł. Każdy los wygrywa, więc wszyscy są bardzo zadowoleni.
 - Przedświąteczne spotkanie z rodzicami. Samorząd Uczniowski współpracuje z Radą Rodziców. Przed świętami rodzice pomagają nam wykonać liczne dekoracje na korytarzu szkoły i w klasach. Uczestniczą także w spotkaniu przedświątecznym, podczas którego uczniowie prezentują Jasełka. Odbywa się także kiermasz prac plastycznych dzieci i wspólne kolędowanie.
 - Walentynki. Z okazji waleentynek organizujemy pocztę zakochanych, konkursy np. „Walentynkowa szansa na sukces”, „Randka w ciemno”. Najlepszych nagradzamy dyplomami i upominkami.
 - Konkurs plastyczny „Mój czworonogi przyjaciel”.
 - Konkurs „Trzymajmy się zdrowo”.

3. Spotykamy się systematycznie z dyrektorem szkoły. Zebrania dotyczą m.in. planu pracy samorządu uczniowskiego, zmian w dokumentach szkoły.
4. Prowadzimy sklepik uczniowski.
5. Kierujemy akcją „Mleko w naszej szkole”. W ramach promocji zdrowia wśród uczniów podjęliśmy się koordynacji programu „Mleko w Szkole”. W związku z przystąpieniem Polski do struktur Unii Europejskiej pojawiła się możliwość dofinansowania spożycia mleka przez dzieci w szkole z funduszy unijnych. Celem programu dopłat jest promowanie spożycia mleka i produktów mlecznych wśród dzieci i młodzieży szkolnej. Dzięki przystąpieniu do programu „Mleko w Szkole” również i dzieci z naszej szkoły mają możliwość picia codziennie w szkole świeżego mleka. Na koniec roku szkolnego organizatorzy ogólnopolskiej akcji „Mleko Szkole” rozlosowali wśród szkół zamawiających mleko bardzo cenne nagrody w postaci komputerów. Nasza szkoła znalazła się wśród nagrodzonych – otrzymaliśmy komputer wraz z oprogramowaniem. Poza tym dwie uczennice, które przez cały rok piły mleko oraz na koniec roku uzyskały najwyższe średnie ocen, w nagrodę pojechały na wycieczkę do Zakopanego.
6. Współpracujemy z ośrodkiem misyjnym w Katowicach, który pomaga w edukacji afrykańskich dzieci. Działalność ta polega na pełnieniu opieki finansowej nad jednym z afrykańskich dzieci poprzez wpłacenie raz w roku równowartości 10\$ przez okres trzech lat. Dla nas są to symboliczne kwoty, a dla dzieci z RCA jest to szansa na lepsze jutro. Jesteśmy „rodzicami chrzestnymi” (tak nazywają swoich darczyńców misjonarzy) dwójki dzieci: chłopca, który nazywa się ARMAND KOUMBOYEKI z wioski SELIM oraz dziewczynki ATIKI PRUDONCE z wioski OBO. Dzięki nam mają oni możliwość podjęcia nauki w szkole, a my mamy nadzieję, że będą ją kontynuowali jak najdłużej. Dane dzieci otrzymane z misji umożliwiają prowadzenie z nimi korespondencji.
7. Współpracujemy ze schroniskiem dla zwierząt.

Praca w Samorządzie Uczniowskim przynosi korzyści nie tylko dzieciom, ale i samej szkole. Dzieci uczą się samodzielności, podejmowania decyzji, odpowiedzialności, przewodzenia większym lub mniejszym zespołom.

Dobrze działający samorząd pomaga również we właściwym funkcjonowaniu szkoły, zapewnia korzyści materialne w postaci pozyskiwania funduszy na pomoce naukowe, wyposażenie pracowni, wystrój, nagrody. Samorząd Szkolny daje również możliwość porozumienia między uczniami szkoły a dyrektorem i gronem pedagogicznym oraz jest wyrazicielem oczekiwań uczniów. ♦

Ewa Bonat

Wojewódzki Zespół Szkół Policealnych w Słupsku

Edukacja zdrowotna

Naucz swoje dzieci tego, czego my nauczyliśmy swoje:

Ziemia jest naszą matką. Wszystko co przydarza się Ziemi; przydarza się jej synom(...)

To co dzisiaj spotyka zwierzęta - spotka wkrótce ludzi?

Wszystko jest ze sobą powiązane(...)

Człowiek nie przedej pajączyny życia, lecz jest jedynie jej pasemkiem.

Cokolwiek czyni tej pajączynie, czyni samemu sobie.

Z listu indiańskiego wodza Seattle do Prezydenta USA, 12.09.1855r.

Edukację zdrowotną należy rozumieć jako proces, w którym człowiek uczy się dbać o zdrowie własne i innych ludzi. Aby człowiek był współtwórcą swego zdrowia, musi mieć wiedzę na ten temat, rozumieć, umieć i chcieć to robić.

Realizacja programów promocji zdrowia w szkołach ponadgimnazjalnych i policealnych wynika z założeń edukacyjnych szkoły. Odbywa się w ramach realizacji ścieżek prozdrowotnych, ekologicznych i programów profilaktyczno-wychowawczych.

Mimo sporów w kwestii zrozumienia zdrowia między lekarzami, socjologami i psychologami można mówić o kilku zbieżnych wątkach definicyjnych. Zdrowie jest zjawiskiem wielowymiarowym zakładającym harmonię pomiędzy funkcjonowaniem psychiki i ciała oraz umiejętnością dostosowania się do środowiska. Dobre samopoczucie jest normą, ku której zmierzają coraz intensywniej rozmaite programy zdrowotne. Utrzymanie dobrego samopoczucia, umożliwiającego efektywne funkcjonowanie, pozostaje w ścisłym związku z jednostkowymi ideami, postawami i wiedzą zdrowotną, a także ze stanem środowiska naturalnego i polityką społeczną państwa.

Czynnikami warunkującymi zdrowie są: styl życia – sposób żywienia, sposób zachowania się, nastawienie psychiczne, stan środowiska i związana z nim jakość żywności, uwarunkowania genetyczne oraz działalność służby zdrowia.

Celem edukacji zdrowotnej jest:

- nabywanie lub poprawa świadomości i zrozumienia spraw związanych ze zdrowiem,
- zdobywanie wiedzy o zdrowiu, czynnikach zwiększających i zmniejszających jego potencjał;
- kształtowanie dojrzałej postawy wobec zdrowia.

Zmiana postaw młodych ludzi powinna dotyczyć:

- umiejętności życiowych, zdrowego stylu życia;
- radzenia sobie z trudnymi sytuacjami,
- komunikowania się z innymi,
- dokonywania wyborów, motywacji do działań dla zdrowia i pozytywnych zmian w swoim życiu.

Cechy edukacji zdrowotnej:

- uwzględnia wszystkie aspekty zdrowia: fizyczne, psychiczne, społecznej duchowe;
- jest procesem długotrwałym, pomaga ludziom w dokonywaniu zmian i adaptacji do różnych okresach życia;
- dotyczy ludzi zdrowych i przewlekle chorych, pomaga zwiększyć ich potencjał zdrowia i jakość życia,
- jest adresowana do jednostek rodzin i grup,
- pomaga ludziom tworzyć zdrowe środowisko i warunki, w których „zdrowe wybory są łatwiejszymi wyborami”;
- uwzględnia formalne i nieformalne uczenie się, z wykorzystaniem wielu metod.

Sposób życia oparty na ekofilozofii:

- pozytywne myślenie,
- wolność wynikająca z etyki a nie z dowolności zachowań,
- myślenie holistyczne, wartościujące przedkładając mądrość nad informacje,
- działania alterocentryczne (tak działać na własną korzyść, aby nie szkodzić innym), a nie tylko egoistycznie ekonomiczne;
- indiański styl życia, czyli pozostawianie po sobie jak najmniej śladów;
- szacunku dla życia,
- zrozumieniu, że kultura to nie stopień technizacji, ale stosunek człowieka do innych ludzi, do przyrody, do zasobów cywilizacyjnych.

Wykaz programów profilaktyki:

- Narodowy Program Ochrony Serca.
- Program Zwalczania nowotworów Złośliwych u kobiet w Polsce.
- Krajowy Program Zapobiegania zakażeniom HIV i Opieki nad Żyjącymi z HIV i chorymi na AIDS.
- Program Ochrony Zdrowia Psychicznego.
- Narodowy Program Przeciwdziałania i Zwalczania Otyłości.
- Narodowy Program Walki z Cukrzycą.
- Narodowy Program Walki z Alkoholizmem. ♦

Zenon Bereżański
Monika Strzałkowska
Zespół Szkół w Redzikowie

Nasza świetlica

Świetlica szkolna – wg ogólnie przyjętej definicji to pozalekcyjna forma wychowawczo-opiekuńczej działalności szkoły. Świetlica zapewnia dzieciom opiekę i poczucie bezpieczeństwa, warunki do odrabiania lekcji oraz organizuje atrakcyjne formy spędzania czasu wolnego.

„Nasza” świetlica, funkcjonująca przy Zespole Szkół w Redzikowie to coś znacznie więcej. Spędzają w niej czas uczniowie szkoły podstawowej i gimnazjalnej. Nasze „maluchy” lubią uczestniczyć w zajęciach, podczas których śpiewają, malują, czytają, oglądają bajki, rozwijają swoje zainteresowania, odrabiają prace domowe oraz kształtują swoją osobowość pod bacznym okiem wychowawców.

Świetlica to nie tylko zabawa i przyjemność. Systematycznie prowadzone są zajęcia edukacyjne, poznawcze, a także wyrównawcze. Edukacja prozdrowotna zajmuje również ważne miejsce.

Gimnazjaliści – to twardy orzech do zgryzienia. Jednak znaleźliśmy sposób na produktywnie spędzanie czasu naszej młodzieży w świetlicy szkolnej. I tak, aby wyróżnić nieco naszą świetlicę spośród innych, nawiązaliśmy współpracę ze świetlicą w szkole w Objeździe. Ten pomysł bardzo spodobał się naszej młodzieży. Organizujemy wspólnie pikniki, odwiedzamy się w naszych szkołach, organizujemy przedstawienia oraz wymieniamy się doświadczeniami, spostrzeżeniami i pomysłami.

Nasi uczniowie, dzięki takiej współpracy, nawiązali nowe znajomości, przyjaźnie oraz zdobyli wiele cennych doświadczeń. Poznali aktywne formy spędzania wolnego czasu. W naszej świetlicy prowadzone są również zajęcia warsztatowe dla młodzieży, które poszerzają zainteresowania, uczą tolerancji, szacunku oraz wartościowania. Dzięki umiejętnemu połączeniu zabawy z pracą – młodzież nasza ujawnia własne umiejętności, zdolności oraz staje się bardziej komunikatywna niż dotychczas.

W świetlicy organizowane są również zabawy i dyskoteki dla młodszych i starszych uczniów, oraz wiele innych imprez okolicznościowych. Nasi podopieczni chętnie spędzają czas w świetlicy. Odnajdują tu zawsze „coś” dla siebie.

Co roku, we wrześniu, sami uczniowie składają propozycje zajęć świetlicowych, które uwzględnia się w tworzeniu planu działania naszej placówki.

Funkcjonuje „kącik lego – maniaka”, który absorbuje bez reszty najmłodszych i nie tylko. Gimnazjaliści natomiast bardzo chętnie korzystają z kącika czytelniczego, w którym znajdują się ciekawe książki i prasa.

Istniejąca w świetlicy galeria prac plastycznych uczniów rozszerzana jest każdorazowo o nowe prace, po organizowanych konkursach plastycznych. Mamy w tej dziedzinie swoich mistrzów.

Właśnie rozpoczyna działalność klub dyskusyjny „obradujący” żarliwie i głośno po projekcjach ciekawych filmów.

Wychowankowie wspólnie z wychowawcami redagują i tworzą gazetki okolicznościowe, jako jedno z wielu źródeł propagowania tradycji i obrzędów związanych z naszą kulturą.

Razem bawimy się, uczymy, nabywamy coraz to nowych doświadczeń. Wiemy, że wiele jeszcze wyzwań przed nami w pracy z młodzieżą, lecz mamy już czym się pochwalić. ♦

Wigilijny Wieczór...

*Wigilijny Wieczór, opłatek na stole,
 Zapach potraw wśród płonących świec,
 Betlejemska gwiazda mruganiem wesołym
 Niesie ziemi swą niebiańską pieśń.*

*Bóg Miłością dusze rozświetla
 I opłatek błogostawi biały,
 Wlewa pokój w nasze smutne serca
 Narodzony dzisiaj Jezus mały.*

*Niechaj ziemię rozspiewa kolęda,
 Każdy dom i każdego z nas,
 Niechaj piękne Bożonarodzeniowe Święta
 Niosą wszystkim betlejemski blask.*

Emilia Waśniowska

Danuta Pobłocka

Przedszkole nr 9 w Lęborku

Miejsce telewizji w życiu dzieci

We współczesnym świecie TV stała się atrybutem – nieodłącznym towarzyszem codziennego życia. Poprzez satelitarny system transmisyjny telewizja obejmuje swoim wpływem całą kulę ziemską.

Dzieci przedszkolne mogą, a nawet powinny, oglądać niektóre programy. Stawiamy jednak warunki których musimy przestrzegać pozwalając oglądać telewizję:

- Dobór programów telewizyjnych musi być kontrolowany (repertuar, pora, czas oglądania, itd.).
- Obejrzone programy powinny być wykorzystane w pracy wychowawczej i dydaktycznej z dzieckiem w domu i przedszkolu.
- Oglądanie telewizji przez dzieci musi odbywać się przy pełnym zachowaniu zasad higieny i uwzględnianiu właściwości psychiki małych dzieci.

Właściwe korzystanie z programów telewizyjnych przez dziecko wpływa znacząco na rozwój wszystkich sfer jego osobowości, a więc:

- dostarczanie nowych wiadomości i jednocześnie pomaganie, w zrozumieniu wielu pojęć;
- rozwijanie i wzbogacanie czynnego i biernego słownika dziecka oraz pomaganie w wiązaniu zdarzeń i faktów w logiczną całość,
- rozwijanie zainteresowań i zdolności poznawczych,
- kształtowanie postaw społeczno-moralnych
- dostarczanie tematów, wyzwalać chęć zabawy;
- rozwijanie twórczości plastycznej itp.

Rodzina ma decydujący wpływ na zakres doświadczeń dziecka związanych z oglądaniem telewizji. Od rodziców głównie zależy ile czasu spędza dziecko przed telewizorem, jakie programy ogląda i o jakiej porze. Wybór programu telewizyjnego przez dziecko czy dla dziecka, powinien być uzależniony od jego wieku (określonego nie tylko w latach ale często w miesiącach), doświadczeń dziecka, wiedzy; dojrzałości poznawczej oraz zainteresowań.

Czas przeznaczony na oglądanie telewizji, częstotliwość oglądania w ciągu dnia i tygodnia itd., powinien być ściśle określony w dziennym harmonogramie zajęć dziecka. Oglądanie telewizji nie może tego harmonogramu zmieniać zasadniczo, burzyć, wydłużać, a w żadnym wypadku dopuszczać do tego, aby dziecko wychowywało się przy telewizorze lub aby rozkład jego dnia zależał od programu telewizyjnego i był temu programowi podporządkowany.

Rodzice obecnie są już bardziej świadomi szkodliwości oddziaływania telewizora na dzieci niż dawniej (hałas, migotanie i pulsowanie obrazu, zakłócenia, a przede wszystkim promieniowanie niezwykle szkodliwe dla zdrowia dziecka).

Negatywy jakie niesie telewizja to między innymi konsekwencje wypływające z dalekowidztwa dzieci. Powoduje ono brak dostatecznej umiejętności szybkiego ujmowania wzrokiem całego obrazu. Jeśli do tego dodamy krótki czas skupienia przez dzieci uwagi dowolnej to dziecko nie wszystko może i zdąży uchwycić. Ponieważ nie ma możliwości powrotu do tych obrazów, to sytuacja taka wywołuje stan napięcia, uczucie lęku, zaburzenia snu, bóle głowy, nadpobudliwość, płacz, gniew itp., a czasem nawet czyny naśladowcze. Niewłaściwa pozycja przy oglądaniu telewizji powoduje wady postawy, okrągłe plecy, zapadanie klatki piersiowej i spadek pojemności życiowej płuc, zmęczenie wzroku, wady wzroku, zwióczenie mięśni itp. Przyczyną zbyt długiego obcowania z telewizją jest często: niski poziom kulturalny, konflikty interpersonalne w rodzinie, w grupie rówieśników lub po prostu złe nawyki spędzania wolnego czasu. Dziecko odrywa się wówczas od swoich zainteresowań, zabaw, ogranicza kontakty z rówieśnikami, zamyka się w sobie. Te wszystkie zagrożenia mają miejsce również podczas zbyt długotrwałego i niekontrolowanego obcowania z komputerem.

Niewiedza rodziców jest najczęściej przyczyną tego stanu rzeczy. To powoduje, że coraz bardziej nasilają się negatywne wpływy telewizji. Stąd tendencja do ograniczania dostępu do niej bądź całkowitej rezygnacji z jej oglądania. Z telewizji płynie wciąż coraz więcej bodźców, a coraz bardziej bierny ich odbiór wpływa na ubezwłasnowolnienie widza. Wiąże się to z silnym oddziaływaniem telewizji na każdego człowieka.

Wpływ telewizji na widza może być:

- bezpośredni – polegający na oddziaływaniu na uczucia odbiorcy,
- podświadomy – widz może początkowo odrzucić postawy prezentowane na ekranie telewizyjnym, może też kumulować napięcia uczuciowe;
- zewnętrzny – przejawiający się w naśladownictwie akceptowanych przez widza wzorów.

Ze względu na dużą plastyczność i tempo rozwoju psychicznego dziecka w wieku przedszkolnym, telewizja może mieć znaczny wpływ na wzmocnienie zachowań, zarówno pozytywnych jak i negatywnych. Należy więc poważnie zastanowić się nad świadomym wykorzystaniem telewizji w procesie wychowania małego dziecka, nad takim wykorzystaniem, które w sposób skuteczny wspomagałoby ogólny rozwój.

Musimy uczyć dzieci od jak najwcześniejszych lat mądrego korzystania z mass mediów, by umiały w przyszłości rozsądnie wybierać. Dziecko bez pomocy osoby dorosłej

nie jest w stanie sobie poradzić z różnorodnymi informacjami znanymi tylko z przekazu bezpośredniego.

Bierna obserwacja jeszcze bardziej potęguje ten stan. Dziecko wie, że nic nie może zrobić i staje się również obserwatorem w życiu. Konsekwencją braku działania jest nieprawidłowe dojrzewanie uczuć społecznych. Coraz częściej dzieci naśladują zachowania bezkrytycznie. Nie zdołały w swoim życiu zebrać jeszcze tylu własnych doświadczeń, aby przekonać się, że to, jak reagujemy jest wypadkową (czasami skrajnie różnych) odbieranych przez nas informacji.

Równie niebezpieczne są bodźce słabsze, ale systematycznie i długotrwanie oddziałujące na małego widza. Niemożność rozładowania uczuć podczas oglądania powoduje kumulację, zaburza zachowanie dziecka w późniejszym (trudnym do przewidzenia) czasie. Może nastąpić gwałtowne wyładowanie emocjonalne i ruchowe, bądź stępienie wrażliwości dziecka na silne bodźce. Odbija się to na jego kontaktach społecznych. Najbardziej dostrzegalnym wpływem jest wpływ „zewnętrzny” – mały widz naśladuje obserwowane wzory bez próby ich oceny. Zachowania dziecka stają się powierzchowne, schematyczne. Naturalną konsekwencją takiego wpływu będą również zmiany w zakresie sposobu myślenia i mówienia. Myślenie przebiega przez skojarzenia szybkie i gotowe. Wypowiedzi są stereotypowe.

Inne szkodliwe wpływy telewizji w wieku rozwojowym to zaburzenia komunikacji, gdyż dialog z ekranem jest zawsze jednostronny:

- oderwanie od realnego życia poprzez wypełnianie go treściami telewizyjnymi, zniekształcenie wyobraźni;
- kształcenie podatności na sugestię i bezkrytyczność,
- wytworzenie sztucznych potrzeb (reklamy TV),
- powstanie zachowań agresywnych, leków związanych z treściami oglądanych filmów i programów.

Aby uchronić dziecko przed zagrożeniami ze strony telewizji należy:

- obserwować uważnie swoje dziecko,
- rozwijać dziecięcą zdolność i zainteresowania (pozwalamy dziecku rysować, malować, lepić z plasteliny, kleić, wycinać, doświadczać);
- zainteresować dziecko książką, czasopismem, ciekawą audycją radiową;
- telewizję oglądać razem z dzieckiem, aby w każdej chwili móc odpowiedzieć na jego pytania i razem z nim porozmawiać o programie;
- starać się wybierać wspólnie z dzieckiem, programy, które je interesują;
- strzec dzieci przed programami budującymi emocje negatywne (strach, lęk, agresję, gniew);
- mieć rozeznanie, co do ilości czasu spędzonego przez dziecko przed ekranem telewizyjnym;
- w żadnym razie nie można pozwolić, aby telewizja wypełniała bez reszty cały czas wolny rodzinie.

Rozważenie więc wpływów telewizji – pozytywnych i negatywnych – może ustrzec młodych widzów i nas samych przed niebezpieczeństwem bezkrytycznego odbioru programów oraz przed sterowaniem przez telewizję naszym życiem. Pamiętajmy o tym, że to dorośli decydują o „dawce telewizji” jaka jest aplikowana dzieciom. Dobierajmy więc programy dla dzieci świadomie biorąc pod uwagę treści, czas trwania programów tak aby telewizja nie zrobiła krzywdy naszym dzieciom.

Pedagogizacja rodziców w tym zakresie jest więc niezbędna. Telewizyjne medium wyparło książkę, prasę, bezpośrednie kontakty rodziców z dziećmi, wspólne spacerowanie czy wyprawy do kina lub teatru. Obserwując dzieci podczas zabawy, można zauważyć, że wciąż powracają do motywów znanych z telewizyjnych kreskówek czy filmów.

Aktualna wiedza dzieci na temat otaczającego świata, ich doświadczenia i uczucia związane są z telewizją. To ona stała się głównym źródłem poznania i działania dzieci. A najgorsze w tym wszystkim jest to, iż dzieci najczęściej przyjmują od swoich bajkowych bohaterów negatywne sposoby postępowania. Telewizyjna rzeczywistość jest preferowana przez dzieci, co prowadzi do różnego rodzaju konsekwencji. Życie w świecie fikcji ma wpływ na ich rozwój społeczny i emocjonalny.

Świat telewizyjnej fikcji nie będzie dla dziecka zagrożeniem, jeżeli uda się nam odpowiednio go przedstawić i nauczyć odróżniać od świata realnego. Również jeżeli pokażemy dziecku świat realny jako pasjonujący i ciekawy, w którym są mali i duzi, gdzie burzliwe emocje przeplatają się z delikatnymi; a przede wszystkim świat, w którym jest dużo zrozumienia, miłości i przyjaźni dla drugiego człowieka. „W rodzinie rozwijają się pierwsze wyobrażenia o własnym miejscu w życiu społecznym, w rodzinie kształtują się podstawowe cechy charakterologiczne, jak uczynność, obowiązkowość, krytycyzm, samokrytycyzm, potrzeba odczuwania własnej wartości i użyteczności społecznej, takt, delikatność poczucie godności osobistej...” (H. Izdebska). Rodzice powinni więc zatroszczyć się o właściwy dobór treści, które odbiera dziecko, tak, aby przeważały wśród nich te wartościowe, zarówno w sensie wychowawczym, jak i kształcącym.

BIBLIOGRAFIA: 1. Dąbrowska M.: Telewizyjna fikcja a rzeczywistość w świadomości dziecka. *Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze* nr 3/2000. 2. Miłkowska G.- Olejniczak G.: Ostrożnie z telewizją. *Wychowanie w Przedszkolu* nr 8/2000. 3. Wiśniewska A.: Sześciolatek i telewizja. *Wychowanie w Przedszkolu* nr 5/2003 4. Siłarczyk M.: Telewizyjny styl życia w opinii dzieci i rodziców. *Wychowanie w Przedszkolu* nr 7/1999. 5. Sokołowski M.: Ekran agresji. *Problemy Opiekuńczo - Wychowawcze* nr 1/1999. 6. Stucki E.: Dziecko przedszkolne a telewizja- *Wychowanie w Przedszkolu* nr 6/1985

Teresa Jaworska-Rudy
Szkoła Podstawowa w Głobinie

Z pędzlem po zabytkach Słupska

OPIS PROJEKTU

Udział w projekcie spowoduje pozytywne zmiany w procesie nauczania, dzięki połączeniu treści wynikających z teorii sztuk plastycznych zawartych w „Podstawie programowej” z naturalną aktywnością dzieci nakierowaną na poznawanie znajdujących się w najbliższej miejscowości dzieł plastycznych, zabytków architektonicznych.

Praca z uczniami będzie polegała na organizowaniu wycieczek np. do Słupska; malowaniu obiektów i zbieraniu informacji na temat zabytków. Prace uczniowskie powinny być prezentowane w holu szkoły a także w formie albumu i mapy zabytków.

Najważniejsze cele:

- zapoznanie z zabytkami architektonicznymi najbliższego otoczenia,
- kształtowanie zdolności w zakresie rysunku i malarstwa,
- rozbudzanie ciekawości poznawczej.

Uzasadnienie

Uczniowie na zajęciach plastyki stają się „małymi twórcami”. Treści programowe oprócz teorii sztuk plastycznych, zawierają zagadnienia z dziejów sztuki: od najstarszej prehistorycznej, poprzez egipską i grecką, aż do renesansu. Aby działania plastyczne uczniów były swego rodzaju zabawą i przyjemnością warto by je wzbogacić o wycieczki do najbliższego miasta w celu poznania zabytków architektury, a następnie przeniesienie ich na papier za pomocą pędzla i farb. Z mego doświadczenia wynika, iż uczniowie bardzo chętnie biorą udział zarówno w wycieczkach jak i w zajęciach plastycznych. Jednak dużą przeszkodą w tych działaniach jest zawsze brak środków materialnych na dojazdy oraz na pomoce (farby, papier, pastele, itp.). Projekt umożliwi uczniom zdobywanie dodatkowej wiedzy i bezpośrednią styczność z zabytkowymi budowlami.

Opis działania

Pracę rozpoczniemy od spotkania nauczycieli uczących plastyki oraz uczniów z plastykiem z Pomorskiej Akademii Pedagogicznej. Będą to warsztaty „Młody plastyk”, na których uczestnicy zapoznają się z głównymi

zasadami rysunku, tworzenia głębi poprzez perspektywę, sposobami dobierania pędzli i papieru oraz nakładania światłocieni.

Następnie odbywać będziemy comiesięczne wyjazdy do Słupska. Podczas każdej wycieczki powinien towarzyszyć nam przewodnik, który profesjonalnie oprowadzi nas i opowie o danym zabytku. Uczniowie rozłożą sztalugi i namalują oglądany obiekt. Na kolejnym spotkaniu zabytek opiszemy i dołączymy pomniejszone obrazy namalowane przez dzieci. W ten sposób stworzymy album zabytków Słupska. Prace plastyczne wykonane przez uczniów będą eksponowane na korytarzu szkoły tak, aby inni uczniowie mogli się z nimi zapoznać.

Pod koniec realizacji projektu przewiduję wyjazd do Słupska wspólnie z rodzicami. Uczniowie podzieleni na grupy i pod opieką rodziców wykonają zadanie, które będzie polegało na rozwiązaniu krzyżówki po uprzednim ponownym oglądzie wszystkich poznanych wcześniej obiektów i wyszukaniu w ich opisach odpowiednich wyrazów i liter.

W czerwcu przeprowadzę konkurs „Co wiesz o zabytkach Słupska?”. Uczniowie, którzy napiszą najlepiej, oraz ci, którzy poprzednie zadanie wykonają najszybciej pojadą w czasie wakacji na wycieczkę do Krakowa.

Podsumowaniem działań podejmowanych w trakcie realizacji projektu będzie mapa miasta Słupska z zaznaczonymi zabytkami (prace plastyczne dzieci).

Kadra prowadząca

Działania może prowadzić nauczyciel, który posiada kwalifikacje do prowadzenia przedmiotu plastyka i uczący tego przedmiotu w klasach IV-VI.

Harmonogram

***Miesiąc *Działania (D) *Rezultaty cząstkowe (Rcz)**

PAŹDZIERNIK

D: Spotkanie nauczycieli i uczniów z plastykiem.

Rcz: Zapoznanie z technikami plastycznymi, zasadami rysunku i malowania.

LISTOPAD

D: Wyjazd do Słupska. Zwiedzanie Nowej Bramy.

Rcz: Poznanie architektury średniowiecza. Namalowanie zabytkowego obiektu.

D: Spotkanie podsumowujące wycieczkę.

Rcz: Sporządzenie notatki o zabytku. Dobranie odpowiednich rysunków.

GRUDZIEŃ

D: Wyjazd do Słupska. Zwiedzanie Baszty Czarownic.

Rcz: Poznanie zabytku i legendy z nim związanej. Namalowanie obiektu.

D: Spotkanie podsumowujące wycieczkę.

Rcz: Sporządzenie notatki o zabytku i dobranie odpowiednich rysunków.

▪ **STYCZEŃ**

D: Wyjazd do Słupska. Zwiedzanie Kościoła Mariackiego.

Rcz: Zapoznanie z architekturą gotycką. Namalowanie obiektu.

D: Spotkanie podsumowujące wycieczkę.

Rcz: Sporządzenie notatki o obiekcie i dobranie rysunków.

▪ **LUTY**

D: Wyjazd do Słupska. Zwiedzanie Kościoła św. Jacka.

Rcz: Zapoznanie z architekturą kościoła i namalowanie obiektu.

D: Spotkanie podsumowujące wycieczkę.

Rcz: Sporządzenie notatki o zabytku i dobranie rysunków.

▪ **MARZEC**

D: Wyjazd do Słupska. Zwiedzanie Zamku Książąt Pomorskich.

Rcz: Zapoznanie z architekturą renesansu, namalowanie oglądanego obiektu.

D: Spotkanie podsumowujące wycieczkę.

Rcz: Sporządzenie notatki o obiekcie i dobranie rysunków.

▪ **KWIECIEŃ**

D: Wyjazd do Słupska. Zwiedzanie Starego Rynku.

Rcz: Zapoznanie z architekturą baroku. Namalowanie zabytkowych kamieniczek.

D: Spotkanie podsumowujące wycieczkę.

Rcz: Sporządzenie notatki o obiekcie i dobranie rysunków.

▪ **MAJ**

D: Wyjazd do Słupska. Zwiedzanie Młyna Zamkowego.

Rcz: Zapoznanie z architekturą XIX wieku i namalowanie obiektu.

D: Spotkanie podsumowujące wycieczkę.

Rcz: Sporządzenie notatki o obiekcie i dobranie rysunków.

▪ **CZERWIEC**

D: Wyjazd do Słupska. Zwiedzanie Spichlerza Richtera.

Rcz: Wspólna herbata w zabytkowym obiekcie. Namalowanie spichlerza.

D: Spotkanie podsumowujące wycieczkę.

Rcz: Sporządzenie notatki o obiekcie i dobranie rysunków.

D: Wycieczka podsumowująca wyjazdy.

Rcz: Ponowne odwiedzenie grupami wszystkich zabytków. Rozwiązywanie hasła.

D: Konkurs pt. „Co wiesz o zabytkach Słupska?”

Rcz: Spotkanie sprawdzające wiadomości uczniów na temat zabytków najbliższego miasta.

▪ **LIPIEC**

D: Wycieczka do Krakowa..

Rcz: Poznanie architektury miasta Krakowa i zwiedzanie jego zabytków.

▪ **WRZESIEŃ I PAŹDZIERNIK**

D: Mapa Słupska z zabytkami.

Rcz: Wykonanie mapy Słupska i umieszczenie na niej rysunków dzieci przedstawiających zabytki Słupska.

Sprzęty i materiały, które należy zakupić

Sztalugi, farby, pędzle, kredki, pastele suche i olejowe, ołówki, gumki, kartki, fartuchy ochronne, palety, kolorowy tusz do drukarki, tablicę, materiał, kolorowe arkusze papieru, szpileczki, koszulki.

Przewidywane efekty

- Udział w projekcie spowoduje zmiany w „klimacie szkoły” poprzez wystawę prac, możliwość wyjazdów uczniów i satysfakcję z posiadania szerszych wiadomości na temat najbliższego miasta.
- Udział w projekcie spowoduje zmiany w motywacji uczniów, gdyż pragnienie wyjazdu do Krakowa zachęci ich do bardziej wydajnej pracy; także umieszczenie ich rysunków w albumie i na mapce będzie miało znaczenie motywacyjne.
- Udział w projekcie wpłynie pozytywnie na efekty egzaminu zewnętrznego, gdyż w arkuszach sprawdzianu często pojawiają się zagadnienia z zakresu plastyki i architektury. ♦

DOSKONALENIE NAUCZYCIELI

O odbyło się w ODN...

FORMY DOSKONALENIA, KTÓRE ODBYŁY SIĘ OD WRZEŚNIA DO GRUDNIA

- Awans zawodowy – Gimnazjum w Miastku
- Dysleksja rozwojowa – ODN w Słupsku
- Prawidłowa emisja i higiena głosu – Gimnazjum w Uście
- Prawidłowa emisja i higiena głosu – Gminny Zespół Ekonomiczno-Administracyjno-Gospodarczy Szkół Samorządowych w Kobylnicy
- Kurs grantowy: Interpretacja i wykorzystanie wyników egzaminów zewnętrznych w celu konstruowania programów naprawczych – ODN w Słupsku (4 grupy), Gimnazjum nr 2 w Bytowie (2 grupy), Medyczne Studium Zawodowe w Wejherowie (2 grupy)
- Konstruowanie indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych – SOSW nr 1 w Wejherowie
- Kurs grantowy: Konstruowanie indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych – SOSW w Lęborku, SOSW w Kościerzynie, ODN w Słupsku, SOSW w Czuchowie
- Kurs kierowników wycieczek szkolnych – Szkoła Podstawowa nr 5 w Bytowie
- Kurs kierowników wycieczek szkolnych – Szkoła Podstawowa nr 5 w Lęborku
- Mierzenie jakości pracy szkoły – Zespół Szkół w Lini
- Podnoszenie jakości pracy szkoły – Szkoła Podstawowa nr 1 w Miastku

- Podnoszenie jakości pracy szkoły – Szkoła Podstawowa nr 2 w Miastku
- Pomiar dydaktyczny I stopnia w nauczaniu zintegrowanym – Szkoła Podstawowa nr 1 w Miastku
- Praca z dzieckiem z zespołem nadpobudliwości psychoruchowej ADHD – Zespół Szkół Publicznych w Konarzynach
- Praca z dzieckiem z zespołem nadpobudliwości psychoruchowej ADHD – ODN w Słupsku
- Uczyć czytać, ale jak? Skuteczne sposoby nauki czytania – ODN w Słupsku
- Wykorzystanie informatyki i technologii informacyjnej na lekcjach religii – Szkoła Podstawowa nr 4 w Słupsku
- Wypalenie zawodowe – Gimnazjum nr 2 w Słupsku
- Wypalenie zawodowe – Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Słupsku

W TRAKCIE TRWANIA

- Kurs kwalifikacyjny przygotowujący do sprawowania nadzoru pedagogicznego (2 grupy) – ODN w Słupsku, Zespół Szkół Nr 3 w Lęborku
- Kurs kwalifikacyjny z zakresu bibliotekoznawstwa – ODN w Słupsku
- Podstawy tańca i choreografii – Szkoła Podstawowa w Redkowicach

W NAJBLIŻSZYM CZASIE ODBĘDĄ SIĘ

- Awans zawodowy nauczyciela
- Film w edukacji humanistycznej
- Prawidłowa emisja i higiena głosu
- Rola nauczyciela w procesie skutecznego rozwiązywania problemów wychowawczych
- Tańce, zabawy i piosenki w rozwoju dziecka
- Tworzenie stron internetowych

Inne kursy organizujemy na życzenie rad pedagogicznych zainteresowanych szkół ✦

Ewa Misiewicz

*konsultant ds. doskonalenia nauczycieli
i dydaktyki sztuki*

Akademia Dyrektora

Dyrektor Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku uprzejmie informuje, że Pracownia Przedmiotów Matematyczno-Przyrodniczych, Zawodowych, Zarządzania i Mierzenia Jakości ODN przygotowała cykl spotkań dla dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych (wykładów i warsztatów) pod wspólną nazwą „Akademia Dyrektora”.

Będzie to cykl otwartych wykładów połączonych z prezentacjami i aktywnym udziałem uczestników. Spotkania będą skupiały się na jednym, kluczowym zagadnieniu. Będzie to zarządzanie wiedzą w organizacji oświatowej. Celem projektu jest dostarczenie uczestnikom wiedzy i umiejętności z zakresu zarządzania wiedzą, upowszechnienie w organizacjach oświatowych strategii budowania organizacji opartych na wiedzy, przedstawienie korzyści wynikających z wybrania tego sposobu zarządzania organizacją oraz wspomaganie oświatowej kadry kierowniczej w kierowaniu własną placówką.

Program „Akademii Dyrektora” przeznaczony jest dla dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych i będzie realizowany przez konsultantów i pracowników Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku.

Harmonogram zajęć:

1. Zarządzanie wiedzą. 14.XII.2005 r.
2. Wiedza – podstawą funkcjonowania organizacji. 11.I.2006 r.
3. Wiedza – podstawą funkcjonowania organizacji c.d. 15.II.2006 r.
4. Tworzenie strategii organizacji opartej na wiedzy 16.III.2006 r.
5. Zagrożenia procesu zarządzania wiedzą i możliwe sposoby zapobiegania. 19.IV.2006 r.
6. Zarządzanie wiedzą, a rozwój organizacji (szkoły). 31.V.2006 r.
7. Szkoła jako organizacja oparta na wiedzy. 21.VI.2006 r.

Wszystkie zajęcia będą odbywały się w środy, w godz. 12⁰⁰-16¹⁵ w sali nr 27 ODN w Słupsku (Wojewódzki Zespół Szkół Policealnych w Słupsku, ul Bałtycka 29 – parter).

Udział w zajęciach „Akademii Dyrektora” jest bezpłatny i nie wymaga wcześniejszych zgłoszeń. Uczestnicy wykładów, którzy wezmą udział we wszystkich (7) spotkaniach otrzymają zaświadczenie ODN o ukończonej formie doskonalenia zawodowego nauczycieli.

Wszelkie informacje dotyczące organizacji zajęć programu „Akademia Dyrektora” umieszczane będą na stronie internetowej naszego Ośrodka. ♦

Serdecznie zapraszamy!

Relacja z wizyty roboczej projektu ALOS w Danii

W dniach 9-11 listopada 2005 r. w Roskilde (Dania) odbyło się spotkanie robocze realizatorów projektu Adult Learning Of Science – ALOS. Z naszego Ośrodka uczestniczyli: Małgorzata Kowalska – dyrektor i konsultanci Irena Czyż, Anna Maria Rombalska, Marek Wróblewski.

Wizyta trwała trzy dni. Omówiono roczne efekty realizacji projektu i wytyczono nowe cele na rok 2005/2006.

Gospodarze wizyty VUC Roskilde (Centrum Kształcenia Dorosłych) udostępniłi na potrzeby projektu laboratorium chemiczne, w którym dorośli słuchacze przeprowadzali próby i eksperymenty chemiczne. Nauczyciele i trenerzy opracowywali w tym czasie strategię projektu z udziałem nowych partnerów – Polski, Czech i Niemiec.

Nowym impulsem projektu ALOS jest udział placówki z Niemiec specjalizującej się w tworzeniu platform edukacyjnych. Polski wkład stanowić będzie opracowanie i przetestowanie w naszym Ośrodku programu kursu dla nauczycieli z uwzględnieniem zaprezentowanych doświadczeń chemicznych.

Grupy zaprezentowały misję i dorobek swoich placówek z użyciem technologii multimedialnych, a dyskusje odbywające się podczas trwania wizyty pozwoliły na zaprezentowanie dorobku w zakresie edukacji dorosłych przez uczestników projektu.

Uczestnicy spotkania ustalili, że następne spotkanie odbędzie się w Słupsku i dotyczyć będzie zastosowania technologii informacyjnych w nauczaniu dorosłych.

Miłym akcentem wizyty był wspólny obiad przygotowany przez dorosłych słuchaczy, który przebiegał w ciepłej atmosferze, sprzyjającej wymianie doświadczeń i porozumieniu partnerów projektu. ♦

Anna Maria Rombalska

konsultant ds. europejskich programów edukacyjnych w ODN w Słupsku

Projekt Adult Learning Of Science – ALOS
Program Socrates Grundtvig 2

Grupa partnerska:

VUC Roskilde (Dania)

College Deltion (Holandia)

Niemcy

Niemcy

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli Słupsk (Polska)

Uniwersytet Karola (Czechy)

Po egzaminach maturalnych

W dniach 4-7 września, w ramach Forum Doskonalenia odbyło się w Sulejówku spotkanie doradców metodycznych i konsultantów z różnych ośrodków w Polsce z przedstawicielami CODN, CKE, OKE. Tematem czternastej sesji, z których dwie prowadzili: pracownik naukowy Uniwersytetu Warszawskiego oraz redaktor naczelny „Gazety Szkolnej” była: „Analiza i komunikowanie wyników maturalnych”.

Zajęcia warsztatowe przeprowadzone w dwóch grupach były analizą reakcji po pierwszych egzaminach maturalnych zdawanych według zasad nowej matury. Uwagi dotyczyły zarówno przygotowania do egzaminu, jego przebiegu, wykorzystania wyników, jak i dalszego kształcenia absolwentów – przede wszystkim problemu nieadekwatności procedur maturalnych i rekrutacyjnych.

Przedmiotem dyskusji był odbiór wyników egzaminu przez zainteresowanych: uczniów, nauczycieli, dyrektorów szkół, organy prowadzące, rodziców, wydawnictwa... Różne środowiska interesują inne informacje o wynikach matury. Nauczyciele na przykład pytają po ogłoszeniu wyników egzaminu maturalnego, które umiejętności ucznia wypadły słabo, a które dobrze, jak wypadli ich uczniowie na tle innych, czy w ciągu trzech lat nauki w liceum nastąpił rozwój uczniów? Odpowiedzi na tak postawione pytania muszą być działania naprawcze, planowanie pracy (dobór metod, programów, podręczników), tworzenie planu kierunkowego i wynikowego, korelacje między ocenianiem wewnątrzszkolnym a zewnętrznym, w końcu ... samoocena.

Warsztaty prowadzone przez Beatę Kossakowską (CODN) oraz Martę Choroszczyńską (CODN) zakończyły się prezentacją wypracowanych materiałów i ożywioną dyskusją na temat społecznego odbioru egzaminu maturalnego, wskazującą na różne oczekiwania środowisk.

W drugim dniu forum Jan Sitarski (OKE) prezentował ogólnopolskie wyniki egzaminu maturalnego na przykładzie egzaminu z biologii, porównywalnego –

według prowadzącego – w skali kraju, a Grażyna Czetwetyńska (Uniwersytet Warszawski) analizowała wyniki egzaminu maturalnego przede wszystkim z matematyki, zestawiając je z wynikami badania wiedzy i umiejętności ucznia w ramach projektu PISA 2003.

Polska młodzież, niezależnie od działu matematyki gorzej radzi sobie z zadaniami wymagającymi abstrakcyjnego myślenia: analizy lub uogólnienia. Odczytać to też można z wyników egzaminu maturalnego 2005. „Konieczne jest więc odejście od uczenia algorytmicznego na rzecz myślenia matematycznego, które przydaje się nie tyle na egzaminach, ale przede wszystkim pomaga w życiu codziennym.” (Miroslaw Sawicki)¹

Największe emocje budziły pytania postawione przez prowadzące warsztaty przedstawicielki CKE i OKE o to, czy wynik egzaminu z matematyki oraz języka polskiego jest dobry lub zły i skąd to wiemy? Na tak sformułowane pytanie odpowiadali – mając na uwadze egzamin z matematyki – poloniści i odwrotnie. Koniecznością jest bowiem umiejętność czytania przez nauczycieli wyników egzaminów nie tylko z przedmiotu, którego nauczają.

Forum zamknęła sesja poświęcona temu, w jaki sposób komunikować w mediach wyniki matury. Według Adama Kowalskiego, redaktora naczelnego „Gazety Szkolnej” rzetelność przekazu budzi zastrzeżenia. W miejsce informacji o wyniku matury wkracza manipulowanie informacją, tworzenie sztucznych rankingów szkół, szukanie sensacji, obarczanie winą za złe wyniki egzaminów tylko nauczycieli...

W odpowiedzi na pytanie: Jak komunikować wyniki egzaminu maturalnego? autorki forum – podsumowując zajęcia – wskazały na to, że pełne wyniki egzaminów maturalnych wraz z analizą jakościową będą znane dopiero w październiku. Porównywalność wyników będzie wtedy pełniejsza.

Informacje o spotkaniu w Sulejówku, materiałach wypracowanych podczas sesji znaleźć można na stronach internetowych CODN: www.codn.edu.pl ♦

Jolanta Gierszewska

*konsultant ds. edukacji humanistycznej
w ODN w Słupsku*

PRZYPIS: ¹ Polityka, nr 35 (2519), 3 września 2005

Szacowanie wartości dodanej – metoda staninowa i analiza regresji

(XI KONFERENCJA DIAGNOSTYKI EDUKACYJNEJ. GDAŃSK-SOBIESZEWO, 26-28 WRZEŚNIA 2005 R.)

XI Krajowa Konferencja z cyklu Diagnostyka Edukacyjna, podobnie jak poprzednie miała charakter interdyscyplinarny. Zgromadziła pracowników nauki oraz pracowników komisji egzaminacyjnych, wizytatorów w kuratoriach oświaty, konsultantów w ośrodkach doskonalenia nauczycieli, a także dyrektorów szkół i nauczycieli różnych przedmiotów. Obejmowała dwa tematy zasadnicze:

- Holistyczne i analityczne metody diagnostyki edukacyjnej.
- Perspektywy informatyczne egzaminów szkolnych.

Ich uszczegółowieniem były tematy: sesji plenarnych, sekcji, dyskusji panelowych oraz referatów i komunikatów. Oto niektóre z nich: * Perspektywy rozwojowe diagnostyki edukacyjnej. * Paradygmat diagnostyki. * Pedagogiczne aspekty diagnostyki * Problemy oceny jakości pracy szkoły. * Dydaktyczne aspekty TI. * Ocenianie osiągnięć uczniów. * Jak posługiwać się wartością dodaną?

W ramach Konferencji miały miejsce dwa wydarzenia: Sesja Jubileuszowa poświęcona profesorowi Bolesławowi Niemierko oraz Walne zebranie członków PTDE.

Prezentowane materiały – referaty i komunikaty – opublikowano w pracy zbiorowej pod redakcją Bolesława Niemierki i Grażyny Szyling (Fundacja Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego. Gdańsk 2005, ss.547). W Przedmowie, charakteryzując zawartość publikacji, stwierdzili, że autorzy opracowań ujawniają zdolność do postrzegania zjawisk z różnych perspektyw i gotowość do szukania reguł w sytuacjach nowych, trudnych i wyjątkowych. Wyróżnili: a) Blok gdański, w którym gospodarze przedstawiają swoje stanowiska w tytułowych dla konferencji kwestiach: pomiarowe (B. Niemierko), konstruktywistyczne (D.Klus-Stańska), semiotyczne (M. Mendel), ekonomiczne (T.Szkudlarek); b) Blok krajowo-międzynarodowy, w którym przedstawiono wyspecjalizowaną problematykę: informatyczną (M. Sysło), filozoficzną (P. Kropie i in.), probabilistyczną (H. Szaleniec), egzaminacyjną (K. Szmigel). Filozoficzny dyskurs o diagnostyce podjęła dr Maria Groenwald („Drogi i bezdroża poznawania edukacyjnych osiągnięć uczniów”). W 62 referatach i komunikatach, a także w „głosach” dyskusyjnych poruszono ponadto ogromnie dużo zagadnień szczegółowych. Trudno je wszystkie nawet wymienić. Ograniczamy się do kilku kwestii, tych dotyczących wartości dodanej i metody regresji.

1. Niektórzy z uczestników Konferencji zwracali uwagę na potrzebę uwzględniania – w analizach wyników egzaminów zewnętrznych oraz w badaniach tzw. jakości pracy szkół – wartości dodanej. Bolesław Niemierko w referacie (i artykule) wprowadzającym, charakteryzując strategie oceniania szkolnego, w których pomiar dydaktyczny może odegrać rolę podstawowej procedury diagnozy edukacyjnej, wymienia:

a) *miarę różnicującą*, opartą na porównaniach osiągnięć między uczniami na wyjściu w procesie ewaluacji sumującej;

b) *miarę sprawdzającą*, opartą na porównaniach stanu osiągnięć na wyjściu systemu z działaniem edukacyjnym, rozumianym jako dokonywanie planowych zmian w uczniach (dominuje w ocenianiu wewnątrzszkolnym);

c) *miarę wartości dodanej* osiągnięć ucznia (szkoły, regionu) „jako przyrostu osiągnięć w wybranym zakresie programowym w określonym czasie, w szczególności – między stanem na wyjściu i stanem na wejściu, a więc w całym zakresie kształcenia, którego diagnoza dotyczy. Wartość dodana jest miarą osiągnięć ucznia, co zbliża diagnostykę do pedagogiki humanistycznej. Stanowi bardziej trafny wskaźnik jakości pracy szkoły niż wynik jednorazowego pomiaru osiągnięć uczniów;”

d) *miarę zrelatywizowaną* (skontekstualizowaną), w którym „normy osiągnięć uczniów na wyjściu są wyznaczone warunkami, w jakich przebiega działanie edukacyjne, a więc jego kontekstem.”

Wyjaśnia następnie: „Wartość dodaną osiągnięć uczniów szacuje się jako różnicę między wynikiem uzyskanym przez ucznia (szkołę, region) w pomiarze końcowym a wynikiem oczekiwanym na podstawie pomiaru osiągnięć początkowych, względnym, przy odrębnych zakresach treści pomiaru, bądź bezwzględnym, przy wspólnym zakresie treści i połączonej standaryzacji narzędzi.” Pomiar zmiany w osiągnięciach uczniów obciążony jest błędami pomiarów pojedynczych: „Im większy jest błąd (im niższa jest rzetelność) tego pomiaru, tym mniejsza część zaobserwowanych różnic (ich wariancji) odzwierciedla różnice wyników prawdziwych, rzeczywistych osiągnięć uczniów w zakresie objętym danym testem.”

2. Przy określeniu wielkości wartości dodanej stosować można metodę: analiza regresji. „Na różnice między wynikami pierwszego pomiaru a wynikami drugiego pomiaru oczekiwanymi na ich podstawie, oddziałują także zmiany treści stosowanych narzędzi – zmiany ich trafności ze względu na postępowanie i kompetencji uczniów.

Współczynnik korelacji wyników dwu pomiarów pozwala nam oszacować siłę ich związku i dokonać porównania wyników uzyskanych w drugim pomiarze z oczekiwanymi wynikami prawdziwymi tego pomiaru. Statystycznym modelem takiego porównania jest analiza regresji.”

Analizy regresji wyników pomiaru Y względem wyników pomiaru X można dokonać stosując skalę staninową. „Dzięki jednakowej średniej (5 staninów) i jednakowemu odchyleniu standardowemu (2 staniny), równanie regresji upraszcza się do postaci:

$$w = y - [(x-5) r_{xy} + 5]$$

gdzie w to wartość dodana względna, y to wynik pomiaru Y (drugiego), x to wynik pomiaru X (pierwszego), r_{xy} to współczynnik korelacji wyników dwu pomiarów. Nadto dzięki skali znormalizowanej, jaką jest skala staninowa, mamy pewność zależności prostoliniowej, co uwalnia nas od kłopotliwych operacji sprawdzania liniowości regresji i wprowadzania współczynnika korelacji krzywoliniowej.”

Zdaniem Bolesława Niemierki koncepcja wartości dodanej osiągnięć uczniów może zmienić panującą obecnie dydaktykę treści kształcenia, opartą na dążeniu do spełniania jednolitych wymagań programowych (osiągania standardów) przez wszystkich – w zasadzie – uczniów, na dydaktykę postępu ucznia, opartą na planowaniu, „kontaktowaniu” i sprawdzaniu korzystnej zmiany (przyrostu) osiągnięć poszczególnych uczniów. Planowania wartości dodanej osiągnięć ucznia nie można oprzeć na założeniu o jednakowym przyroście osiągnięć uczniów w wyznaczonym czasie ani tym bardziej na oczekiwaniu, że słabsi uczniowie zmniejszą swoje zaległości wobec lepszych uczniów i w przyszłości ich „dogonią.”

Grożą błędy pochopnego wnioskowania. Ich źródła są bardzo zróżnicowane. Jednym z nich jest brak wiedzy. Na inne czynniki utrudniające uwzględnianie mierzenia wartości dodanej w ocenianiu pracy szkoły, zwrócił uwagę Tomasz Szkudlarek. Nie jest tym zainteresowana tzw. klasa średnia. Bardziej niż o dobrego nauczyciela chodzi jej o odpowiednie dla dziecka środowisko – bez przemocy i bez wulgaryzmów. Z drugiej strony – informacja o wartości dodanej odpowiada na społeczne zapotrzebowanie środowiska oświatowego, które ma nadzieję na sprawiedliwą ocenę wyników kształcenia w szkołach, uwzględniającą poziom wiedzy i umiejętności na wejściu (M.K.Szmigel, A. Rape). Ocena pracy szkół uwzględniająca pomiar wiedzy i umiejętności „na wejściu” powinna być składnikiem pomiaru jakości pracy szkół.

Stwierdzenia B. Niemierki znalazły interesujące rozwinięcie i uszczegółowienie w referatach Henryka Szaleńca (wykorzystanie modeli probabilistycznych zadań testowego) oraz Marii Krystyny Szmigel i Anny

Rape (przydatność uproszczonej/staninowej metody szacowania wartości dodanej; komunikowanie wartości dodanej), Grażyny Szyling (dydaktyka postępu ucznia, kultura oceniania, drugi układ oceniania).

Wiele interesujących spostrzeżeń i propozycji działań praktycznych sformułowali autorzy referatów, których tematem była analiza arkuszy (zadań) egzaminacyjnych, trafność oceniania odpowiedzi uczniów, komunikowana wyników egzaminów zewnętrznych oraz wykorzystania programów komputerowych w testowaniu. Przykładem jest opracowanie Tamary Kropiowskiej (II LO w Słupsku): „Zadania otwarte i zamknięte w arkuszach maturalnych z biologii w świetle doświadczeń Matury 2005.”

3. Ważnym wydarzeniem była Uroczysta Sesja Jubileuszowa poświęcona profesorowi Bolesławowi Niemierce. Profesor ukończył (w lipcu 2005 r.) 70 lat. Postanowiono z tej okazji oraz w związku z 40-leciem Jego pracy naukowej (a także 20 rocznicy przeprowadzenia ogólnopolskich badań wyników kształcenia), przypomnieć dorobek naukowy i pedagogiczny Jubilata. Do Profesora, który nie przestając być Gospodarzem Spotkania został potraktowany jak Gość we własnym domu, skierowano wiele słów wdzięczności. Wypowiadali się przyjaciele, współpracownicy i uczniowie oraz przedstawiciele władz Uniwersytetu Gdańskiego i inni uczestnicy Konferencji. Byli wśród nich: Jerzy Nowik – pierwszy wypromowany przez Profesora doktorant, Roman Sokulski – ostatni (na razie) doktorant, Krystyna Czupiał, Elżbieta Kowalik i Julian Ochendusko – współpracujący od wielu lat z Autorem „Pomiaru wyników kształcenia.” Warto dodać, że w ramach prowadzonego przez Profesora seminarium 36 dydaktyków różnych przedmiotów uzyskało doktorat.

Sesję Jubileuszową wzbogaciły teksty artystyczne. Refleksyjny wiersz swego autorstwa przeczytała Alina Maciąg. W postaci wiersza trud testologa przybliżył również Leopold Pańtak. Dyrektor Janusz Mulawa i pracownicy Instytutu Badań Kompetencji w Wałbrzychu Jolanta Sokołowska, Jolanta Walewska i Dariusz Sroka przedstawili: „Bajki tysiąca i jednego testu. Składanka jubileuszowa na motywach utworów Jana Brzechwy i Juliana Tuwima.” Bohaterami składanki były Krasnoludki uczestniczące w Zjeździe w Gdańsku oraz Profesor. „Epilog” kończą życzenia: Wszystkiego najlepszego – Panie Profesorze.

Jubilat nie krył wzruszenia. Przeczytał życzenia nadesłane z Opola przez Teresę Słowikowską-Olejarczyk, z którą prowadził (pierwsze) ogólnopolskie badania testowe z języka polskiego. Odnosząc się do wystąpień wspomnieniowo-biograficznych oraz własnego dorobku naukowego, umieścił (skromnie) swoją działal-

ność naukową i pedagogiczną w sferze popularyzacji wiedzy, ale ujętej w ramy standardów metodologicznych.

Dorobek naukowy i pedagogiczny Profesora przedstawiono obszerniej w pracy zbiorowej pod redakcją Marii Groenwald, Grażyny Szyling i Michała Daszkiewicza: „Diagnostyka edukacyjna. Niemierkowskie spotkania i inspiracje” (Wydawnictwo Fundacji Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego. Gdańsk 2005, ss. 196). Książkę dedykowali „Profesorowi Bolesławowi Niemierce – Przyjaciele, Współpracownicy, Uczniowie.” Publikacja składa się z czterech części (Wprowadzenie przypomina, że Profesor „konstruował ze szczególnym upodobaniem modele czeroelementowe”): w części pierwszej Elżbieta Kowalik przedstawiła biografię Jubilata oraz wykaz (najważniejszych) jego publikacji, a także tytuły niektórych rozpraw doktorskich. W części drugiej publikacji – „W stronę wspomnień” – pięciu Autorów przypomniało zdarzenia i działania, w których wspólnie z profesorem uczestniczyli. W części trzeciej – „W kręgu dydaktyki” - ukazano „inspiracje Niemierkowskie” w zakresie dydaktyki (biologii chemii, historii, języka polskiego, i in.) oraz w doskonaleniu nauczycieli. W części czwartej – „W kręgu diagnostyki” przedstawiono niektóre aspekty teorii i praktyki pomiaru dydaktycznego. Warto zwrócić uwagę na refleksje Marii Groenwald zawarte w artykule: „My – jako kategoria więzi między diagnostami.” Autorka wskazała na więź moralną „naznaczającą relacje międzyludzkie charakterem powinnościowym.” Wskazała na znaczenie: zaufania, lojalności oraz solidarności. Diagnosty, zarówno ci współpracujący ze sobą stale, jak i okazjonalnie, tworzą wspólnotę ludzi, których łączą zainteresowania, a także osoba Profesora Bolesława Niemierki.

Książkę zamyka laudacja Marii Krystyny Szmigel podkreślająca te cechy charakteru i umysłowości Profesora, które sprawiają, że jest on wzorem osobowym Uczzonego i Nauczyciela.

4. Budowanie wspólnoty w ramach kategorii „MY” to także cel i przedmiot walnego zebrania Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Edukacyjnej. Dominowały na nim sprawy organizacyjne, co oczywiste, gdyż Towarzystwo jest jeszcze ciągle w fazie krzepnięcia.. Będzie jednak, już po raz trzeci, organizatorem kolejnej (XII) konferencji z cyklu „Diagnostyka edukacyjna.” Ma ona odbyć się w 2006 roku w Lublinie. Zaproponowano temat: „Kształtowanie wartości etycznych w egzaminowaniu. Znaczenie Nowej Matury.” ♦

Jan Tyborczyk

*przy współpracy uczestniczących w konferencji
Tamary Kropiowskiej i Jerzego Paczkowskiego*

II Słupskie Konfrontacje Regionalne

„Czerpiąc z przeszłości tworzymy przyszłość” to tytuł sesji popularnonaukowej podsumowującej II Słupskie Konfrontacje Regionalne organizowane przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Słupsku.

Konfrontacje zapoczątkowane w 2004 roku miały formułę ograniczoną do autorskich spotkań literackich pisarzy regionu słupskiego. Tegoroczne, rozszerzyły zakres tematyczny do zagadnień związanych z bogatą spuścizną kulturową Pomorza.

W październiku i listopadzie 2005 roku odbyło się 37 spotkań w których udział wzięli znani regionaliści słupscy; wśród nich historycy, historycy sztuki, przyrodnicy, pisarze, dziennikarze, plastycy: W.Ciesielski, Z.Flis, G.Goliszek, M.Grzelczak, J.Kazimierski, P.Konarski, B.Kosmowska, Z.Machura, B.Muszyński, J.Nitkowska-Węglarz, D.Odija, W.Orzech, P.Ostrowski, K.Pencarski, K.Petek, B.Sikora, B.Utracka-Minko, W.Wróblewski.

W bibliotekach publicznych miasta i powiatu słupskiego, w spotkaniach uczestniczyli uczniowie gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, bibliotekarze, nauczyciele i miłośnicy regionu. Różnorodność tematów, np. niezwykłości świata przyrody, bohaterowie baśni Pomorza, media regionalne i spotkania z pisarzami regionu cieszyły się ogromnym zainteresowaniem. Tym samym kolejny raz, bibliotekarze bibliotek publicznych, włączyli się w proces kształcenia regionalnego młodzieży.

Nowością tegorocznych Konfrontacji były prelekcje w Izbie Pamięci, utworzonej staraniem Urzędu Miasta, w budynku administracyjnym na terenie starego cmentarza w Słupsku. Dla młodzieży było to niezwykle przeżycie, a nauczyciele podkreślali nietypową formę prelekcji w otoczeniu starych fotografii, fragmentów nagrobków, epitafiów nagrobnych, spisanej historii cmentarza. Jakże żywo(!) zabrzmiał w tej naturalnej scenarii wykład o słupskim społeczeństwie XIX wieku. Roli tej podjął się młody historyk z Pomorskiej Akademii Pedagogicznej, regionalista z pasji Kacper Pencarski.

Sesja popularnonaukowa w dniu 23 listopada 2005 roku – w czytelni naukowej MBP zgromadziła 130 słuchaczy, wśród nich młodzież z LO nr I i Zespołu Szkół Mechanicznych i Ogólnokształcących, bibliotekarzy, nauczycieli, dziennikarzy, regionalistów, czytelników biblioteki. Prelegenci zaprezentowali trzy referaty:

- Pomorze. Niemiecka przeszłość – polska teraźniejszość – mgr inż. Piotr Mańka, dyrektor Zespołu Szkół Leśnych w Warcinie;

- Zachodnie kresy. Kaszubski świat w prozie Anny Łajming – dr Adela Kuik-Kalinowska z Pomorskiej Akademii Pedagogicznej w Słupsku;
- Słupsk – odkrywanie przeszłości. Z warsztatu historyka sztuki – mgr Stanisław Szpilewski. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Gdańsku – delegatura w Słupsku.

Organizatorom tegorocznych Konfrontacji – pracownikom Miejskiej Biblioteki Publicznej przyświecała myśl by, to właśnie biblioteka publiczna, była płaszczyzną na której społeczność lokalna będzie mogła spotkać się i prowadzić dyskurs o dziedzictwie kulturowym Pomorza.

Tytuł sesji nawiązuje pośrednio do przestrogi, jaką swego czasu wyraziła francuska myślicielka Simone Weil: "Skąd przyjdzie odrodzenie do nas, którzyśmy skazili; spustoszyli cały ten glob ziemski? Tylko z przeszłości, jeżeli ją kochamy". Bo przeszłość jest wartością przede wszystkim o charakterze emocjonalnym, przywołaniem związku z ludźmi, z dawnymi dziełami, z krajobrazami które przeminęły.

Ogromne zainteresowanie słuchaczy i niezdwakowe oklaski po referatach prelegentów świadczą o tym, że II Słupskie Konfrontacje Regionalne spełniły swoje edukacyjne i popularyzatorskie zadanie. ♦

Elżbieta Wisławska

kierownik Działu

Informacyjno-Bibliograficznego

w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Słupsku

Działalność

KLUBU OPIEKUNÓW PRACOWNI INTERNETOWYCH

W dniach 4-6 listopada 2005 r. w Gimnazjum Nr 1 w Sztumie odbyło się spotkanie nauczycieli informatyki w ramach Klubu Opiekunów Pracowni Internetowych. Było to już 6 z kolei spotkanie, a drugie zorganizowane w Sztumie.

Klub Opiekunów Pracowni Internetowych powstał pod koniec 2003r. z inicjatywy grupy nauczycieli informatyki, pracujących w różnych szkołach w północnej części Polski. Inicjatorami byli: Mirosław Bałazy, Michał Gargas, Krystian Latoszewski, Leon Misiuk i Maciej Trąmpczyński. Powstanie Klubu było inicjatywą oddolną, wynikająca z chęci i jednocześnie potrzeby współpracy informatyków pracujących w różnych typach szkół w celu wymiany doświadczeń i wzajemnej pomocy w rozwiązywaniu problemów organizacyjno-technicznych związanych z utrzymaniem pracowni komputerowych, poznawaniem nowych technologii, a także współpracy w rozwiązywaniu problemów metodycznych na różnych etapach kształcenia informatycznego w placówkach oświatowych. Zajęcia członków Klubu mają formę warsztatów, połączonych z prezentacjami i wykładami, przygotowanymi przez uczestników zajęć i zaproszone osoby z firm komputerowych.

Inauguracyjne spotkanie nauczycieli informatyki w ramach tworzonego Klubu Opiekunów Pracowni Internetowych odbyło się w 2004r. w Zespole Szkół w Kęsowie (woj. kujawsko-pomorskie). Uczestniczyło w nim wówczas około 40 osób. W ciągu ostatnich dwóch lat Klub zorganizował 6 spotkań. Odbywały się one w różnych placówkach oświatowych: w Tuchomiu (woj. pomorskie – 2 razy), w Kęsowie (2 razy) oraz 2 razy w Sztumie. Na każdym ze zjazdów, które trwały 2 lub 3 dni, uczestniczyło przeciętnie po około 40 nauczycieli informatyki, przeważnie ze szkół zlokalizowanych w północnej części Polski (np. Wąbrzeźno, Grudziądz, Toruń, Gdynia) ale udział w naszych spotkaniach brali również nauczyciele z miast bardzo odległych (Warszawa, Szczecin, Słubice).

Program pierwszego zjazdu Klubu w Sztumie, które odbyło się w dniach 23-24. X. 2004 r. obejmował następujące zagadnienia:

- Budowa dynamicznych stron internetowych.
- Reinstalacja stacji roboczych: tworzenie obrazów stacji z dodatkowym oprogramowaniem.
- Alternatywne oprogramowanie w szkolnych pracowniach – Linux.
- Wykorzystanie programu VNC w szkolnych pracowniach jako rozwiązanie w przypadku braku rzutnika multimedialnego.
- Podstawowa konfiguracja serwera ISA.
- Najczęściej występujące problemy sieciowe – budowa szkolnej sieci komputerowej.

Program II zjazdu, który odbył się w Gimnazjum nr 1 w Sztumie w listopadzie 2005 r. dotyczył następujących zagadnień:

- Reinstalacji stacji roboczych: tworzenie obrazów stacji z dodatkowym oprogramowaniem.
- Budowy dynamicznych stron internetowych CMS.
- Alternatywnego oprogramowania w szkolnych pracowniach (Linux).

- SBS 2003 pod kontrolą serwera NND.
- Nadzorowania pracy komputerów w sieci.

Przy okazji ostatniego spotkania został ogłoszony konkurs dla uczniów szkół w Sztumie na stworzenie komputerowej prezentacji na temat „Uroki powiatu sztumskiego”. Prezentacje, których jednym z celów było promowanie ciekawych zakątków naszego terenu, zostały ocenione przez uczestników zjazdu, a najlepsze prace zostały nagrodzone.

Na zakończenie obydwóch spotkań dla uczestników zjazdu były zorganizowane krótkie wycieczki, które miały uprzyjemnić im pobyt na Ziemi Sztumskiej, a jednocześnie zapoznać z walorami i promować uroki naszego regionu. W 2004 r. odbyła się wycieczka do Białej Góry, gdzie znajduje się jedna z największych w kraju budowli hydrotechnicznych – śluza na rzece Nogat. Uczestnicy drugiego spotkania poznawali Malbork i jego najbardziej znaną budowlę – jeden z największych zamków Średnio-wiecznej Europy – zamek krzyżacki.

W organizacji zjazdów w Sztumie, uzyskaliśmy dużą pomoc finansową i rzeczową od sponsorów. W bieżącym roku sponsorami naszego spotkania byli: Urząd Miasta i Gminy w Sztumie, Starostwo Powiatowe w Sztumie, firma „Transport Autokarowy” M. Falkowskiego, Hurtownia Papiernicza Ulinex, oraz firmy komputerowe: ProMan i MM Studio.

Tegoroczny zjazd informatyków szkolnych zrzeszonych w Klubie Opiekunów Pracowni Internetowych został przygotowany przez zespół nauczycieli informatyki pracujących z Gimnazjum nr 1 w Sztumie w składzie: Krzysztof Jagielski, Iwona Kotowska, Leon Misiuk, Anna Pliszka, Małgorzata Radzikowska oraz Paweł Nieścier z Zespołu Szkół w Sztumie.

Dwuletnia działalność Klubu Opiekunów Pracowni Internetowych wskazuje na słusność podjętej inicjatywy, wynikającej z potrzeb nauczycieli, którzy z pasją podchodzą do swojej pracy zawodowej. Podjęli oni, zakończoną jak dotychczas wyraźnym sukcesem, wspólną pracę w grupie nad rozwiązywaniem problemów, jakie napotykają w swojej codziennej pracy w placówkach oświatowych. Tematyka poszczególnych zjazdów oraz wymiana doświadczeń zawodowych sprzyja tworzeniu swoistych więzi zawodowych i koleżeńskich, a także przyczynia się do poznawania specyfiki pracy w różnych typach szkół rozległego rejonu działania Klubu. Jest to również jedna z form doskonalenia zawodowego.

Nauczyciele, których zainteresuje działalność w ramach rozwijającego się Klubu Opiekunów Pracowni Internetowych, mogą uzyskać szersze informacje, a także skorzystać z materiałów zamieszczonych na stronie internetowej Klubu (www.kopi.eduforum.pl). ♦

Anna Pliszka

nauczyciel matematyki i informatyki
Gimnazjum nr 1 w Sztumie

W leśnym kompleksie promocyjnym KONFERENCJA METODYCZNA

W dniu 18 listopada 2005 roku odbyła się w siedzibie Nadleśnictwa Warcino w Kępicach *I Konferencja Metodyczna*, poświęcona edukacji leśnej dzieci i młodzieży szkół podstawowych i gimnazjów. Na pytanie „*Jak prowadzić spotkania edukacyjne z dziećmi i młodzieżą szkolną*” próbowali odpowiedzieć, zaproszeni przez organizatora Konferencji Nadleśniczego Nadleśnictwa Warcino Tadeusza Wentowskiego, dyrektorzy i nauczyciele szkół podstawowych i gimnazjów z terenu Miasta i Gminy Kępcice, kierujący Przedszkolem i Domem Kultury w Kępicach, specjaliści nadleśnictwa ds. edukacji leśnej oraz leśnicowie leśnictw, na których terenach znajdują się szkoły. Szczególnie cennym gościem spotkania była Irena Czyż, konsultant ds. ekologii i promocji zdrowia w Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku. Zaproszenie do udziału w konferencji przyjął również Burmistrz Miasta Kępcice Marek Piotr Mazur.

Po wygłoszeniu referatów odbyła się dyskusja, w wyniku której sformułowano następujące wnioski:

- 1) w szerszym stopniu objąć edukacją leśną dzieci przedszkolne i klasy od 0-3 szkół podstawowych,
- 2) przejrzeć i przekonsultować z nauczycielami programy nauczania w szkołach celem wyodrębnienia treści programowych, mogących być przedmiotem spotkania leśnika na zajęciach szkolnych;
- 3) opracować własne scenariusze zajęć edukacyjnych o środowisku leśnym wspólnie z nauczycielami szkół, które można by było w przyszłości wydać w postaci zeszytu metodycznego;
- 4) rozważyć płaszczyzny współpracy Nadleśnictwa Warcino ze Szkołą Podstawową w Warcinie w realizacji „Programu ścieżki ekologicznej”, który został skonstruowany w oparciu o funkcjonującą w Warcinie ścieżkę ekologiczno-edukacyjną Nadleśnictwa;
- 5) prowadzić całoroczną edukację dzieci oraz promocję wykorzystywania opakowań i przedmiotów wykonanych z surowców naturalnych; zwieńczeniem tych działań będzie przeprowadzenie akcji „Czysty las wokół nas” w miesiącu październiku, w ramach Dnia Sprzątania Świata;
- 6) przeprowadzać konkursy szkolne o tematyce leśnej.

Burmistrz Kępcic wyraził nadzieję, że dalsze edycje Konferencji będą odbywały się w przyszłości, ponieważ stanowią ważne źródło przepływu informacji między instytucjami zajmującymi się edukacją. I Konferencję metodyczną zakończył Nadleśniczy Nadleśnictwa Warcino, życząc wszystkim efektywnej działalności w zakresie edukacji leśnej dzieci i młodzieży. ♦

Bogdan Okuniewski

starszy specjalista ds. edukacji leśnej
Nadleśnictwo Warcino

Listopadowe czuwanie

W noc kończącą dzień upamiętniający 87 rocznicę Odzyskania Niepodległości, z 11 na 12 listopada 2005r., spotkali się katecheci, nauczyciele – wychowawcy i inne osoby, na czuwaniu modlitewnym i konferencji w kościele św. Ottona w Słupsku. Gościnnie kościółek, przygarnął wszystkich, którzy w tę szczególną noc zapragnęli trwać na adoracji Jezusa Eucharystycznego.

Spotkanie zorganizowała Grażyna Maciejewska – konsultant ds. nauczania religii w Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku.

Czuwanie wypełniała modlitwa, śpiew, pouczenia, medytacja, nabożeństwo Drogi krzyżowej i Msza święta. Rozpoczął je o godzinie dwudziestej pierwszej Apel Jasnogórski poprzedzony hymnem „Bogurodzica”, który wskazuje na nierozzerwalną, wielowiekową więź naszego narodu z Maryją.

Konferencję na temat wychowania patriotycznego głosił ks. dr Zygmunt Czaja. Odwoływał się często do myśli znanego filozofa, logika dominikanina Józefa Marii Bocheńskiego (1902-1995). Ksiądz Czaja rozpoczął swój wykład o miłości, która jest wpisana w człowieka od początku jego istnienia, wpisana nawet w jego dłoń. W dwóch złożonych dłoniach można dostrzec kształt serca. Miłość otrzymujemy w darze, stajemy się przez to dłużnikami zobowiązanymi do spłacania zaciągniętego długu swoim całym życiem. Czynimy to wówczas, gdy damy się ponieść miłości, zanurzymy się w niej jak w oceanie, aby zebrać obfity połów jak Szymon zachęcony przez Mistrza słowami „Wy płyn na głębiej...” (Łk 5,4). Człowiek nie może być w swoim życiu „boją” w oceanie miłości, czyli tym, który ucieka przed odpowiedzialnością. Nie może też zgadzać się na bycie „wrakiem”, który leży bezczynnie na dnie. Prelegent zaznaczył, że jedną z osób powołanych do okazywania miłości jest nauczyciel, który nie może być złym człowiekiem, bo ma szczególne zadania – pomagać uczniom wzrastać nie tylko w wiedzy, ale też w miłości.

Główne myśli wykładu:

1. Miłość Ojczyzny jest święta.
2. Ojczyzna to jeden naród, jedno plemię, kraj, ziemia i państwo.
3. Ojczyzna potrzebuje duszy, dlatego trzeba pielęgnować moralność, język, historię.
4. Historia jest nauczycielką życia, a bogactwo kulturowe naszego narodu jest wynikiem jego złożonych losów.
5. Narodowość jest niezmaszalna.
6. Obyczaje powinny być szanowane.
7. Obowiązkiem jest znać historię Ojczyzny i upamiętniać ważne wydarzenia.
8. W miłowaniu Ojczyzny mamy być mężni.

Uwieńczeniem wykładu były słowa wspólnej pieśni przywołującej Maryję, Piękną Panią o smutnym obliczu z orłem na piersi, by wysłuchała wołania narodu, którego imię Polska.

Kapelan sióstr klarysek podziękował prelegentowi. Odśpiewano nieszpory, które wprowadziły zebranych w atmosferę medytacji nad słowem Bożym zawartym w Ewangelii wg św. Łukasza (18,1-8) o mocy wytrwałej modlitwy. Pan Jezus mówi, że zawsze powinniśmy się modlić i nie ustawać, tak jak biedna wdowa szukająca opieki u surowego sędziego, który nie bał się Boga i nie liczył się z ludźmi, jednak z powodu jej naprzykrzenia się wziął ją w opiekę.

Cechą medytacji jest wielokrotne powtarzanie i rozważanie jakiegoś fragmentu Pisma świętego, by odkryć przesłanie Boże i tak też się stało. Eureka! Mamy się Panu Bogu narzucać, naprzykrzać, mamy być nieustępliwi w swoich prośbach, bo Pan Jezus obiecuje bezwzględną i prędką obronę, tym którzy o nią proszą, którzy poddają się Jego woli, bo przecież nas kocha zawsze i wszędzie. „Kto się w opiekę odda Panu Swemu, a całym sercem szczerze ufa Jemu. Śmieie rzec może: mam obrońcę Boga, nie przyjdzie na mnie żadna straszna trwoga.” Dalej jednak pozostaje pytanie postawione przez Pana Jezusa: „Czy jednak Syn Człowieczy znajdzie wiarę na ziemi, gdy przyjdzie?” (Łk 18,8).

Przed dwudziestą czwartą „przeszliśmy” jeszcze z Panem Jezusem Drogę krzyżową. Wspominaliśmy sąd, przyjęcie krzyża, niesienie, upadki, spotkania z Maryją, Szymonem Cyrenejczykiem, Weroniką, niewiastami, całkowite ogołocenie, miłość zawartą w otwartych ramionach przybitych do krzyża, śmierć, bolesną piętę i grób.

O północy – Eucharystia. W liturgii słowa ponowne wezwanie do nieustawania w modlitwie, do ufne go zawierzenia Bogu.

Modlitewne czuwanie zakończyło się błogosławieństwem Najświętszym Sakramentem. Wyszliśmy z naszego „wieczernika” w listopadową noc i ogarnął nas ciepły jak na tę porę roku powiew łagodnego wiatru, może ten sam, który ogarnął Eliasza w jego utrapieniu?

Chciałabym podziękować organizatorom: Grażynie Maciejewskiej – animatorce naszego spotkania, wszystkim czytającym, śpiewającym, księżom za posługę w konfesjonale, księdzu kapelanowi za współczuwanie i homilię, siostrom klaryskom za nieustanną, wieczystą adorację Pana Jezusa w Najświętszym Sakramencie.

Pozostaję w nadziei, że kościół św. Ottona stanie się sanktuarium, bo jest to miejsce wyjątkowe, przemieniające człowieka duchem miłości płynącej od Jezusa zmartwychwstałego. ♦

Danuta Mieleńczuk

katecheta w Zespole Szkół w Damnicy

Zaproszenie do NaturBornholm

WYCIECZKI SZKOLNE NA BORNHOLM

Bornholm to najbardziej wysunięta na wschód i jedyna skalista wyspa Danii o powierzchni 588 km². Jej linia brzegowa ma długość około 110 km. Od południowego krańca szwedzkiej Skanii dzieli Bornholm Cieśnina Bornholmska o szerokości 37 km. Jest stąd w linii prostej około 90 km do niemieckiej Rugii. Podobnie do Kołobrzegu. Wyspę przecina południk 15, czyli południk strefy czasu środkowoeuropejskiego.

"Kiedy Bóg tworzył Skandynawię wrzucił do Bałtyku garść najpiękniejszych składników przyrody i tak powstał Bornholm" – taka legenda jest opowiadana na Bornholmie i jest w niej sporo prawdy.

Budowa geologiczna Bornholmu

Bornholm powstał 1,7 miliarda lat temu. Był wtedy częścią pasma górskiego, dochodzącego do 20 km wysokości, powstałego w efekcie zderzenia się ze sobą dwóch płyt kontynentalnych. Jego skała macierzysta jest zbudowana z jednych z najstarszych w Europie prekambryjskich granitów i gnejsów. Tworzą one skaliste klifowe i szkieletowe wybrzeże w części północno-wschodniej wyspy. Z kolei południowa część Bornholmu, wyraźnie oddzielona granicą geologiczną, jest mozaiką skał osadowych: piaskowców, łupków i wapieni. Najstarsze z nich powstały w kambrze i mają ok. 500 milionów lat, najmłodsze w czasie ostatniego zlodowacenia. Nie ma drugiego miejsca w Europie, gdzie na tak niewielkim terenie można znaleźć złoża z tak wielu okresów geologicznych. Przeszłość geologiczna Bornholm była bardzo burzliwa...

Unikalna przyroda

Urozmaicony krajobraz jest na Bornholmie podstawą rozwoju wielu różnorodnych ekosystemów. Występują tu wszystkie formacje roślinne typowe dla Skandynawii. Północna i wschodnia część wyspy jest zbudowana z litej granitowej skały, na której rozwinęły się rozległe wrzosowiska i pastwiska skalne. Imponujące formacje skalne na wybrzeżu przypominają francuską riwierę. Panują tu wyjątkowe warunki klimatyczne umożliwiające wegetację wielu śródziemnomorskich roślin, takich jak figowce i morwy. W ogródkach można również spotkać owocujące cytrusy. Z kolei wilgotne, cieniste doliny szczelino-we, którymi płyną strumienie tworzące wodospady są siedliskiem innych zbiorowisk roślinnych. W ich skład wchodzi rzadkie gatunki roślin i zwierząt: relikty epoki lodowcowej, np. zimozioł północny i wyławek Planaria alpina, gatunki endemiczne, np. zawilec Anemone apennine oraz rzadkie storczyki. Na wybrzeżu południowo-wschodnim, w Dueodde, są plaże z najpiękniejszym piaskiem w Europie i wydmy, gdzie masowo rosną rosiczki okrągłolistne. Centralna część Bornholmu z najwyż-

szym punktem Rytterknaegten (162 m n.p.m.) jest pokryta lasami, mokradłami i bagnami tworzącymi doskonałe siedliska dla roślin i zwierząt.

Ponieważ Bornholm jest wyspą, świat zwierząt, a szczególnie drapieżnych ssaków i ptaków, ze względu na izolację geograficzną, jest ograniczony, ale mimo to ciekawy. Jest tu dużo ptaków śpiewających i wodno-błotnych, płazów i owadów. Bornholm nazywany jest wyspą słowików. Charakterystyczne dla wyspy są także dzięcioły czarne, sowy włochatki i edredony. Trznadel i zięba śpiewają w bornholmskim dialekcie. Bornholm to raj dla płazów. Połowa całej populacji rzekotki drzewnej w Danii występuje na wyspie. Na plaży w Dueodde króluje mrówkolew, a ciepłe suche łąki przy zatoce Sose to jedyne stanowisko w Danii, gdzie występuje owad strzel łoskotnik.

Zwiedzanie Bornholmu warto rozpocząć od wizyty w centrum edukacji przyrodniczej NaturBornholm

Multimedialne ekspozycje zawierają wszystkie ważne informacje dotyczące przyrody i geologii wyspy. Wyposażą one uczniów w wiedzę potrzebną do pełnego zrozumienia przyrody, historii i kultury wszystkich miejsc, które znajdują się na trasie wycieczki po Bornholmie. Bezpośredni kontakt z przewodnikiem, różne atrakcje i możliwość eksperymentowania uczynią proces nauczania ciekawym i dostarczą uczniom wielu niezapomnianych przeżyć. W sąsiedztwie centrum, na wzgórzu Klintebakken jest granica geologiczna dzieląca nasz kontynent na dwie strefy. Wyznacza ją uskoki, powstały około 200 milionów lat temu w efekcie trzęsienia ziemi. Tutaj można jednym krokiem przeskoczyć ponad 1.000.000.000 lat! Na Klintebakken jest też skamieniałe dno morskie, które powstało w kambrze, kiedy Bornholm znajdował się w tym samym miejscu, w którym obecnie leży Brazylia.

Nieustanny rozwój i możliwości współpracy

NaturBornholm stale się rozwija. Każdego roku przybywają nowe atrakcje. W 2005 r. powstała ekspozycja *Energia i Środowisko*, poświęcona sposobom produkcji i wykorzystania energii, ze szczególnym uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii – wiatru i słońca, które powszechnie wykorzystuje się na Bornholmie. Wystawa – eksperymentarium, tak jak inne ekspozycje NaturBornholm, jest oparta na aktywnym udziale zwiedzających. Trzeba poruszyć pewne elementy interaktywnych modeli, aby zobaczyć pełen obraz danego zagadnienia. Wiedza teoretyczna jest tylko tłem dla różnych quizów i gier dydaktycznych.

Nowością sezonu 2006 będzie podróż w maszynie czasu połączona z symulacją trzęsienia ziemi.

NaturBornholm staje się stopniowo centrum edukacji przyrodniczej nie tylko dla mieszkańców wyspy, ale wszystkich krajów nadbałtyckich. W NaturBornholm pracuje polski biolog z wykształceniem pedagogicznym. Polskie dzieci i młodzież mogą korzystać nie tylko z multimedialnych ekspozycji, ale również uczestniczyć

w różnotematycznych zajęciach prowadzonych w budynku oraz w terenie. W celu utrwalenia wiadomości o Bornholmie jest też możliwość wypełnienia jednego z wielu arkuszy z ćwiczeniami. Można je uzyskać na miejscu lub wydrukować z naszej strony internetowej. Poza standardową ofertą dotyczącą zwiedzania NaturBornholm centrum oferuje zajęcia tematyczne. Poniżej kilka przykładów:

- Krajobrazy naturalne i kulturowe na Bornholmie.
- Flora Bornholmu.
- Fauna Bornholmu.
- Czy Bornholm zawsze był wyspą?
- Bornholm – raj dla paleontologów.

Zajęcia te odbywają się w nowoczesnej pracowni, która pełni dodatkowo rolę laboratorium. Istnieje również możliwość wypożyczenia mobilnego laboratorium poleowego umożliwiającego prowadzenie badań i obserwacji w terenie.

Wiele innych atrakcji dla polskich uczniów

Na Bornholmie znajdują się romańskie kościoły rotundowe, ruiny największego w Skandynawii średniowiecznego zamku, Centrum Średniowiecza, ogród tropikalny, wodny park rozrywki, liczne muzea i wiele innych ciekawych miejsc. Celem wycieczki szkolnej na Bornholm może być nie tylko zdobycie wiedzy o środowisku przyrodniczym Bornholmu oraz poznanie przeszłości geologicznej wyspy i przez to rozwijania u uczniów zainteresowań geograficznych i przyrodniczych, ale również poznanie kultury i historii wyspy, kształtowanie poczucia estetyki na wybranych przykładach architektury i sztuki skandynawskiej. Uczniowie będą mieli w Danii wiele okazji do wykorzystania znajomości języków obcych w praktyce, a wspólny pobyt poza murami szkoły będzie stymulował rozwój umiejętności pracy uczniów w zespołach zadaniowych i zintegruje grupę.

Działająca na Bornholmie firma turystyczna Bornpol oferuje:

- kompletne umowy pakietowe lub pomoc przy opracowaniu indywidualnego planu wycieczki dla grupy,
- pomoc przy rezerwacji biletów na katamaran z Kołobrzegu (latem również z Ustki i Darłowa)
- transport autobusowy lub rowery na całą trasę wycieczki lub na jej wybrane odcinki,
- bogaty wybór miejsc noclegowych w granicach 50-100 koron,
- zwiedzanie z przewodnikiem podczas jednego lub kilku dni wycieczki.

i proponuje:

- możliwość zaplanowania pobytu zgodnie z indywidualnymi życzeniami,
- wskazanie źródeł informacji o Bornholmie, co jest niezwykle ważne w czasie ustalania planu wycieczki,
- pomoc w kreowaniu aktywnego wypoczynku na wyspie (nurkowanie, żeglowanie, wędkarstwo, golf, wspinaczka skałkowa),

- propozycje tras i sugestie, jak najlepiej wykorzystać czas pobytu,
- przewodniki, mapy i książki; arkusze ćwiczeń dla uczniów oraz materiały metodyczne dla nauczycieli dotyczące obiektów i miejsc o walorach przyrodniczych, kulturowych i historycznych.

Możemy także zorganizować:

- spotkanie z młodzieżą jednej z bornholmskich szkół,
- wyprawę na niezwykłą wyspę Christianso,
- rejs łodzią z portu Hammerhavn do grot ukrytych w nadmorskim urwisku,
- wyprawę geologiczną do miejsc, gdzie można znaleźć skamieniałości: trylobity, graptolity,
- wycieczki przyrodnicze dające możliwość poznania typowych skandynawskich krajobrazów.

Bornholm został odkryty przez turystów ponad 100 lat temu. Pierwsi z nich przybyli na wyspę z Kopenhagi. Później zaczęli przyjeżdżać na Bornholm Niemcy i to oni nadal stanowią najliczniejszą grupę turystów zagranicznych. Pierwsi polscy turyści pojawili się na wyspie dopiero 13 lat temu, ale ich liczba rośnie z roku na rok. Duńczycy dostrzegają to i są coraz lepiej przygotowani na odwiedziny Polaków. W związku z pojawieniem się możliwości dotarcia z Polski na Bornholm nowoczesnym i bezpiecznym katamaranem „Jantar” nie tylko latem, ale przez cały rok, Bornholm może być teraz punktem docelowym nie tylko kolonii letnich, ale również wycieczek szkolnych.

Nauczyciele zainteresowani organizacją wycieczek szkolnych na Bornholm mają możliwość poznania walorów dydaktycznych NaturBornholm.

Informacje na temat zajęć w NaturBornholm oraz pomocy w zorganizowaniu wycieczki znajdują się na www.bornpol.dk (po polsku).

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku organizuje w kwietniu 2006 jednodniową wycieczkę na Bornholm. Koszty ponoszone przez szkołę lub samych nauczycieli będą minimalne, ponieważ Kołobrzaska Żegluga Pasażerska pokryje koszty rejsu na Bornholm, a transport po wyspie i zajęcia w NaturBornholm pokryje strona duńska. Zgłoszenia udziału w wycieczce przyjmuje Irena Czyż – konsultant ds. ekologii i promocji zdrowia w Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku. ♦

Hanna Piórska

*konsultant do spraw edukacji i współpracy z Polską
właściciel firmy turystycznej Bornpol*

OLIMPIADY KONKURSY

Konkurs Krasomówczy

Od ośmiu lat Zespół Szkół w Redzikowie organizuje Wojewódzkie Eliminacje do Ogólnopolskiego Konkursu Krasomówczego. Również tegoroczne – 22 października – wyłoniły reprezentantów Pomorza na XXI Ogólnopolski Konkurs Krasomówczy Dzieci Szkół Podstawowych i Młodzieży Gimnazjalnej. Jego celem jest rozbudzanie wśród dzieci i młodzieży zamiłowania do mowy ojczystej i turystyki krajowej.

Od początku ciężar organizacji przejęły na siebie dwie polonistki – Beata Stypułkowska-Szafran oraz Renata Kolada. Rokrocznie przygotowania rozpoczynają się od szukania funduszy, co trzeba przyznać, nie jest zadaniem łatwym. Na początku na konkurs otrzymywałyśmy fundusze z Kuratorium Oświaty. Przez kilka ostatnich lat konkurs finansowo wspiera Wójt Gminy Słupsk, Mariusz Chmiel oraz Rada Rodziców naszej szkoły. Wszystkim zajmujemy się same: tworzymy regulamin konkursu, projektujemy zaproszenia, dyplomy i podziękowania dla uczestników. Do dekoracji sali, na której odbywają się konkursowe zmagania, angażujemy uczniów naszej szkoły. Zapewniamy także ciepły posiłek wszystkim uczestnikom, gdyż niektórzy przyjeżdżają z odległych miejscowości. Chcemy, aby wywieźli z naszej szkoły i gminy jak najmiłsze wspomnienia.

W bieżącym roku uczestnicy konkursu przygotowali po dwa wystąpienia. Pierwsze prezentowało walory województwa pomorskiego, drugie zaś – uroki Dolnego Śląska, czyli regionu, w którym znajduje się siedziba głównego organizatora finału Konkursu Krasomówczego.

Podczas przesłuchań mogliśmy wiele dowiedzieć się o zabytkach Słupska, Lęborka, Ustki, ciekawych miejscach Chojnic i Borów Tucholskich, a także poznać postać piewcy Kaszub – Wincentego Rogali. W drugiej części przesłuchań zostaliśmy przeniesieni na południe Polski, by poznać legendy, historię i współczesne oblicze piastowskich ziem. Jury oceniało nie tylko znajomość regionów geograficznych, ale także sugestywność wypowiedzi, płynność oraz poprawność wyrażania się, jasność i logiczność formułowania myśli, a nade wszystko bogactwo języka.

W finale ogólnopolskim, który na początku listopada odbył się w Legnicy, województwo pomorskie było reprezentowane przez dwie uczennice szkół podstawowych – **Kingę Mojsiewicz z Redzikowa**, przygotowaną przez Ewę Wójtowicz, i **Joannę Szymańską z Ogorzelin**, której opiekunką była Danuta Krajewska. Do koleżanek dołączyło także dwoje gimnazjalistów – **Jarosław Liss z Wicka**, przygotowany przez Annę Wójtowicz-Dobrek oraz **Ewa Czapiewska z miejscowości Swornegacie**, pod kierunkiem Ireny Sabiniaż.

Przedstawiciele Pomorza godnie reprezentowali nas w Legnicy. Gimnazjalista **Jarosław Liss** znalazł się w ścisłym finale konkursowych zmagania i **zajął drugie miejsce**. To najwyższe miejsce, jakie w dwudziestoletniej historii Ogólnopolskiego Konkursu Krasomówczego zajął reprezentant Pomorza. Serdecznie mu gratulujemy!

Konkurs ten jest, tak jak co roku, świętem pięknego mówienia – sztuki zaniedbywanej w naszych czasach.

Zachęcamy wszystkich do udziału w przyszłorocznych eliminacjach. ✦

Renata Kolada

*organizatorka Wojewódzkich Eliminacji
do Ogólnopolskiego Konkursu Krasomówczego
Zespół Szkół w Redzikowie*

I Ogólnopolski Konkurs Mickiewiczowski

28 października 2005 roku, w II Liceum Ogólnokształcącym w Słupsku, odbył się I Ogólnopolski Konkurs Mickiewiczowski. Celem było przybliżenie sylwetki patrona szkoły – Adama Mickiewicza. Patronat honorowy nad Konkursem objęli: Marszałek Województwa Pomorskiego – Jan Kozłowski oraz Prezydent Miasta Słupska – Maciej Kobyliński. Adresatem przedsięwzięcia była młodzież szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z całego kraju.

Udział młodzieży w tego typu konkursach posiada głębokie walory dydaktyczne poprzez realizowanie celów dalece wykraczających poza standardowe cele wynikające z programów nauczania. Daje również nauczycielom okazję do lepszego rozpoznania zdolności i talentów swoich uczniów. Dla szkół organizujących konkursy jest to okazja do zaprezentowania się od strony organizacyjnej i zacieśniania współpracy z jednostkami samorządowymi.

Patronat medialny nad Konkursem objęli: „Głos Pomorza”, Radio „Vigor” oraz agencja telewizyjna Oscar.

Jury w składzie: Jolanta Krawczykiewicz (Teatr Rondo) – przewodnicząca, Joanna Merecka (Teatr Nowy), Kamila Łukomska (Teatr Kwadrat), Bożena Gajdzis (II LO w Słupsku), Dominika Korzeniowska-Matusik (Gimnazjum nr 3), Joanna Jaśniewicz-Gwizdalla (Gimnazjum nr 3) – po wysłuchaniu i obejrzeniu dwóch prezentacji w kategorii wystąpienia zbiorowe, tematyczne montażu poetyckie jury postanowiło nie przyznać I nagrody, II Nagrodę przyznano zespołowi z I Społecznego Liceum Ogólnokształcącego ze Słupska za prezentację „Golone, strzyżone” (opiekun Małgorzata Kamińska). Po wysłuchaniu 10 prezentacji w kategorii recytacja i czytanie jury postanowiło przyznać: I Nagrodę Dorocie Kowalkowskiej z I Liceum Ogólnokształcącego ze Słupska, II Nagrodę Inie Wilczewskiej z II Liceum Ogólnokształcącego ze Słupska, III Nagrodę Wojciechowi Waśko z II Liceum Ogólnokształcącego ze Słupska.

Jury dziękując wszystkim uczestnikom i opiekunom, ma nadzieję, iż kolejne spotkania z twórczością Mickiewicza zaowocują piękniejszym, mądrzejszym i przemyślanym, słowem.

Konkurs finansowo wsparty: Urząd Miejski w Słupsku, Starostwo Powiatowe w Słupsku, Pomorska Akademia Pedagogiczna, Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego. ✦

Mariusz Domański

nauczyciel języka polskiego

w Zespole Szkół Technicznych w Uście

FOKI z usteckiej Dwójki w finale w Turcji

Z dumą informujemy, że piłkarze z naszej szkoły reprezentowali Polskę w europejskim finale turnieju *Real Junior Cup*, który odbył się w Turcji.

W wyniku wielu rozgrywek na kolejnych szczeblach turnieju *piłkarskich trójek*, do którego zgłosiło się 1,5 tysiąca drużyn z całego kraju, nasi uczniowie awansowali do rozgrywek centralnych, gdzie zajęli czwarte miejsce. Było to równoznaczne z wyjazdem na finał międzynarodowy, ale wcześniej chłopcy wraz z trenerem **Markiem Maliszewskim** zostali nagrodzeni tygodniowym obozem sportowym w Krakowie. Tam przyglądali się meczowi Wisły Kraków i Lecha Poznań, rozmawiali ze sławnymi piłkarzami: Pawłem Kryształowiczem i ustezaninem – Tomaszem Iwanem, spotkali się z trenerem *Białej Gwiazdy* Jerzym Engelem. Dużym przeżyciem było również zwiedzanie grodu pod Wawelem.

Pozytywne naładowanie energią z pewnością pomogło naszym młodym sportowcom w rozgrywkach międzynarodowych, które odbyły się w Turcji w dniach 19-21 listopada.

Dla uczniów już sam przelot na miejsce turnieju był dużym przeżyciem.

A potem: zaskakujący chłód w Stambule, niezwykła architektura, wizyta w meczecie, oszałamiający rozmach i piękno olbrzymiej metropolii, przekroczenie granicy europejsko-azjatyckiej. – *To zupełnie inny świat. Możemy Turcji wiele pozazdrościć. Nadal nie mogę ochłonąć z wrażenia* – mówił po powrocie trener Marek Maliszewski.

Tylko jedzenie stanowczo zawiodło oczekiwania młodych sportowców. – *Dawali nam jakieś smażone glony!* – stwierdził oburzony Mateusz Chojnacki.

Moc wrażeń zrekompensowała naszym piłkarzom nawet sportowy niedosyt, gdyż zakończyli turniej na siódmym miejscu. Należy jednak wyraźnie podkreślić rangę samego uczestnictwa w zawodach – nasza drużyna jako jedyna reprezentowała całą północną część Polski, gdyż pozostałe trzy zespoły pochodziły ze Śląska.

Dlatego serdecznie gratulujemy trenerowi oraz jego wychowankom tak spektakularnego sukcesu i życzymy następnych laurów.

A oto skład drużyny: Dawid Białek, Szymon Budański, Mateusz Chojnacki, Michał Gruszka, Dawid Kowalewski, Kamil Kowalski, Kordian Pawłyszyn. ✦

Małgorzata Lipska

nauczycielka języka polskiego

w Szkole Podstawowej nr 2 w Uście

IV Międzyszkolny Konkurs Wiedzy o AIDS DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

W Szkole Podstawowej Nr 2 w Słupsku zorganizowano 2 grudnia 2005 r. po raz kolejny Międzyszkolny Konkurs Wiedzy o HIV/AIDS. Cieszył się on jak zwykle popularnością wśród słupskich uczniów. Spotkali się na nim reprezentanci większości szkół podstawowych znajdujących się na terenie miasta (organizatorzy konkursu nie wystawili własnej drużyny).

Koordinatorami konkursu były: Beata Jabłońska-Szczypińska – nauczyciel przyrody i wychowania do życia w rodzinie; Ewa Maleszka – nauczyciel przyrody, doradca metodyczny przyrody i biologii; Jagoda Derda – nauczyciel języka polskiego. Ponadto swoją obecnością uświetniła turniej Dyrektor Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Mariola Rynkiewicz.

Uczestnikami konkursu były: 3 osobowe zespoły uczniowskie, przedstawiciele słupskich szkół podstawowych.

Celem rywalizacji było: ▀ propagowanie podstawowej wiedzy dotyczącej HIV/AIDS; ▀ zdobycie niezbędnych informacji do podejmowania przemyślanych decyzji dotyczących własnego zdrowia, ▀ kształtowanie tolerancji wobec nosicieli wirusa HIV i osób chorych na AIDS.

Źródłami informacji dla uczniów przygotowujących się do konkursu były: ogólnie dostępne broszury o HIV/AIDS, popularnonaukowa literatura zawierająca podstawowe informacje o HIV/AIDS, powszechnie dostępne filmy edukacyjne.

Turniej przebiegał w dwóch etapach: 1. zespołowe rozwiązywanie testu (20 zadań zamkniętych), 2. zespołowe rozwiązanie krzyżówki. W przerwach pomiędzy poszczególnymi konkurencjami goście obejrzeli krótkie scenki poświęcone tolerancji przygotowane przez szkolny kabaret „5 minut dla nas” kierowany przez p. Eleonorę Kroczyńską.

Prace uczniów oceniła komisja składająca się z nauczycieli szkół podstawowych i Dyrektora Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych. Suma punktów otrzymanych z testu i opracowanego dodatkowego zadania decydowała o zdobytym miejscu w konkursie.

Poziom wiedzy dotyczącej tematyki HIV/AIDS wśród uczniów szkół podstawowych okazał się bardzo wysoki. I miejsce w konkursie zdobyli przedstawiciele Szkoły Podstawowej Nr 3, II – uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 6, III równorzędne miejsce – uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 5, 8, 10 i I Społecznej Szkoły Podstawowej.

Dyrektor Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Mariola Rynkiewicz wręczyła w imieniu Prezydenta miasta Słupska Macieja Kobylińskiego dodatkową nagrodę najlepszej drużynie w konkursie.

Beata Jabłońska-Szczypińska i Ewa Maleszka
Szkola Podstawowa Nr 2 w Słupsku

Inne konkursy

👉 JĘZYKA ANGIELSKIEGO I JĘZYKA NIEMIECKIEGO DLA UCZNIÓW KLAS VI SZKÓŁ PODSTAWOWYCH WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Organizator: Szkoła Podstawowa nr 3 w Lęborku, ul. Kossaka 103, 84-300 Lębork, tel/fax, (059) 86-21-905 lub na adres e-mail: sp3-bratek3@wp.pl

Szczegóły: www.sp3.lebork.pl

👉 SKANDYNAWIA - DALEKA CZY BLISKA?

Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli (CODN) oraz Polska Żegluga Bałtycka SA - Polferries zapraszają uczniów szkół ponadgimnazjalnych do wzięcia udziału w ogólnopolskim konkursie pt. „Skandynawia – daleka czy bliska?” Patronat Honorowy nad tym projektem objęły Ambasady Danii, Szwecji, Norwegii, Finlandii. Katedra Skandynawistyki Uniwersytetu Gdańskiego objęła konkurs Patronatem Naukowym. Patroni Medialni to: „Głos Nauczycielski”, „Cogito”, „Podróże”, „Poznaj Świat”, „BIS Polskie Radio”, portal internetowy „Trendy”.

Etapy konkursu: 1. Termin zgłoszeń do etapu szkolnego Konkursu: do 22 grudnia 2005 roku 2. Przeprowadzenie etapu szkolnego Konkursu: do 28 lutego 2006 3. Ogłoszenie listy osób biorących udział w etapach regionalnych: do 6 marca 2006 roku 4. Przeprowadzenie etapu wojewódzkiego Konkursu: 25 marca 2006 roku 5. Finał ogólnopolski Konkursu: 22 kwietnia 2006 roku.

Szczegóły: www.polferries.pl www.codn.edu.pl

👉 XXIX OGÓLNOPOLSKI KONKURS I WYSTAWY TWÓRCZOŚCI PLASTYCZNEJ DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

Prace plastyczne, zgodne z hasłem Konkursu „Krajobraz Polski – Tradycja, Współczesność i Przyszłość”, wyłonione z eliminacji wojewódzkich, należy nadesłać do 25 maja 2006 r. na adres Organizatora: Młodzieżowy Dom Kultury, Rynek 14, 33-300 Nowy Sącz (tel. 018 / 442-07-32).

Szczegółowy program uroczystości podsumowania Konkursu i spotkania laureatów zostanie przekazany we wrześniu 2006r. wojewódzkim koordynatorom konkursu.

Koordinator w województwie pomorskim: Pałac Młodzieży, ul. Ogarna 56, 80-826 Gdańsk

Szczegóły: www.men.waw.pl

D. I.

Konkursy matematyczne

↻ Międzynarodowy Konkurs Matematyczny KANGUR 2006

1. Organizatorzy: Międzynarodowy Konkurs Matematyczny „KANGUR” odbywa się pod patronatem Rady Europy oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu. Inicjatorem Konkursu jest organizacja „Association Kongourou Sans Frontieres” z siedzibą w Paryżu. Organizatorem i koordynatorem Konkursu na terenie Polski jest Krajowy Komitet Organizacyjny przy Wydziale Matematyki i Informatyki UMK w Toruniu.

Prace w zakresie informacji, organizacji i nadzoru nad właściwym przebiegiem Konkursu w regionie słupskim realizowane są przez członków Słupskiego Stowarzyszenia Matematycznego „KANGUR”. Koordynatorami Konkursu z ramienia Stowarzyszenia są: Jerzy Paczkowski – konsultant w ODN w Słupsku, Bogusława Bykowska – nauczyciel w ZS-1 w Lęborku, Małgorzata Kamińska – ODN w Słupsku.

2. Cele Konkursu:

- poszerzanie zainteresowań matematyką,
- rozwijanie intuicji matematycznej,
- zachęcanie uczniów do poznawania i opanowania pojęć oraz metod matematycznych,
- wdrażanie do ścisłego, szczególnie dedukcyjnego rozumowania,
- stosowanie matematycznego rozumowania w sytuacjach praktycznych,
- stosowanie metod eliminacji,
- umiejętność szacowania wyników.

3. Forma i przebieg Konkursu:

- w Konkursie może brać udział każdy uczeń, który wyrazi chęć uczestnictwa oraz wpłaci określoną kwotę,
- Konkurs jest imprezą „samofinansującą się”; środki finansowe na organizację Konkursu i nagrody pochodzą z wpłat wnoszonych przez uczestników Konkursu i ich sponsorów,
- Konkurs będzie przeprowadzany jednorazowo w formie testowej 16. marca 2006 r.,
- w roku szkolnym 2005/06 konkurs jest organizowany w pięciu kategoriach:
„Maluch” – dla klasy 3 i 4 szkoły podstawowej,
„Benjamin” – dla klasy 5 i 6 szkoły podstawowej,
„Kadet” – dla klasy I i II gimnazjum,
„Junior” – dla klasy III gimnazjum, klasy I liceów i techników oraz klas I, II i III zasadniczych szkół zawodowych,
„Student” – dla klas II i III liceów oraz II, III i IV technikum.

4. Zgłoszenia uczestników „KANGURA 2006”:

- a) zgłoszenia uczestników zawierające:
- ilościowe zestawienie tabelaryczne (klasami),
 - listę imienną uczestników (klasami),
 - kserokopię dowodu wpłaty (na podane konto)
- wysyła każda szkoła na adres ODN Słupsk (ul. Bałtycka 29a) z dopiskiem „KANGUR 2006” do 15 stycznia 2006 r.

- b) szkoły, które zgłoszą powyżej 20 uczestników będą organizować eliminacje konkursowe – tj. test – u siebie (punkt kangurowy),
- c) szkoły, które zgłoszą mniej niż 20 uczestników, będą na czas pisania testu dołączone do innej najbliższej szkoły (punktu kangurowego).

↻ XIV Regionalny Konkurs Matematyczny dla uczniów klas I-II szkół ponadgimnazjalnych

Konkurs organizowany jest pod patronatem Słupskiego Stowarzyszenia Matematycznego „KANGUR” we współpracy z II Liceum Ogólnokształcące w Słupsku, oraz Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku.

1. Celem konkursu jest pobudzenie aktywności matematycznej uczniów. Adresowany jest on do uczniów klas I-II szkół ponadgimnazjalnych regionu słupskiego – powiaty: słupski, bytowski, człuchowski, lęborski oraz chojnicki. Przewidywany zakres materiału obejmuje program matematyki klas I-II, z rozszerzeniem na działy pokrewne, z uwzględnieniem elementów geometrii płaskiej i przestrzennej (pola, obwody, powierzchnie, objętości). Konkurs jest kontynuacją konkursów z lat ubiegłych.
2. Konkurs matematyczny organizowany jest w jednej kategorii. **Konkurs przebiega dwuetapowo:**
 - I etap – na szczeblu szkolnym (II.2006r.)
 - II etap – finał regionalny (IV.2006r. w Słupsku).
3. W etapie szkolnym uczeń otrzymuje do rozwiązania cykl zadań. Propozycje zadań zostaną dostarczone przed etapem szkolnym. Prace ucznia ocenia szkolna komisja konkursowa.
4. Szkolna Komisja Konkursowa ma prawo zgłosić do finału regionalnego każdego ucznia, który uzyskał co najmniej 75% punktów na etapie szkolnym. Jeżeli żaden z uczniów nie uzyskał wymaganej minimalnej liczby punktów, Szkolna Komisja Konkursowa może zgłosić 1 (jednego!) najlepszego ucznia, który uzyskał co najmniej 50% punktów na etapie szkolnym.
5. Protokół z etapu szkolnego wraz ze zgłoszeniem najlepszych uczniów (wraz z ich pracami) należy przesać na adres Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku ul. Bałtycka 29 z dopiskiem „Konkurs matematyczny klas I-II szkół ponadgimnazjalnych”.
6. Wojewódzka komisja konkursowa po zapoznaniu się z protokołami i załączonymi pracami uczniów dokona zakwalifikowania ich do finału regionalnego. Informacja na ten temat zostanie przekazana do szkół.

Informacje dodatkowe: www.odn.slupsk.pl/konkursy

Jerzy Paczkowski

prezes Słupskiego Stowarzyszenia KANGUR

Jubileusz Szkoły Podstawowej nr 2 w Słupsku

Tego roku mija 60 lat istnienia Szkoły Podstawowej nr 2 w Słupsku. Gdy powstawała w 1945 roku, miała przed sobą trudne zadania: być instytucją scalającą napływowych mieszkańców miasta, stwarzać warunki do rozwoju i nauki, ale przede wszystkim budować atmosferę pełną nadziei i wiary w dobre jutro. W 1946 roku, kiedy szkołę nękały różne trudności, nastąpiło jej poświęcenie i nadanie imienia Tadeusza Kościuszki¹.

Wrzesień tego roku był czasem, kiedy w budynku przy ulicy Henryka Pobożnego 2 wspominało się te odległe dzieje. Owe 60 lat to przecież nie tylko historia, coś, co minęło. Pamięć o przeszłości ma służyć teraźniejszości.

Wspomnienie wysiłków kolejnych dyrektorów, zawsze pełnej poświęcenia pracy nauczycieli, radość i dumę z osiągnięć tych, którzy tę szkołę ukończyli – wszystko to jest bardzo ważne dla dobrego funkcjonowania dzisiejszej szkoły.

Wspólna praca nauczycieli, dzieci i rodziców nad przygotowaniem tego pięknego święta sprawiła im wiele radości. Ukazał się z tej okazji specjalny numer szkolnej gazетки „Co-Jak”. Rozstrzygnięto konkursy na plakat i wiersz: „Jubileusz 60-lecia szkoły”.

Dnia 29 września w Kościele Najświętszego Serca Jezusowego odbyła się uroczysta msza święta z udziałem uczniów i nauczycieli. Właściwe obchody jubileuszu miały miejsce 30 września.

Na to wyjątkowe spotkanie przybyli uczniowie i pracownicy szkoły (emerytowani i obecni) oraz zaproszeni goście. Mieli oni okazję do podzielenia się jubileuszowymi refleksjami i złożenia życzeń. Głos zabrali m.in.: wiceprezydent miasta, przedstawiciel parlamentarzystów, dyrektorzy innych szkół, goście z Młodzieżowego Centrum Kultury i Szkoły Policji. Dobre słowo dla szkoły mieli również członkowie Związku Nauczycielstwa Polskiego i Rady Rodziców.

Szkoła jest placówką, której często potrzebna jest pomoc innych instytucji oraz osób prywatnych. Z okazji jubileuszu Rada Rodziców i Samorząd Uczniowski przyznały Złote Tarcze oraz dyplomy „Przyjaciel Szkoły” tym, którzy wspierają jej funkcjonowanie.

Szczególnym przeżyciem dla gospodarzy uroczystości i gości było obejrzenie montażu słowno – muzycznego, przygotowanego specjalnie na ten dzień.

Wykonawcami były: zespół „Marzenie” pod kierunkiem A. Pietruszewskiej i K. Sawickiej oraz szkolny kabaret prowadzony przez E. Kroczyńską.

W niezwykle przyjemnej w odbiorze formie przedstawione zostało to, co Szkole Podstawowej nr 2 jest szczególnie bliskie: kultura Kaszub, wysoka sprawność fizyczna, ochrona środowiska, wychowanie patriotyczne. Nie zapomniano też o sukcesach szkoły w rozgrywkach szachowych.

Szczególnie wzruszającym momentem był finał części artystycznej: piosenka – dedykacja absolwentów szkoły. Wzruszeń było wiele.

Rangę tego dnia podkreśliły nagrody przyznane pracownikom szkoły:

- Nagroda Kuratora Oświaty: Kazimierz Skiba
- Nagroda Prezydenta Słupska: Kazimierz Skiba
- Brązowy Krzyż Zasługi:
Helena Zielińska
Ewa Szuchyta
Katarzyna Sawicka
Bogusław Kuma
- Medal Komisji Edukacji Narodowej:
Krystyna Leś
Bożena Matusiak
Barbara Perlińska
Ewa Szuchyta
Eliza Jasiunas

Obchody jubileuszu stworzyły wyjątkową atmosferę w szkole. Wśród pięknych dekoracji i odświętnego wystroju uwydatniła się ważność tego święta. Nauczyciele i uczniowie, mocniej niż zwykle, odczuli, że uczestniczą na co dzień w czymś potrzebnym i wartościowym. ✦

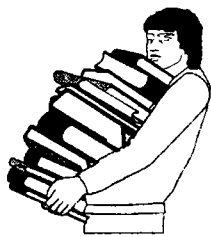
Maria Rój-Krupińska

nauczyciel języka polskiego

w Szkole Podstawowej nr 2 w Słupsku

PRZPIS: ¹ Pełną monografię szkoły napisała Lucyna Szczepańska, nauczycielka historii

KSIĄŻKI CZASOPISMA

AMIR JAN FAZLAGIĆ

Marketingowe zarządzanie szkołą

WYDAWNICTWA CODN WARSZAWA 2003

Na tylnej stronie okładki czytamy, że Amir Jan Fazlagić – pracownik Akademii Ekonomicznej w Poznaniu – napisał dla dyrektorów szkół i pracowników nadzoru oświaty książkę, która ma zainspirować ich „do twórczej pracy nad podnoszeniem jakości funkcjonowania szkoły. Autor proponuje koncepcję zarządzania, która łączy tradycyjne wartości i zasady administrowania szkołą z innowacyjnym podejściem do kwestii zarządzania personelem, jakości usług oraz marketingu. Pokazuje, jak kierować placówką, by stawiała się bardziej atrakcyjna i przyjazna uczniom, rodzicom i nauczycielom”.

A.J.Fazlagić zajmuje się problematyką zarządzania i marketingu. Współpracuje z wieloma ośrodkami naukowymi w Europie i w Stanach Zjednoczonych. Jest autorem publikacji z zakresu marketingu usług i gospodarki opartej na wiedzy. Stąd w swojej koncepcji zarządzania usługami widzi również miejsce dla szkoły, która w pozyskiwaniu „klientów” czyli uczniów (także rodziców) rekomenduje im, promuje swoje usługi edukacyjne.

Autor we wstępie do książki podkreśla, że dokonujące się na przełomie stuleci przekształcenia w światowej gospodarce należy postrzegać jako jej transformację w kierunku gospodarki opartej na wiedzy. Wraz z pojawianiem się nowych technologii zmienia się percepcja świata, a w konsekwencji sposoby kształcenia. Rozwój przemysłu i prymat „produkcji” przyczyniły się do utrwalenia pewnego porządku społecznego, norm myślenia i sposobów organizacji życia społecznego. W tym systemie funkcjonują szkoły.

Bank Światowy wyróżnił cztery filary gospodarki – obszary strategiczne – od których zależy rozwój gospodarki opartej na wiedzy:

1. Edukacja i szkolenia (wykształcone i wykwalifikowane społeczeństwo jest potrzebne do tego, aby two-

żyć, przekazywać i wykorzystywać wiedzę; zadaniem szkoły jest przygotowanie społeczeństwa do pełnienia takiej roli).

2. Infrastruktura informatyczna.
3. Bódcze ekonomiczne i warunki instytucjonalne.
4. Systemy innowacyjne.

Pierwsze dwa rozdziały książki przedstawiają kontekst funkcjonowania współczesnej szkoły oraz uzasadniają konieczność wdrożenia w niej nowoczesnych systemów zarządzania (personalem, jakością pracy i marketingu). Społeczeństwa krajów rozwiniętych określa się mianem społeczeństw opartych na wiedzy. Wykształcenie staje się niezbędnym elementem rozwoju gospodarczego. Wiedza traktowana jest jako najcenniejszy „surowiec strategiczny”. W raporcie z 2000 r. Banku Światowego opisano 7 głównych słabości systemów edukacji w krajach postsocjalistycznych, z czego 5 postulatów dotyczy usprawnienia systemów oświaty w zakresie działań związanych z szeroko rozumianym poprawianiem zarządzania szkołami. Tak więc usprawnienia wymagają:

- pomiar jakości usług edukacyjnych,
- zarządzanie zasobami, szczególnie budżetowymi,
- dostosowanie wydatków na edukację do jej faktycznych potrzeb,
- przeciwdziałanie „odpływowi” nauczycieli ze szkół, m.in. przez zwiększenie płacy,
- funkcjonujące (lepiej lub gorzej) systemy zarządzania i ewaluacji oświaty.

Dalsze dwa rozdziały poświęcone zostały: personelowi oraz zarządzaniu jakością pracy szkoły. I tu autor zwraca uwagę na fakt, że ostateczny rezultat, jakim jest poziom wykształcenia ucznia, nie jest determinowany wyłącznie przez profesjonalizm pracy nauczyciela w klasie. Zanim dyrektor przystąpi do zarządzania jakością swojej oferty i jej marketingiem, musi dobrze rozpoznać zasoby ludzkie, jakimi dysponuje, i właściwie zarządzać personelem. Mowa tu też o osobowości nauczyciela z punktu widzenia zarządzania marketingowego jako części oferty szkoły; także o motywacji jako procesie organizowania i inicjowania czynności, jak też skuteczności motywowania. W sposób odmienny – bardziej pragmatyczny – A.J.Fazlagić rozumie jakość w szkole, wokół której jego zdaniem narosło wiele mitów i uprzedzeń. **Jakość szkoły jest w konsekwencji wypadkową subiektywnych odczuć „klienta” (ucznia, rodzica i in.) oraz „usługodawcy” (nauczycieli, dyrekcji, personelu szkoły).** Ale też szkoła powinna być do pewnego stopnia odizolowana od oddziaływania sił rynkowych. **Autorytet nauczyciela w zakresie jego kompetencji z nauczanego przedmiotu nie może ustąpić autorytetowi „klienta”.**

W rozdziale piątym i szóstym omówione zostały zagadnienia marketingu. Przedstawiono w nich praktyczne sposoby promocji szkoły w lokalnym środowisku. Marketing szkoły to marketing relacji z otoczeniem. Szkoła powinna utrzymywać te relacje i kultywować. Szkoła winna się promować. Celem promocji jest:

- budowanie wizerunku szkoły,
- pozyskiwanie funduszy,
- nawiązanie współpracy, zarządzanie oczekiwaniami klientów,
- redukcja poczucia niepewności u odbiorcy.

W rozdziale siódmym omówiono zagadnienia działalności komercyjnej prowadzonej przez podmioty zewnętrzne na terenie szkoły, adresowane do środowiska uczniów i nauczycieli.

W rozdziale ósmym przedstawiono trzy interesujące studia przypadków, ilustrujące zagadnienia poruszane w książce.

Książkę „czyta się”! Przystępny język, ciekawe przemyślenia i propozycje rozwiązań, duża liczba tabel i rysunków, streszczenia po każdym rozdziale – wszystko to przybliży problematykę zarządzania marketingiem w szkole, sprzyja refleksji i powinno pobudzić do działania nad wypracowaniem własnego systemu nowoczesnego zarządzania szkołą. Warto przytoczyć podsumowanie autora:

„Gdy posługujemy się terminem „zarządzanie marketingowe”, to w istocie dokonujemy syntezy dwóch punktów widzenia, dwóch „światów”, dwóch sposobów postrzegania szkoły. Jeden z nich to świat organizacji i administracji – świat dyrektora szkoły. Drugi to otoczenie szkoły. Pierwszy związany jest z zarządzaniem, drugi – z marketingiem.

Marketingowe zarządzanie szkołą nie jest zespołem sztywnych zasad postępowania. Jest odpowiedzią na pytanie, jak zarządzać szkołą, by nie utraciła ona swojej unikatowej roli, a jednocześnie nie stała się skansenem ery industrialnej w społeczeństwie opartym na wiedzy.” ✦

Jerzy Paczkowski

konsultant ds. mierzenia jakości i ewaluacji działań szkół i placówek oświatowych
w ODN w Słupsku

Podróże z literaturą w tle

Berat leży w środkowej Albanii i należy do miejsc które trzeba koniecznie odwiedzić. Jest to miasto-muzeum, nazywane też miastem tysiąca okien, a to tylko dlatego, że skupiska domów położonych tarasowo lśnią tysiącem szyb odbijających się w słońcu. Nad miastem góruje cytadela w której jest kościół św. Teodora z freskami i ikonami XVI-wiecznego artysty Onufrego i wiele innych zabytków kultury iliryskiej. Wszak Berat jest jednym z najstarszych miast Europy.

W Berat znalazłam się pięknego wrześniowego dnia 2005 roku. Podczas mojej samotnej wyprawy do tego niezwykłego miasta poznałam dwie wspaniałe Albanki. Przeżyłam dzięki nim magiczne godziny w cytadeli na szczycie miasteczka. Widząc, że przysiadłam na kamieniu, zmęczona 40-stopniowym upałem i stromym wejściem, zapytały czy jestem zmęczona i czy chce się napić, a dopiero potem, skąd jestem. Gdy usłyszały, że z Polski, jedna z nich powiedziała: I love Wisława Szymborska. Była to miejscowa nauczycielka i poetka Drita Braho. Towarzyszyła jej Sheko Dauti, pielęgniarka i gospodyni domu tuż za rogiem, do którego natychmiast mnie zaprosiły. Sheko przygotowała poczęstunek na tarasie, orzeźwiający sok śliwkowy i herbatę z lukrecji.

Z tarasu widoczny był szczyt Partyzantów „świętej” góry Tomorri. Kobiety opowiedziały mi, że góra czczona była już w starożytności przez plemiona iliryskie i Greków. Opowiedziały legendę o dwóch olbrzymach toczących walki o dziewczynę z Berat. W wyniku odniesionych ran kolosi zamienili się w góry, a z też dziewczyny oplakującej ich śmierć powstała rzeka Osum. To w jej nurtach utopił się przed dwoma laty młodziutki syn Sheko. Jego zdjęcia zdobią ściany mieszkania.

Z minuty na minutę atmosfera stawała się prawdziwie rodzinna, a gdy Drita zaczęła opowiadać o ciężkim losie kobiet albańskich, o trudach życia, o alkoholizmie męża – wszystkie trzy zaczęłyśmy płakać, a później śmiałyśmy się z siebie przez łzy.

Drita wróciła w rozmowie do poezji naszej noblistki i pochwaliła się, że ma w domu tomik jej poezji w tłumaczeniu na albański Qevqepa Kambo. Na koniec Sheko otworzyła przepastną komodę z haftowanymi przez siebie serwetami i kazała mi coś wybrać w prezencie.

Zostało niewiele czasu na zwiedzanie cytadeli ale nie żałowałam ani jednej chwili. Moje nowe przyjaciółki oprowadziły mnie z dumą po najważniejszych zabytkach (przyznaję w iście japońskim tempie) i odprowadziły za bramę cytadeli. Uniesione ręce w geście pożegnania towarzyszyły mi do chwili gdy straciłam je z oczu. Uwieczniłam te chwile na fotografii.

W parę tygodni po powrocie do domu dostałam przesyłkę z Albanii. Był tam tomik poezji Driety Braho i dwa listy od niej i od Sheko. Wzruszona (znów do łez) czytałam wiersz który dla mnie napisała Drita:

For Elisabeth
That day rised special
as well as such people born
That autumn day in my city
it looked like a star fell dawn

I hope you will come one day
because the life itseelf is a history
I will beg to the grandiose God
to give us that chance again. ✦

Elżbieta Wiśławska

Biblioteka ODN poleca...

Chętkowski D.: L.d.d.w. osierocona generacja. Kraków: Wydaw. Literackie 2004. ISBN 83-08-03634-1

Autor tej książki to nauczyciel łódzkiego liceum. Otrzymał Nagrodę Edukacja XXI za bestseller „Z budy”. Zaczął omawiać z uczniami, prowokować, szokować, pytać. I tak powstała ta książka, która przedstawia niekonwencjonalny zapis lekcji prawdziwie wychowawczych. Ukazuje szczery, wnikliwy, czasem kontrowersyjny i przejmujący portret młodzieży XXI wieku, portret osieroconej generacji.

Jest to lektura obowiązkowa współczesnej młodzieży, a także wychowawców.

Luczak B.: Niepowodzenia w nauce: przyczyny, skutki, zapobieganie. Poznań: Oficyna Wydaw. G&P 2000. ISBN 83-7272-004-5

Autorka tej książki w przystępnej formie przybliża zagadnienia niepowodzeń szkolnych. Rozważa przyczyny niepowodzeń, ekonomiczne, społeczne i pedagogiczne, jak też biopsychiczne. Omawia zaburzenia w rozwoju emocjonalnym i ruchowym, a także zaburzenia w postrzeganiu wzrokowym i słuchowym oraz ich wpływ na kłopoty w nauce. Zwraća uwagę na skutki niepowodzeń, metody i sposoby radzenia sobie z nimi i zapobiegania im. Jest też autorką książki „Nauczanie integralne w klasach I-III z wykorzystaniem technik Freineta”

Sękowski A.E.: Osiągnięcia uczniów zdolnych. Lublin: Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego 2000. ISBN 83-87703-91-5

Autor podejmuje problematykę uczniów, których wybitne zdolności przejawiają się w toku nauki szkolnej. Wybitne osiągnięcia szkolne zależą bowiem nie tylko od poziomu inteligencji, ale również od motywacji, zdolności twórczych oraz innych wymiarów, wśród których autor książki wymienia mądrość. Wiąże się z nią zdolność dokonywania trudnej oceny siebie i otaczającego świata. O osiągnięciach decydują też wartości, jakie człowiek preferuje, a także cele, które sobie stawia i do których dąży. W publikacji zaprezentowano liczne badania prowadzone w Polsce i w innych krajach. Podjęte przez autora zagadnienia przybliżą czytelnikowi problematykę wybitnych zdolności i osiągnięć człowieka.

Danilewska J.: Agresja u dzieci – szkoła porozumienia. Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne 2002. ISBN 83-02-08352-6

W miarę upływu lat naukowego zajmowania się agresją powiększa się wiedza na jej temat, gromadzimy coraz więcej dowodów potwierdzających słuszność teoretycznych poglądów dotyczących genezy zjawiska. Początkowo stanowiła ona przedmiot dociekań psychologicznych, nieco później – socjologicznych i pedagogicznych. Ostatnio podejmowane są na całym świecie, także w Polsce, szeroko zakrojone badania interdyscyplinarne ujmujące jednocześnie wielostronne uwarunkowania agresji. Od lat doskonalone są narzędzia i procedury diagnostyczne. Dzięki nim coraz lepiej poznajemy rozmiar zagrożenia, rodzaje zaburzeń zachowania i niedostosowania społecznego. Autorka pokazuje nauczycielom szkoły podstawowej jakie działania wychowawcze sprzyjają rozwojowi społecznemu ucznia, zachęcając do pacy profilaktycznej.

Gomez A.M.: Gdy dziecko ma problemy w klasie. Kraków: Wydaw. eSPe 2002. ISBN 83-89167-10-7

Problemy, które rodzą się w szkole, są obecnie tematem bardzo popularnym, zarówno wśród osób bezpośrednio związanych z edukacją (nauczycieli, rodziców, uczniów), jak i wszystkich innych zainteresowanych tą dziedziną. W książce tej przedstawiono różnorodne wzorce zachowań po to, aby rodzice i nauczyciele potrafili sprostać problemom najczęściej spotykanym wśród dzieci w wieku przed-szkolnym oraz szkolnym; aby starali się rozpoznać źródła konfliktów, a jednocześnie nabrali przekonania, że można je złagodzić. ♦

*Wybrała Elżbieta Pliszka
konsultant ds. informacji pedagogicznej
w ODN w Słupsku*

Wydział Multimedialny Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Słupsku

USŁUGI

- udostępnia zbiory multimedialne (VHS, CD, DVD)
- udostępnia usługę nieodpłatnego korzystania z Internetu w ramach jednego stanowiska internetowego (oferta dla studentów i nauczycieli)
- udziela czytelnikom informacji o zbiorach bezpośrednio w siedzibie Wydziału Multimedialnego, drogą telefoniczną oraz e-mailem: filmoteka.pbw.slupsk@interia.pl oraz filmoteka_pbw_slupsk@oswiata.org.pl
- udostępnia czytelnikom zestawienia tematyczne w siedzibie wydziału oraz na stronie internetowej www.pbw_slupsk.oswiata.org.pl
- prowadzi grupowe i indywidualne projekcje filmów
- oferuje usługę nieodpłatnego dostępu do Internetu; stanowisko internetowe służy wyłącznie celom edukacyjnym. Nauczyciele – bibliotekarze opiekujący się stanowiskiem internetowym wspierają studentów i nauczycieli w wyszukiwaniu oraz archiwizowaniu informacji, prowadzą szkolenia z podstaw posługiwania się internetem.

NOWA USŁUGA WYDZIAŁU MULTIMEDIALNEGO

Internetowe Centrum Informacji Multimedialnej

Od stycznia 2006 roku w Wydziale Multimedialnym PBW w Słupsku nastąpi otwarcie Internetowego Centrum Informacji Multimedialnej. Centrum wyposażone będzie w sześć stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu. Nauczyciele będą mogli korzystać z zainstalowanego pakietu biurowego OFFICE, programu służącego do przygotowania prezentacji multimedialnej, programu do projektowania stron internetowych oraz multimedialnych programów dydaktycznych. Internetowe Centrum Informacji Multimedialnej współfinansowane jest przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Centrum umożliwi realizację Priorytetu 2 Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich („Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy”). Instytucją wdrażającą będzie Ministerstwo Edukacji i Nauki.

ZASADY KORZYSTANIA Z USŁUG I ZBIORÓW

Kasety VHS i płyty CD/DVD wypożyczane są nieodpłatnie:

- na okres 2 dni placówkom i osobom prywatnym z terenu miasta Słupska
- na okres 4 dni placówkom oraz osobom prywatnym spoza Słupska
Za każdy następny dzień przetrzymywania nośnika opłata wynosi 1 zł (oprócz soboty i niedzieli). ♦

NOWOŚCI W ZBIORACH

BAJKA, LEKTURA, FABUŁA – P-LE, SP

168 Bajki z mojego dzieciństwa cz.1: Piękna i bestia; Dzikie łabędzie; Kiedy spełniają się życzenia, (110') [DVD]
169 Bajki z mojego dzieciństwa cz.2: Kopciuszek; Pinokio i złoty klucz; Ostatni płatek, (118') [DVD]

EDUKACJA WCZESNOSZKOLNA

161 Być i mieć, reż.N.Philibert, MATA FILMS 2002 (100') [DVD]

JĘZYK POLSKI

219 Laureaci literackiej Nagrody Nobla: Wisława Szymborska, 2005 [CD]
220 Laureaci literackiej Nagrody Nobla: Władysław Reymont, 2005 [CD]
221 Laureaci literackiej Nagrody Nobla: Henryk Sienkiewicz, 2005 [CD]
222 Laureaci literackiej Nagrody Nobla: Czesław Miłosz, 2005 [CD]

KLASYKA KINA

149 Nieugięci, reż.L.Tamahori, LARGO ENT. 1996 (100') [DVD]
150 Buntownik bez powodu, reż.N.Ray, RENEWED 1955 (106') [DVD]
151 Fanatyk, H.Bean, Best Film 2003 (99') [DVD]
152 Powrót do tajemniczego ogrodu, reż.M.Tuchner, America Video Film 2004 (95') [DVD]
153 Na wschód od Edenu, reż.E.Kazan, RENEWED 1954 (113') [DVD]
154 W stronę morza, reż.A.Amenabar, SOGEPAQ 2004 (120') [DVD]
155 Kobiety na skraju załamania nerwowego, reż.P.Almodovar, EL DESEO 1988 (85'') [DVD]
156 Dwaj bracia, reż.J.J.Annaud, PATHE RENN PROD. 2004 (101') [DVD]
157 Chłopi, reż.J.Rybkowski, PRF „KADR” 1073 (116') [DVD]
158 Powrót, reż.A.Zwiagincew, RENFILM 2003 (105') [DVD]
159 Złoto dla zuchwałych, reż. B.G.Hutton, TUNER ENT. 1970 (138') [DVD]
160 Aleksander, reż.O.Stone, IMF3 2004 (170') [DVD]
162 Prawo do wolności, reż.Don McBreaty, Blueprint. ENT. 2004 (88') [DVD]
163 Aviator, reż.M.Scorsese, IEG 2003 (163') [DVD]
164, 165 Za wszelką cenę, reż.C.Eastwood, Warner Bros 2004 (132'') [DVD]
166 Wyrok na Franciszka Kłosa, reż.A.Wajda, TVP 2000 (96') [DVD]
167 Fała, reż.P.Lazarkiewicz, PROPAGANDA 1986 (80') [DVD]

KULTURA POWSZECHNA

170 Papież Jan Paweł II. Budowniczy mostów, Paramount Pict. 2005 (55') [DVD]

PEDAGOGIKA OGÓLNA

161 Być i mieć, reż.N.Philibert, MATA FILMS 2002 (100'') [DVD]
PSYCHOLOGIA
1407 Josh McDowell w Polsce. Budowanie miłości, VOCATIO 2001 (50') [DVD]

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

161 Być i mieć, reż.N.Philibert, MATA FILMS 2002 (100'') [DVD]

opracowanie: **Renata Mazurek**

kierownik Wydziału Multimedialnego PBW w Słupsku

To warto przeczytać

WYBÓR ZE ZBIORÓW PBW

GAZETKA SZKOLNA

• wydawnictwa zwarte

1. Dziennikarstwo i świat mediów / pod red. Zbigniewa Bauera i Edwarda Chudzińskiego. - Kraków : „Universitas”, 2000. - 438 s
2. Frensham Raymond. Jak napisać scenariusz / przeł. Paweł Wawrzyszko. - Kraków : Wydaw. Literackie, 1999. - 284 s.
3. Jedliński Ryszard. Gatunki publicystyczne w szkole średniej. - Wwa : WSiP, 1984. - 223 s.
4. Kita Małgorzata. Wywiad prasowy : język - gatunek - interakcja. - Katowice : Wydaw. UŚ, 1998. - 215 s.
5. Kuziak Michał. Jak pisać? - Bielsko-Biała : „Park”, 2001. - 330 s.
6. Magdoń Andrzej. Reporter i jego warsztat. - Kraków: „Universitas”, 2000. - 206 s.
7. Mroziewicz Krzysztof. Dziennikarz w globalnej wiosce. - Wwa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 2004. - 216 s.
8. Pisarek Walery. Nowa retoryka dziennikarska. - Kraków : „Universitas”, 2002. - 291 s.
9. Wolny Kazimierz. Reportaż - jak go napisać : poradnik dla słuchaczy studiów dziennikarskich. - Rzeszów : „Fosze”. 1996. - 191 s.

• artykuły z czasopism

1. Czy gazetka uczniowska może pełnić w szkole funkcję wewnętrznego „public relations”? [opis i analiza przypadku] / Nowak Elżbieta // Biblioteka w Szkole. 2003, nr 9, s.2-3
2. Czy mała gazetka może być dużą gazetą? / Sendor Jolanta // Życie Szkoły. 2004, nr 7, s.45-47
3. Gazetka szkolna : [...] nietypowa forma pracy z czytelnikiem. / Stanisławczyk Teresa // Biblioteka w Szkole. 1999, nr 10, s.16-17
4. Gazetki szkolne : wybór artykułów z czasopism. / Raczek Alicja // Nowe w Szkole. 2002, nr 10, s.28
5. Gazetki w mojej pracowni języka niemieckiego / Szvajgier Halina // Języki Obce w Szkole. 2004, nr 6, s.214-218
6. Kółko dziennikarskie. / Nadstawna Anna // Informator Oświatowy. 2001, nr 5, s.32-34
7. Nasz świat, nasze sprawy : program zajęć szkolnego koła dziennikarskiego. / Kuzańska Ewa // Wszystko dla szkoły. 2002, nr 7-8, s.21-23
8. Nie zmarnować szansy, czyli o gazetkach uczniowskich. / Sowiński Gerard // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. 1997, nr 3, s.33-39
9. O czym warto pisać w szkolnej gazecie / Drzewiecki Piotr // Gazeta Szkolna. 2005, nr 27-28, s.17
10. Pisz tak, jak mówisz, czyli to i owo o dziennikarstwie – propozycja warsztatów. / Miller Magda // Biblioteka w Szkole. 1999, nr 10, s.14-15
11. Promocja zdrowego stylu życia - redagowanie gazetki szkolnej : konspekt zajęć / Dombrowska T. i in. [SP i Gim.] // Biblioteka w Szkole. 2002, nr 4, s.18
12. Redagujemy czasopismo o tematyce ekologicznej : projekt edukacyjny dla gimnazjum. / Kulińska Irena // Biblioteka w Szkole. 2003, nr 12, s.16
13. Refleksje nad szkolną gazetką. / Kotwicka Irena // Nowa Szkoła. 1994, nr 4, s.252-253
14. Stworzyć gazetę hufcową! / Piwek Adam // Czuwaj. 2004, nr 1, s.28-29

15. Szalejący reporter, czyli jak zacząć (i szybko nie przestać) wydawać szkolną gazetę? / Miller Magda, Wasilewski Juliusz / Biblioteka w Szkole. 1999, nr 10, s.8-13
16. Sztuka tworzenia gazetek szkolnych / Sura Elżbieta // Edukacja i Dialog. 2005, nr 3, s.42-46
17. Wydajemy szkolną gazetkę, czyli jak pracuje zespół redakcyjny „Gimzetki” / Łopuszyńska-Ratyna Małgorzata // Biblioteka w Szkole. 2005, nr 5, s.18-21
18. Zastosowanie faxu jako europejskiego medium edukacyjnego. [„Fax!”-europejska gazeta uczniowska] / Pielachowski Józef // Edukacja Medialna. 1997, nr 1, s.18-22

opracowanie: **Wioletta Pająk**
Wydział Informacyjno-Bibliograficzny

KLASA SZKOLNA

• wydawnictwa zwarte

1. Bilińska-Suchanek Ewa. Pozycja społeczna „uczniwa przeciętnego” w klasie szkolnej. - Słupsk : WSP, 1994. - 158 s.
2. Fontana David. Kierowanie klasą i jej kontrola. W : Psychologia dla nauczycieli / David Fontana. - Poznań : Wydaw. Zys i S-ka. 1998. - 375-402 s.
3. Mieszalski Stefan. O przymusie i dyscyplinie w klasie szkolnej. - Wwa : WSiP, 1997. - 123 s.
4. Napiórkowska Zofia. Samorządna organizacja życia klasy : (z doświadczeń klas freinetowskich). - Kraków : „Impuls”, 2002. - 107 s.
5. Nolting Hans. Jak zachować porządek w klasie / przekł. Marian Leon Kalinowski. - Gdańsk : Gdańskie Wydaw. Psychologiczne., 2004. - 131 s.
6. Reid J., Forrester P., Cook J.. Uczenie się w małych grupach w klasie / tłum. [z ang.] Ewa Troczyńska, Józef Troczyński. - Wwa : WSiP, 1997. - 80 s.
7. Robertson John. Jak zapewnić dyscyplinę, ład i uwagę w klasie / tł. [z jęz. ang.] Krzysztof Kruszewski. - Wwa : WSiP, 1998. - 251 s.
8. Skorek Ewa Małgorzata. Dzieci z zaburzeniami mowy wśród rówieśników w klasie szkolnej. - Kraków: „Impuls”, 2005. - 47 s.
9. Woźniak Robert. Zarys socjologii edukacji i zachowań społecznych. - Koszalin : Wydaw. Uczelniane BWSiH. 1998. - 344 s.
10. Wragg Edward. Co i jak obserwować w klasie? / tł. [z ang.] Krzysztof Kruszewski. - Wwa : „Żak”, 2001. - 202 s.

• artykuły z czasopism

1. Budowanie poczucia własnej tożsamości uczniów : ćwiczenia służące samopoznaniu. [propozycja zajęć na godziny wychowawcze] / Chomczyńska-Miliszewicz Mariola // Nowa Szkoła. 1995, nr 2, s.19-21
2. Co z tą segregacją? / Węglowska-Wojt Maria // Dyrektor Szkoły. 2005, nr 4, s.44-45
3. Diagnoza i korekta stosunków społecznych w klasie szkolnej. / Lipman Lucyna // Psychologia Wychowawcza. 1993, nr 3, s.225-231
4. Dobór uczniów do oddziałów klasy pierwszej szkoły podstawowej w opinii nauczycieli klas początkowych. / Lisowska Elżbieta // Edukacja. 1997, nr 4, s.75-83
5. Dyscyplina w klasie szkolnej - temat niepopularny. / Murawska Anna // Nowa Szkoła. 1998, nr 2, s.26-29
6. Gdy uczeń jest odrzucany przez grupę. / Rechnio Beata // Wszystko dla szkoły. 2005, nr 1, s.3-5
7. Gry i zabawy integracyjne. / Januszewska Justyna // Klocki Autonomiczne w Szkole. 1999, nr 3, s.54-56

8. Integracja w grupie edukacyjnej. / Smykowski Błażej // Edukacja. 2003, nr 3, s.60-71
9. Integrowanie zespołu klasowego : opis działań wychowawczych. / Zdrojewska-Bielawska Urszula // Nowa Szkoła. 2005, nr 4, s.29-32
10. Jak funkcjonuje zespół. / M.T. // Gazeta Szkolna. 2000, nr 16, s.8-11
11. Jak integrować klasę szkolną ? : propozycje dla nauczycieli liceum. / Chaber-Dądela Anna // Nowa Szkoła. 2003, nr 7, s.20-24
12. Jak integrować klasę. / Charuba Małgorzata // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. 1995, nr 3, s.18-22
13. Jak się czujesz w klasie? / Sendyk Marzena // Edukacja i Dialog. 2004, nr 8, s.48-53
14. Klasa szkolna - miejsce uczenia się i rozwoju. [cz.2] / Garate M., Gomez E. // Edukacja i Dialog. 1997, nr 10, s.55-60
15. Klasa szkolna - miejsce uczenia się i rozwoju. [cz.1] / Garate Milagros, Gomez Eva // Edukacja i Dialog. 1997, nr 9, s.41-47
16. Klasa szkolna jako grupa społeczna (ujęcie dynamiczne). / Kozłowski Waldemar // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. 1995, nr 3, s.13-16
17. Klasa szkolna jako grupa społeczna : ujęcie statyczne. [wkładka] / Kozłowski Waldemar // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. 1995, nr 1, s.8-10
18. Klasa szkolna jako miejsce doświadczeń społecznych uczniów. / Sendyk Marzena // Edukacja. 2001, nr 2, s.56-67
19. Klasa szkolna w świetle zjawisk i procesów grupowych / Pałus Katarzyna // Remedium. 2005, nr 7-8, s.10-11
20. Klasa szkolna, czyli kluczowe miejsce osiągania celów programu szkoły. / Pielachowski Józef // Edukacja Medialna. 1999, nr 1, s.28-37
21. Klasa szkolna, czyli kluczowe miejsce osiągania celów programu szkoły. [cz.2] Jak konstruować konspekt zajęć. / Pielachowski Józef // Edukacja Medialna. 1999, nr 2, s.9-13
22. Klasa uczniów zdolnych. / Szewczyk Jerzy // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. 1995, nr 2, s.37-39
23. Mam problem z dyscypliną w klasie. / Bruzik Aniela // Edukacja i Dialog. 2002, nr 8, s.40-46
24. Nauczyciele o segregacji. // Gazeta Szkolna. 2004, nr 37, s.6-8
25. Poszukiwanie wartości w klasie szkolnej. [cz.1] / Hiszpańska Bogumiła // Edukacja i Dialog. 1993, nr 8, s.43-46
26. Poszukiwanie wartości w klasie szkolnej. [cz.2] / Hiszpańska Bogumiła // Edukacja i Dialog. 1993, nr 9, s.42-44
27. Poznajmy się / Jabłońska Bożena // Nowa Szkoła. 2005, nr 5, s.58-60
28. Pozycja socjometryczna uczniów z zaburzeniami rozwojowymi w klasie szkolnej. / Weiner Michał // Szkoła Specjalna. 1998, nr 3, s.131-137
29. Profilaktyczne walory pracy z grupą. [wkładka] / Rylke Hanna // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. 1995, nr 1, s.11-14
30. „Recepta” na dobrą klasę. / Kuncewicz-Dygała Danuta // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. 1999, nr 9, s.22-24
31. Rola klasy w stymulowaniu rozwoju dziecka w młodszym wieku szkolnym. / Pawłowska Halina // Życie Szkoły. 2000, nr 1, s.25-29
32. Rozwiązywanie konfliktów w klasie. / Gawryś Maria // Edukacja i Dialog. 2002, nr 8, s.35-39
33. Rozwiązywanie problemu zaburzonych relacji między uczniami. [studium przypadku] / Zarzycka Elżbieta // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. 2001, nr 9, s.23-28
34. Równi, równiejsi. [segregacja uczniów] / Stróżyna Krystyna // Głos Nauczycielski. 2004, nr 48, s.3
35. Socjometria. / Gwizdek B., Sołtys E. // Remedium 2004, nr 11, s.8-9
36. Socjoterapia w klasie. / Jaśkiewicz Grażyna, Kołpakowska Łucja // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. 1998, nr 9, s.27-28
37. Struktura cech osobowości uczniów akceptowanych i odrzuconych w klasie szkolnej. / Sikorski Wiesław // Opieka-Wychowanie-Terapia. 2000, nr 3, s.9-13
38. Sytuacje edukacyjne wspierające uczestnictwo dzieci w życiu klasy. / Wojciechowska-Charlak Barbara // Życie Szkoły. 1996, nr 7, s.399-403
39. Tworzenie atmosfery bezpiecznej w klasie. / Chomczyńska-Miliszkiwicz Mariola // Nowa Szkoła. 1994, nr 10, s.600-603
40. Udział komunikacji edukacyjnej nauczycieli w kreowaniu klimatu społecznego klasy szkolnej. / Marek Elżbieta // Życie Szkoły. 1997, nr 1, s.3-8
41. Ukryta selekcja - atrybut edukacji : uczniowie wobec podziałów i doborów w klasach szkolnych / Preuss-Kuchta Lucyna // Edukacja. 2005, nr 2, s.43-50
42. Współzawodnictwo czy współpraca w klasie szkolnej? / Pachociński Ryszard // Nowa Szkoła. 1997, nr 4, s.32-34
43. Współzawodnictwo międzyklasowe. / Konicki Edward // Szkoła Zawodowa. 2000, nr 2, s.41-45
44. Zarządzanie klasą szkolną. / Bardziejewska Mariola // Edukacja. 2003, nr 1, s.75-86

HOSPITACJA DIAGNOZUJĄCA

1. Dyrektor diagnozuje w czasie hospitacji / Kruszewski Andrzej // Gazeta Szkolna. 2005, nr 10, s.14-15
2. Hospitacja diagnozująca / Kwiatkowska J., Rzemieniuk B. // Życie Szkoły. 2005, nr 7, s.27-37
3. Hospitacja diagnozująca - wskazówki ku lepszemu / Wal lwnona // Dyrektor Szkoły. 2005, nr 2, s.8-10
4. Hospitacja diagnozująca jako narzędzie mierzenia i monitorowania jakości pracy szkoły. / Stefańska Kazimiera // Nowa Szkoła. 2004, nr 2, s.14-17
5. Hospitacja diagnozująca jako przykład monitoringu rozwoju ucznia. / Kaczmarek Irena // Edukacja Medialna. 2001, nr 2, s.1719
6. Hospitacja diagnozująca na lekcji historii w szkole podstawowej / Gorlewska Anna // Wszystko dla szkoły. 2005, nr 9, s.12-16
7. Hospitacja diagnozująca narzędziem mierzenia jakości pracy szkoły. / Talik Maria // Dyrektor Szkoły. 2004, nr 4, s.44-46
8. Hospitacja diagnozująca w szkole podstawowej. / Dymek Anna // Matematyka. 2003, nr 3, s.149-150
9. Hospitacja diagnozująca w szkole ponadgimnazjalnej. / Chodura Małgorzata // Matematyka. 2004, nr 1, s.26-28
10. Hospitacja diagnozująca z języka niemieckiego. / Tomala Bożena // Języki Obce w Szkole. 2004, nr 5, s.81-83
11. Hospitacja diagnozująca. / Durda Marek // Nowe w Szkole. 2002, nr 3, s.5-6
12. Hospitacja diagnozująca. / Głowacka M., Huszcza B. // Gazeta Szkolna. 2004, nr 5, s.X
13. Hospitacja diagnozująca. / Stochel Teresa // Matematyka. 2003, nr 3, s.148-149
14. Hospitowanie diagnozujące, zalety i dylematy. / Olejniczak Tomasz // Edukacja Medialna. 2003, nr 4, s.7-11
15. Jak przekonać radę pedagogiczną do hospitacji diagnozującej? / Błażusiak K., Sokół M. // Dyrektor Szkoły. 2001, nr 1, s.28-30
16. Wyprawa wehikułem czasu w przeszłość : konkurs. [konspekt lekcji historii w kl. V SP] / Pietrusińska Elżbieta // Wszystko dla szkoły. 2004, nr 5, s.13-14

opracowanie: *Jolanta Janonis*
Wydział Informacyjno-Bibliograficzny

Do widzenia, Emilko!

Kochana Emilko, to na pewno dzięki Tobie, wiosenne poetyckie spotkania były takie kolorowe i takie ciepłe, pomimo, że czasem zacinął jeszcze śnieg i szarpał słowa zimny nadmorski wiatr....

„...Przebiśnięciem, zawilcem,
krokusem, pierwiosnkiem,
liryką i epiką -
znak, że mamy Wiosnę...”

To fragment wiersza, jakim od pewnego czasu budziliśmy corocznie po ziemie Słupską Wiosnę Literacką. Wiersza napisanego przez Emilkę Waśniowską, ukochanego, cudownego Gościa literackich wiosen. Przyjeżdżała do Słupska każdego roku, począwszy od 1995 aż do 2004, kiedy to już widzieliśmy, jak dzielnie walczy z chorobą. Wielokrotnie uczestniczyła w spotkaniach ze studentami Pomorskiej Akademii Pedagogicznej, nauczycielami i bibliotekarzami i rodzicami uczniów różnych typów szkół, członkami koła Polskiego Towarzystwa Psychologicznego.

Małgorzata Musierowicz napisała niedawno, że Emilka Waśniowska „chodzi sobie po świecie i zaraża miłością”. Widzieliśmy to i czuliśmy na sobie. Czuli to wszyscy, którzy mieli możliwość uczestniczenia w spotkaniach z Nią. Po każdym takim spotkaniu Emilka zostawiała na twarzach dzieci uśmiech, w ich serduszkach radość, a w naszych, dorosłych duszach czułą refleksję o tym, jak wszyscy wokół potrzebują ciepłej życzliwości i zrozumienia. Była niezrównanym przykładem skutecznego zarażania ciepłem i życzliwością.

Emilko, śpieszyłaś się kochać ludzi, a my z tego korzystaliśmy ten pośpiech i ogrom miłości został dla nas w Twoich wierszach....

Agata Szklarkowska w imieniu pracowników
PBW w Słupsku

Siewca

Uczniom i Przyjaciółom w dniu
serdecznego koncertu w poznańskim zamku

**Inni zbierali
ja siałam
w sianiu się zakochałam
w rzucaniu słów na wiatr**

**mniejsza
o pole o rolę
o plony o zagony
nagrody i zagrody
byle siał
byle siał**

**a dziś
patrzcie dożytki
moi chłopcy tacy rośli
i dorosłe już dziewczynki
z dziećmi na rękach
przyszli do zamku
urodzaj uczuć trwa bez ustanku
urodzaj dobra
na przystanku myśli
prosto z dzieciństwa
z ławki pod oknem
wstali
i dla mnie przyszli
myślałam
noszę ich w sobie
a oni mnie wzięli pod rękę
żeby być blisko
w bólu w chorobie**

**i to jest
siewcy szczęście**

Bydgoszcz 12.11.2003 r.

(Z tomu „Nie obrażam się na Boga”
dedykowanego Przyjaciółom w biedzie)

Emilia Teresa Waśniowska (1954-2005)

Poetka, pisarka, pedagog, polonistka i dyrektor Szkoły Podstawowej nr 34 w Poznaniu. Odznaczona Nagrodą MEN I stopnia oraz Odznaką TPD „Przyjaciel Dziecka” i wieloma innymi, krzewicielka kultury i inicjatorka wielu imprez, bezgranicznie kochająca dzieci. Opublikowała m.in.: „Przychylić ziemi” (1983), „Kajtek” (1986), „Mili - lili - lawi” (1988), „Przychodzę do ciebie” (1989), „Bezkidzkie obrazki” (1997), „Powrót Wojciecha” (1997), „Kiedy słyhać ptaki” (1998), „Oswajam strach” (2001), „Pokochać Babę Jagę” (2002), „Nie obrażam się na Boga” (2004), „Imię to nie fraszka” (2005).

- Biblioteka Narodowa - Ośrodek ISSN
- Biblioteka Jagiellońska - Sekcja Egzemplarza Obowiązkowego
- Mediateka Centralnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie
- Pomorskie Kuratorium Oświaty w Gdańsku
- Delegatura Pomorskiego Kuratorium Oświaty w Słupsku
- Urząd Marszałkowski w Gdańsku - Departament Polityki Społecznej
- Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku
- inne ośrodki doskonalenia w kraju
- prenumeratorzy (placówki oświatowe i indywidualni czytelnicy)
- autorzy publikacji

prenumerata <
sprzedaż <
w siedzibie ODN
w Księgarni Szkolnej
w Słupsku
ul. Wojska Polskiego 28
udostępnianie <
w Bibliotece ODN
w Pedagogicznej Bibliotece
Wojewódzkiej w Słupsku

WSKAZÓWKI DLA PRZYGOTOWUJĄCYCH PUBLIKACJĘ

- *Artykuły i opracowania przeznaczone do publikacji należy dostarczać w postaci wydruku komputerowego i dyskietki zawierającej zapisany tekst.*
- *Tekst nie powinien przekraczać 6 stron formatu A4. Powinien być napisany czcionką wielkości 12 pkt., z zachowaniem marginesu i podwójnego odstępu między wierszami (lub 3 strony formatu A4, czcionka wielkości 12 pkt. i z zachowaniem pojedynczego odstępu między wierszami).*
- *Tekst należy podpisać własnoręcznie. Ponadto konieczne są następujące informacje: a) imię i nazwisko autora, b) miejsce pracy i ewentualnie pełniona funkcja (nauczyciel przedmiotu, pedagog, dyrektor, wicedyrektor itp.), c) adres domowy i (ewentualnie) numer telefonu.*
- *Do tekstu należy dołączyć oświadczenie stwierdzające, że materiał nie był opublikowany.*
- *Tabele, wzory matematyczne i rysunki należy stosować tylko wtedy, gdy jest to niezbędne.*
- *Należy stosować ogólnie przyjęte oznaczenia i symbole; unikać skrótów.*
- *Tekst powinien być komunikatywny, nienaganny pod względem poprawności językowej.*
- *W wykazie literatury podać należy te pozycje, z których autor korzystał, tj. książki, czasopisma, inną dokumentację.*
- *W przypadku artykułów o tematyce ogólnej (teoretycznej) oraz cytowania innych autorów bibliografia jest obowiązkowa (wzór opisu bibliograficznego w Nr 1/05 "Informatora Oświatowego" oraz na stronie www.odn.slupsk.pl).*

UWAGA:

- *Prosimy poprzedzać opisem sytuacji dydaktycznej w danym zespole uczniów:*
 - konspekty
 - scenariusze zajęć
 - scenariusze imprez szkolnych.

INFORMATOR OŚWIATOWY NR 5/05 ISSN 1505-0904

REDAKCJA: Jan Tyborczyk, Dorota Iwanowicz

WSPÓŁPRACA: Małgorzata Buczak, Jerzy Byczkowski, Irena Czyż, Jolanta Gierszewska, Władysława Hanuszewicz, Renata Kołosowska, Łucja Knop, Jolanta Korzeniewska, Elżbieta Kowalczyk, Lech Kowalewski, Małgorzata Kowalska, Halina Krupa, Mariola Łukasiuk, Grażyna Maciejewska, Ewa Misiewicz, Jerzy Paczkowski, Elżbieta Pliszka, Grażyna Przybylak, Alina Rabowska, Anna Maria Rombalska, Dorota Werbińska, Maria Grażyna Wieczorek, Marek Wróblewski, Bożena Żuk

SKŁAD KOMPUTEROWY: Dorota Iwanowicz **KOREKTA:** Jan Tyborczyk

WYKONANIE TECHNICZNE: Marta Jedlińska **OKŁADKA:** Drukarnia BOXPOL

WYDAWCA: Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku, ul. Bałtycka 29, tel/fax sekretariat (059) 842-35-67, centrala (059) 842-34-62, redakcja (059) 842-42-18; www.odn.slupsk.pl; e-mail: odn@odn.slupsk.pl; sekretariat@odn.slupsk.pl; kursy@odn.slupsk.pl; biblioteka@odn.slupsk.pl

Zastrzegamy sobie prawo do skracania tekstów i do nadawania im własnych tytułów. Materiały prosimy przysyłać na dyskietkach lub e-mailem: odn@odn.slupsk.pl Numer zamknięto 13.12.2005r.

TO MIEJSCE
CZEKA
NA
TWOJĄ
REKLAMĘ

NAZWA I ZAKRES

- DIKE to nazwa greckiej bogini sprawiedliwości
- Projekt DIKE dotyczy:
 - analizy stanu prawnego i faktycznego oraz refleksji o sytuacji ofiar przestępstw
 - działań w celu polepszenie opieki nad ofiarami przemocy
- Kraje partnerskie: Włochy, Hiszpania, Polska i Wielka Brytania
- Koordynator w Polsce: AD ASTRA, 78-100 Kołobrzeg, ul. Warszawska 48

CELE PROJEKTU

- polepszenie kompetencji aparatów sprawiedliwości oraz organów porządku publicznego w zakresie metodologii podejścia do problemów ofiar przestępstw oraz udzielania im pomocy i wsparcia psychoemocjonalnego
- doskonalenie umiejętności pracowników zajmujących się ofiarami przestępstw
- zmniejszenie poczucia braku zaufania obywateli do organów porządku publicznego i poczucia braku bezpieczeństwa
- wymiana doświadczeń i ewaluacja rezultatów

FAZY I FORMY REALIZACJI

Przygotowanie

- opracowanie w trzech językach: hiszpańskim, polskim i włoskim - tekstów porozumień
- zredagowanie programu szkoleniowego według wspólnego modelu /wzoru/
- przyjęcie wspólnych instrumentów monitorowania i ewaluacji
- ustalenie zasad naboru beneficjentów - równego uczestnictwa kobiet i mężczyzn

Przeprowadzenie szkoleń /kursów/

- uczestnicy: pracownicy aparatu sprawiedliwości i pracownicy socjalni z Włoch, Hiszpanii, Polski (po 40 osób z kraju partnerskiego)
- tematyka: zarządzanie konfliktami, funkcja sił porządkowych w procesach mediacyjnych oraz struktura konfliktów, techniki słuchania i empatycznego wysłuchiwanie, przyjmowania do wiadomości, ćwiczenia praktyczne - symulacja przy wsparciu psychologów
- kadra prowadząca zajęcia: eksperci w zakresie socjologii, kryminologii, psychologii

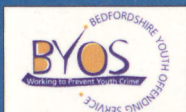
Monitorowanie i ewaluacja

- dwa spotkania zespołu monitorującego - w Hiszpanii i w Polsce /realizacja projektu, wymiana doświadczeń, porównanie rezultatów, sposoby kontynuacji/

Spotkanie podsumowujące we Włoszech z udziałem partnera angielskiego

Upowszechnianie

- przygotowanie publikacji podsumowującej zebrane doświadczenia, osiągnięte rezultaty

PRODUKTY I REZULTATY

Informacja

- 3000 broszur zredagowanych po włosku, hiszpańsku i po polsku

Materiały dydaktyczne

- wypracowane i zrealizowane w trzech krajach (każdy z nich w języku oryginalnym)

Dokumentacja kursu szkoleniowego

- 100 CD-ROM-ów ze sfilmowanymi zajęciami praktycznymi, zarejestrowane w trzech językach (włoskim, hiszpańskim i polskim)
- 500 publikacji opisujących działania projektu oraz jego rezultaty

